

سیزدهمین کنفرانس بین المللی مطالعات زبان، ادبیات، فرهنگ و تاریخ

مهموهای همایش:

زبان و ادبیات

ترجمه

زبان و تاریخ

زبان در ادبیات

ادبیات

ادبیات داستانی

ادبیات کودک و نوجوان

ادبیات به روش معاصر

فرهنگ و تاریخ

تاریخ زبان

ادبیات و تاریخ

مطالعات تاریخ

- و سایر زمینه های مرتبط..

Publish in international journals (isi , scopus , ...)

Event Place: Poland

آخرین مهلت ارسال مقالات: 10 آذر ماه 1401

ثبت نام کامل (پرداخت خدمات): 13 آذر ماه 1401

برگزاری کنفرانس: 17 آذر ماه 1401

llcscnf.ir info@llcscnf.ir

Tel : +982171053038

*13th International Conference on
Language , Literature , Culture and History Studies*

**Proceedings of
"13th International Conference on
Language , Literature , Culture and History Studies "
December- 2022**

თბილისის საერთაშორისო
აკადემია

**Geupia Institute
of Science and Economics**
(Since 2002)

Event Place: Poland

*13th International Conference on
Language , Literature , Culture and History Studies*

Executive Staff

Dr.Sohrab Asadollahzade	Conference secretary
Hasan Mosazadeh	Executive secretary
Behrouz Hayati	Secretariat
Atefeh Hatami	Secretariat

13th International Conference on Language , Literature , Culture and History Studies

SCIENTIFIC COMMITTEE

	Professor Department of Persian Language and Literature, university of Yazd	Professor, Mehdi Malek Sabet
	Professor Department of Persian Language and Literature, university of Birjand	Professor, Mohammad Behnam Far
	Professor Faculty of Literature and Humanities, University of Isfahan, Isfahan, Iran	Professor, Morteza Nouraei
	Associate Professor Faculty of Foreign Languages and Foreign Literature, Yazd University, Yazd, Iran	Dr. Aliakbar Jabari
	Assistant Professor Department of Arabic Language and literature, university of mazandaran	Dr. behrouz ghorbanzadeh
	Assistant Professor English Department College of Basic Education Sulaimani, University New Campus Sulaimani	Mr. Mariwan Nasradeen Hasan

13th International Conference on Language , Literature , Culture and History Studies

	Assistant Professor Department of Arabic Language and literature, university of mazandaran	Dr. Mehdi Shahrokh
	Assistant Professor mazandaran Faculty of Humanities and Social Sciences, university of, mazandaran, Iran	Dr. Reza Shajari Qaemkhelli
	Department of Persian Language and Literature, Islamic Azad University of Torbat-e-Heydarieh	Dr. Mahmoud Firouzimoghaddam
	Associate Professor Department of Persian Language and Literature, university of Shiraz	Dr. Gholam Reza Kafi
	Associate Faculty of Literatures & Humanities - Persian Language and Literature Department University of Sistan and Baluchestan	Dr. Mahmoud Hassan Abadi

13th International Conference on Language , Literature , Culture and History Studies

	Assistant Professor Department of Language and Literature English ,University Mazandaran	Dr. Mahmood Dehqan
	Assistant Professor Department of Persian Language and Literature, Hakim Sabzevari University, Iran	Dr. Mehdi Rahimi
	Assistant Professor Department Persian Language and Literature, Shahid Bahonar university of Kerman, Kerman, Iran	Dr. Hamid Reza Kharazmi
	Assistant Professor Department Persian Language and Literature, Shahid Bahonar university of Kerman, Kerman, Iran	Dr. mohamad reza sarfi
	Assistant Professor Department History, Shahid Bahonar university of Kerman, Kerman, Iran	Dr. Hamid Kaviyani Pouya

13th International Conference on Language , Literature , Culture and History Studies

	Assistant Professor Faculty of Foreign Languages, University of Isfahan, Isfahan, Iran	Dr. Mohammad Malek Mohammadi
	Assistant Professor Philosophy of Art, Art Research, Islamic Azad University, Science and Research Branch of Tehran, Iran	Dr. Pejman Dadkhah
	Assistant Professor Department of English, University of Isfahan, Iran	Dr. Mahmoud Afrouz
	Assistant Professor Shahrood University of Technology, Shahrood, Iran	Dr. Mostafa Morady Moghaddam
	Assistant Professor Islamic Azad University, Sabzevar Branch, Sabzevar, Iran	Dr. Saeed Roozbahani

13th International Conference on Language , Literature , Culture and History Studies

	Assistant Professor Islamic Azad University, Yadegaram Khomeini Branch, Faculty of Humanities, Persian Language and Literature, Ray, Tehran, Iran	Dr. Roya Ahmad Amrajli
	Assistant Professor Department of Persian Language and Literature, university of Yazd	Dr. Nafiseh Ralsi Mobarakeh
	Assistant Professor Faculty of Persian Language and Literature Islamic Azad University Azadshahr Branch	Dr. Mandana Alimi
	Assistant Professor Department of Linguistics, Payam Noor university	Dr. Maryam Shahrokhi Shahraki
	Assistant Professor Faculty of Literature and Humanities, Shahid Bahonar University of Kerman, Kerman, Iran	Dr. Masoumeh Bagheri
	Assistant Professor Department of Persian Language and Literature, Shiraz university, Shiraz, Iran	Dr. Fatemeh Moradi

13th International Conference on Language , Literature , Culture and History Studies

	Assistant Professor Faculty Member of Farhangian University of Guilan,Guilan,Iran	Dr. Ikhtiyar Bakhshi
	Assistant Professor Salah al-Din University, Linguistics and Literature, Erbil, Iraq	Dr. Jihad Shukri Rashid
	Assistant Professor English language , Faculty of Literature and Human Sciences, Razi University,	Dr. Ali Taghizadeh
	Assistant Professor History of Islamic Iran (Qajar and Pahlavi),farhangian University	Dr.Reza Moeini
	Assistant Professor Linguistics Ayatollah Boroujerdi University	Dr. Masoumeh Mehrabi
	Assistant Professor of English at the Islamic Azad University of Tabriz	Dr.farnaz sahebkhair

13th International Conference on Language , Literature , Culture and History Studies

	Assistant Professor Islamic Azad University, Yadegaram Khomeini Branch, Faculty of Humanities, Persian Language and Literature, Ray, Tehran, Iran	Dr. Roya Ahmad Amraji
	Assistant Professor Department of Persian Language and Literature, university of Yazd	Dr. Nafiseh Raisi Mobarakeh
	Assistant Professor Faculty of Persian Language and Literature Islamic Azad University Azadshahr Branch	Dr. Mandana Alimi
	Assistant Professor Department of Linguistics, Payam Noor university	Dr. Maryam Shahrokhi Shahraki
	Assistant Professor Faculty of Literature and Humanities, Shahid Bahonar University of Kerman, Kerman, Iran	Dr. Masoumeh Bagheri
	Assistant Professor Department of Persian Language and Literature, Shiraz university, Shiraz, Iran	Dr. Fatemeh Moradi
	Assistant Professor Department of Persian Language and Literature, Hakim Sabzevari University, Iran	Dr. Zahra Jamshidee
	Assistant Professor Faculty of Art, University of Birjand, Birjand, Iran	Dr. Arezoo Paydar Fard

Table of Contents

۱۴.....	On Mobile-assisted Language Learning (MALL) and Iranian EFL Learners' Depth of Vocabulary Knowledge in Writing Skill: Minab Context, Iran
۱۵.....	Studying English Teachers' attitudes toward Speaking Tasks in Online Classes
۱۶.....	Double Colonialization: Spivak's Insights in Audre Lorde's "A Woman Speaks" and "Who Said It Was Simple"
A Comparative Study of Corrective Feedback Types (Metalinguistic Feedback, Clarification Request and Elicitation) On Learning Collocations Among Advanced Iranian EFL Learners	۱۷.....
۱۸.....	Inhabiting the Dream: A Study of the Other World in Gaiman's Coraline
۱۹.....	"I Am Not a Persian Carpet": Diasporic Consciousness in "Tales Left Untold" by Aphrodite Désirée Navab
۲۰.....	Examining Wittgenstein's views on life and death
۲۱.....	A Feminist Reading of Colman Barks' Translation of Mevlânâ's Story: "A Man and a Woman Arguing"
۲۲.....	Pastimes and entertainments of the Nasser era
۲۳.....	(with an emphasis on music)
۱۳ The aesthetic investigation of the visual effect of the stamp and its comparison in the political history of two different periods of Iran (before and after the revolution)	۲۴.....
۲۵.....	Iranian EFL Learners' Perception of Motivational Strategies in Oral Communication in School Context
۲۶.....	Manifestations of Fichte's Subjectivity in Sarah Kane's
۲۷.....	Phaedra's Love
۲۸.....	بررسی تکرار آوایی در غزل‌های سعدی
۲۹.....	بررسی شخصیت پردازی در رمان زقاق المذق نجیب محفوظ
۳۰.....	فناي کلي در مقابل معشوق باقي در دويتهای باباطاهر عریان همدانی
۳۱.....	فراتنش تجربي در ديوان حافظ شیرازی: بررسی معانی فعل «داشتن» بر اساس دستور هلیدی
۳۲.....	سیر تحول و تطور جریان تصوف از عصر صفویه تا عصر حاضر با تکیه بر آثار ادبی صوفیان این دوره
۳۳.....	رمان ملت عشق: بررسی ایرادات مذهبی و پادگویی های محتوایی با تکیه بر پنج اثر نوشته شده
۳۴.....	مشکلات املا نویسی دانش آموزان و راهکارهای بهبود آن
۳۵.....	پیشهاد و بررسی ریشه‌شناختی چند واژه از هنگامه هخامنشیان در کتیبه‌ها و گنجینه‌های ایلامی، آرامی و بابلی بر پایه ایران پژوهی نوین
۳۶.....	چند نمونه از کاربرد دانش رایش (ریاضی) و ستاره شناسی باستان برای رازگشایی از اوستا و تسکهای بُندیش و زیدگیهای زادسپرم بر پایه ایران پژوهی نوین
۳۷.....	بررسی شگردهای آموزش زبان فارسی به غیر فارسی زبانان
۳۸.....	بررسی عناصر فرهنگی اجتماعی در ضرب المثل های متداول در خراسان رضوی با تاکید بر شهرستان کاشمر
۳۹.....	بررسی عناصر فرهنگی اجتماعی در ضرب المثل های رایج شهرستان کاشمر بر اساس ادبیات عامیانه
۴۰.....	نمود ارتباط فرهنگی ایران و هند در هنر پارچه های قلمکار
۴۱.....	بررسی مفهوم درد و رنج در اشعار قیصر امین پور و احمد شاملو
۴۲.....	منابع احادیث در مرزبان نامه
۴۳.....	تطبیق توصیف طبیعت در اشعار صنوبری و فرخی سیستانی
۴۴.....	بررسی تطبیقی جایگاه زن در ورقه و گلشاه واصل عربی آن
۴۵.....	بررسی هویت فرهنگی، اجتماعی شاه در زبان و ادبیات فارسی
۴۶.....	بررسی تطبیقی دو اثر فیلم «خانه‌ی پدری» و نمایشنامه‌ی «خانه‌ی پراناردا آلیا»
۴۷.....	(با نظر به نقد فرهنگ مردسالاری)
۴۸.....	بررسی تطبیقی «سفرنامه ناصر خسرو» و «سفرنامه ابن فضلان»
۴۹.....	بررسی موردی عشق در روانشناسی
۵۰.....	ایتمولوژی واژه مزدا
۵۱.....	تحلیلی بر نقوش اشیاء باستانی تپه مارلیک رودبار
۵۲.....	ماه، نمادها و تصویرهای برخاسته از آن در دیوان خاقانی شروانی
۵۳.....	مقایسه حکومت صفویه و نظام جمهوری اسلامی ایران
۵۴.....	(با تاکید بر مذهب تشیع و مبانی فقهی)
۵۵.....	مطالعه تطبیقی نظام مدارس از دوره صفویه تا پایان دوره ناصرالدین شاه
۵۶.....	تأثیر مناسبات حکومت صفوی با پهلویان در فروپاشی صفویه
۵۷.....	کاربرد تحلیل گفتمان انتقادی در هنر اجتماعی
۵۸.....	تحلیل انتقادی حجم‌های شهری (مطالعه موردی: کلان شهر شیراز)
۵۹.....	جلوه‌های اندیشه اشعار عاشورایی یزد در قالب حماسه و عرفان
۶۰.....	بررسی شگردهای طنز پردازی نظامی در خسرو و شیرین
۶۱.....	بررسی محتوایی مناظره مست و هوشیار پروین با مغ و مسلمان اسدی طوسی
۶۲.....	استقلال سیاسی اشراف اشکانی در شاننامهی فردوسی، با تکیه بر روایت‌های بهرام چوین و سوفرا و نقضی بر نظریه‌ی گفتمان «استبداد شرقی»
۶۳.....	بررسی کاربرد تزئینات معماری ایرانی در طراحی زیورآلات معاصر
۶۴.....	(مطالعه موردی: هنر تنگبری گچی)
۶۵.....	بررسی شکل و تزئینات تاج فضلی شاه بر اساس نقاشیهای دوره قاجاریه
۶۶.....	بررسی نمادپردازی در شعرهای شکیب و ارغوان امیرھوشنگ ابنہاج
۶۷.....	گونه شناسی حروف اضافه با تکیه بر تاریخ بیهقی و ترجمه‌تفسیر طبری
۶۸.....	نگاهی جامع به عقل و عشق در شعر مولانا
۶۹.....	بررسی مفهوم آرمان شهر در شعر شاعران معاصر با تکیه بر اشعار مهدی
۷۰.....	اخوان ثالث، سیمین بهبهانی و طاهره صفار زاده
۷۱.....	مطالعه نحوه شکل گیری مجموعه سکه‌های ایرانی در موزه‌های لهستان
۷۲.....	تحلیل عناصر داستانی در منظومه های «یوسف و زلیخا» و «الیلی و مجنون» جامی
۷۳.....	بررسی موسیقی و تضاد در خطبه جهاد
۷۴.....	ساختارشناسی در شعر نو و مکتب مدرنیسم (بررسی تطبیقی سه اثر از نیما یوشیج، بدر شاکر السیاب و تی. اس. الیوت)

13th International Conference on Language , Literature , Culture and History Studies

۶۹.....	فرآیندهای خطی در زبان فارسی.....
۷۰.....	جهش یا رقص ضمیر متصل در اشعار واصف باختری.....
۷۱.....	تفسیری از نمایش هراس هیوط در اشعار مهیار دمشقی.....
۷۲.....	چند نکته درباره جغرافیای شاهنامه و منظومه های حماسی پس از آن «گرشاسب‌نامه»، «برزنامه»، «فرامرزان»، «بهمن‌نامه»، «شهریارنامه».....
۷۳.....	تحلیلی بر آثار باستانی و تمدنی شهر جلوان (سر پل زهاب).....
۷۴.....	تحلیل دلایل بینامتنیت شعری، با تکیه بر نمونه‌های شعری البیانی و احمد عبدالمعطی حجازی.....
۷۵.....	تجارب عرفانی و تاریخ.....
۷۶.....	بررسی درون‌مایه سوگ در ترانه‌های عامیانه.....
۷۷.....	نمود آرمانشهر در خسرو و شیرین نظامی.....
۷۸.....	جایگاه مهاجرت عرفا و بزرگان طریقت ایرانی آناتولی در مناسبات فرهنگی (قرن پنجم تا نهم هجری).....
۷۹.....	نقد رمان پستیچی بر اساس رویکرد «هژمونی فرهنگی».....
۸۰.....	مقایسه رمزگان در مخزن‌الاسرار و سه منظومه تقلیدی آن (مطلع الانوار، روضه الانوار و حُسن گلوسوز).....
۸۱.....	جریان های ادبی عصر مشروطیت.....
۸۲.....	بررسی آرکائیسم زبانی با رویکرد دو لایه واژگانی و نحوی در رمان اسفار کاتیان ابوتراب خسروی.....
۸۳.....	فرهنگ شناسی پوشاک زنان ترکمن ایران.....
۸۴.....	بررسی تحلیلی و خانسگاه شناختی اسطوره سیمرغ در اثر نقاشی مرتضی حیدری با رویکرد دفاع مقدس و آراء عطار نیشابوری و شیخ شهاب الدین سهروردی.....
۸۵.....	عدم و اعیان ثابته در گلشن راز شیخ محمود شبستری.....
۸۶.....	نگاهی به عناصر تاتوارالستی در داستان «عقیل، عقیل» از محمود دولت آبادی.....
۸۷.....	بررسی کارکر فریدون در شاهنامه.....
۸۸.....	زیرساخت های اخلاقی رهبری و مدیریت در شاهنامه فردوسی.....
۸۹.....	مثلث صلح داستان سیاوش شاهنامه فردوسی صلح دوستی ایرانیان.....
۸۹.....	در داستان سیاوش.....
۹۰.....	از کثرت نقش تا به وحدت رسیدن طرح در ارسى خانه ابراهیمی اردبیل.....
۹۱.....	شخصیت‌دازی در رمان گلنار و آینه.....
۹۱.....	محمد دزوی
۹۱.....	استادیار گروه زبان و ادبیات فارسی، دانشکده علوم انسانی، جامعه المصطفی العالمیه نمایندگی گلستان.....
۹۱.....	چکیده
۹۲.....	مطالعه‌ی تحلیلی نموده‌های اساطیر در شاهنامه فردوسی.....
۹۲.....	(مطالعه موردی: انگره مینو و سینتا مینو).....
۹۳.....	افکار و اندیشه های اسلامی در شعر و ادب فارسی.....
۹۴.....	تحلیل اهداف غایی متغیر عاطفه در قصاید متنی.....
۹۵.....	نقد و بررسی فنون و سبک اشعاری نظام الدین ابوالفتح علی بن محمد بُست (مبثی بر شناخت شاعر و ترجمه و شرح اشعار).....
۹۶.....	واکاوی جایگاه عناصر طبیعت در سروده های حماسی.....
۹۶.....	(مطالعه موردی شاعران عصر عباسی).....
۹۷.....	بررسی تطبیقی ساختار و محتوای لیلی و مجنون و خسرو شیرین نظامی.....
۹۸.....	نقش دختر ترسا در کمال عرفانی شیخ صنعان.....
۹۹.....	فرهنگ روستایی در دیوان شهریار.....
۱۰۰.....	تاریخ نگاری سیاسی و فرهنگی جامعه مدنی با تکیه بر سوره آل عمران.....
۱۰۱.....	جلوه‌های وحدت ملی در اشعار شاعران پارسی‌زبان.....
۱۰۲.....	فلسفه درس زبان انگلیسی در دوره های متوسطه اول و دوم.....
۱۰۳.....	بازخوانی نشانه های ترکیبی «و» در غزلیات سعدی و حافظ.....
۱۰۳.....	(حروف ربط مرکب مخفف).....
۱۰۴.....	جایگاه تربیت دینی و فرزندپروری اخلاقی در سلامت خانواده و جامعه.....
۱۰۵.....	تجزیه و تحلیل و درک تفاوت های فرهنگی.....
۱۰۶.....	فرهنگ، ملیتی یا فراملیتی.....
۱۰۷.....	بررسی استعاره‌های مفهومی و طرحواره‌های تصویری واژه «بهشت».....
۱۰۷.....	در قرآن کریم.....
۱۰۸.....	بررسی و کاربرد کنایه در دوبتیه‌های عامیانه‌ی مازندران.....
۱۰۹.....	ارانه جهان شمول بودن اخلاق، حق، داد، در برگ اساطیری و حماسی در شاهنامه فردوسی.....
۱۱۰.....	وجه مشترک مفاهیم رمانتیک اجتماعی و ادبیات پایداری در شعر.....
۱۱۰.....	مهدی اخوان ثالث.....
۱۱۱.....	بررسی روابط میان زبان، تاریخ و فرهنگ، با مروری بر آثار نویسندگان فرانسوی زبان الجزایر.....
۱۱۲.....	ترجمه متون دستوری (عربی به فارسی) با تکیه بر پارادایم اسکوپوس.....
۱۱۳.....	بررسی پی رفت های قصه نوح (ع) و تحلیل عناصر داستانی آن در قرآن کریم.....
۱۱۴.....	استقلال سیاسی اشراف اشکانی در شاهنامه فردوسی، با تکیه بر روایت‌های بهرام چوبین و سوفرا و نقضی بر نظریه‌ی گفتمان «استبداد شرقی».....
۱۱۵.....	تبیین مبانی مکتب فرمالیسم با تکیه بر تأثیر جنبش هنری ناب‌گرایی بر تکامل مکتب زیبایی شناسی.....

*13th International Conference on
Language , Literature , Culture and History Studies*

On Mobile-assisted Language Learning (MALL) and Iranian EFL Learners' Depth of Vocabulary Knowledge in Writing Skill: Minab Context, Iran

S. Shakila Majedi¹, Mohammad Javadi²

¹MA of TEFL, Islamic Azad University of Bandar Abbas, Bandar Abbas, Iran,

²PhD Candidate of TEFL, Urmia University, Urmia, Iran.

Abstract

Since the contagion of the devastating pandemic of Covid-19 during the past two years, lives of millions of people have been dramatically affected throughout the world, in the aftermath of which people have also been forced to change the way they have been living before. One of the ways in which educational authorities strove to meet the exigencies of their applicants or candidates during the pandemic has been Mobile-Assisted Language Learning (MALL). To this end, the present study sought to investigate the effect of MALL on Iranian EFL learners' depth of vocabulary knowledge in writing skill. Through the use of a quasi-experimental research approach, an attempt was made to collect the required data from a total of 20 students (10 students for control group and 10 ones for experimental one each) from Daneshgah English Language Institute (D.E.I.) located in Minab, Bandar Abbas, Iran. Then, pre- and post-tests were run in order to evaluate the participants' performance before and after the intervention. To analyze and compute the data, use was made of SPSS. The results revealed that the experimental group outperformed the control one in that reaching to a depth of vocabulary knowledge in writing activities via MALL is prioritized than other language components students intend to improve. Furthermore, students found hand-held devices more comfortable and suitable to use for developing their vocabulary than other traditional vocabulary learning tools. Hence, mobile applications are effective vocabulary learning tools due to the unlimited opportunities they offer. This study offers some implications for online language teachers and learners.

Keywords: Mobile-assisted Language Learning (MALL), Online learning, Vocabulary knowledge, Writing Skill

Studying English Teachers' attitudes toward Speaking Tasks in Online Classes

Afsaneh Baharloo¹, Sara Karimi Jahromi²

¹PhD in TEFL Assistant professor of Hafez Institute of Higher Education

²MA Student of TEFL at Hafez Institute of Higher Education

Abstract

The present research was an attempt to shed more enlightening light on the current wave of teaching English in Online classes. To achieve the intended object, this study examined Iranian teachers' attitudes toward teaching in online classes. What makes the present research markedly different from the other language attitude studies is in the context of research, namely Iran, an underrepresented country in the literature concerning teachers' attitudes toward speaking tasks in online classes. To collect the data, the researchers employed interviews. The results indicated that the participants maintained contradictory and ambivalent attitudes toward teaching in online classes. The results of the study may have fruitful implications for teachers and EFL researchers.

Keywords: online classes, teachers' attitudes, speaking skill

Double Colonialization: Spivak's Insights in Audre Lorde's "A Woman Speaks" and "Who Said It Was Simple"

Zahra Feizbakhs Tavana

University of Guilan, Iran

Abstract

Audre Geraldine Lorde (1934-1992), an African-American writer, published "A Woman Speaks" and "Who Said It Was Simple" to show her outrage towards issues of racism, sexism and their undeniable influences upon Black female identity. The poems not only reflect the unjustified treatment of Afro-American women, but also encompass critical themes related to multiple forms of oppression like racism and sexism. The image of the woman in both poems is applicable to the concept of female subaltern and double displacement frequently criticized by postcolonial feminist theorists. Gayatri Chakravorty Spivak, an Indian- American feminist critic and literary theorist, used Antonio Gramsci's idea of subalternity to criticize the way non-elite individuals, Third World women in particular, have been denied access to power or express their voice. Re-examining feminist readings, Spivak attacks Julia Kristeva for writing a book entitled *About Chinese Women* (1977) and argues that she has no true understanding about Chinese women so sides with those women whose voices are hardly heard. This essay aims to explore Gayatri Spivak's subaltern theory in Audre Lorde's "A Woman Speaks" and "Who Said It Was Simple".

Keywords: Subaltern theory, Audre Lorde, Spivak, Race, Gender.

A Comparative Study of Corrective Feedback Types (Metalinguistic Feedback, Clarification Request and Elicitation) On Learning Collocations Among Advanced Iranian EFL Learners

Nahid emami
Professor

Abstract

The purpose of this research was to find out whether using different types of feedback effect the knowledge of collocation. Collocations enable EFL learners to know more about language chunks used by native speakers and improve their communicative competence and corrective feedback is known as an aid to make the process of learning easier. This research was conducted with 60 Iranian advanced EFL learners through convenient sampling method. The participants were both males and females studying English. To determine participants' homogeneity, the researcher performed an Oxford Placement Test (OPT). Based on the OPT scale the participants whose scores fall between 30- 50 are considered advanced level. After analyzing the data, 41 of participants' whose scores fell between one standard deviation above and below the mean were selected. They were set into three experimental groups: the metalinguistic feedback group, the clarification request group and the elicitation group. Then the treatment began during which each group of students was provided with one of the specified modes of corrective feedback. Paired-sample T-test and ANCOVA were used for data analysis. The result of the present study showed that there is a significant difference between the performances of the groups in terms of their knowledge of collocation in post-test. It can be concluded that providing elicitation is the most effective one among metalinguistic feedback and clarification request.

Keywords: clarification request, collocation, elicitation, metalinguistic feedback.

Inhabiting the Dream: A Study of the Other World in Gaiman's Coraline

Dorsa Babachahi¹, Mahsa Hashemi², Abdolmohammad Movahhed²

¹ M.A. Student, Persian Gulf University

²Assistant Professor of English Language and Literature, Persian Gulf University, Bushehr
75169, Iran

Abstract

Fantasy is considered as a manifestation of our dreams, aspirations, hopes, and fears, fueled by the unconscious and flourishing in narratives within which the unsettling, the disturbing and the incomprehensible can be processed. The fantastical elements and the crossing over from the real world to that of fantasy via thresholds all resemble the act of dreaming, where one's fears or suppressed desires manifest themselves. Dreams allow the individual to reach a better understanding of the dynamics of the unconscious, thus achieving a better sense of self. Suggesting that fantasy functions in a similar fashion in dealing with the unconscious, this research proffers a different reading of a captivating instance of dark fantasy novel, *Coraline* by Neil Gaiman. Drawing on Freud's theories about dreams, the unconscious and the uncanny, this study explores the dream-like other world in the novel, postulating that the Other world in *Coraline* offers the protagonist the possibility of coping with individual crisis.

Keywords: "Neil Gaiman," "Coraline," "Freudian Psychoanalysis", "Fantasy," "Other World".

“I Am Not a Persian Carpet”:Diasporic Consciousness in “Tales Left Untold” by Aphrodite Désirée Navab

Melika Ramzi
Arak University

Abstract

In “Tales Left Untold,” Aphrodite Désirée Navab employs a poetics that critiques the ways in which immigrants from the so-called Third-World countries are imagined in America as a part of racial and language order in order to provide readers with a lens to focus on the concept of hybridity. Drawing on Gilles Deleuze’s conceptualization of “minor literature” and “becoming-nomad,” this paper aims at exploring how a diasporic body expresses resistance to the capital. Having been deprived of an ontological ground, the poem’s speaker oxymoronically gives voice to the silenced by telling the untold tales. Here, the focus is on how the speaker creates a moment of displacement in the dominant language to highlight the progressing attempts employed by the nomadic body, which demolishes the conventional perception of belonging to a fixed, immobile identity. Finally, this paper reveals how the resisting speaker lays the foundation for a people to come.

Keywords: Deleuze, deterritorialization, identity, minor literature, smooth space, “Tales Left Untold”

Examining Wittgenstein's views on life and death

Elham Nazem

Assistant Professor of Persian Literature at Dolat Abad Azad University

Abstract

The present article is Wittgenstein's opinion on life and death, a thinker who as a philosopher, sage and logician has a special view on the subject of life and death. An effort has been made to refrain from judgment in this case and to have more of a criticism and narration aspect. At the beginning, after the introduction, the existential meaning of life and death from the perspective of Wittgenstein is discussed, examples and proofs from his works are given. Also, examples of a happy life are discussed and the opinions of this thinker are expressed. The two pillars of Blissfully life, i.e. "life in the present" and "satisfaction and submission to fate" have been examined in his works. Finally, the issue of fear of death, which is also a category of existentialism, has been viewed from a philosophical point of view.

key words :Wittgenstein, life, death

A Feminist Reading of Colman Barks' Translation of Mevlânâ's Story: "A Man and a Woman Arguing"

Mahsa Khalili Jahromi^{1*}, Elham Khalili Jahromi²

¹Graduate Student of English Language and Literature,
Yazd University, Yazd, Iran

²Assistant professor of Persian Language and Literature, Shiraz University, Shiraz, Iran

Abstract

The significance of translation in our life is extensively multidimensional. Translation paves the way forward for global interaction and allows nations to forge interactive relationships to advance art, civilization, and politics. Masnavi is among the most translated masterpieces around the world. Coleman Barks, the American poet, is the most contemporary famous translator of Mevlânâ. Although he neither speaks nor reads Persian, he had been awarded an honorary doctorate in Persian Language and Literature by the University of Tehran. He translated "The Story of the Poor Arab and His Wife's Altercation with Him" by Mevlânâ into English under "A Man and a Woman Arguing." In this paper, the original story by Mevlânâ and its translation by Coleman Barks has been studied due to the care-focused theory of Gilligan and Noddings. The authors argue that the differences between the man and the woman in the source language, allude to the fact that they supplement each other without any superiority though this aspect is neglected in the translation of Barks. In contrast to Mevlânâ, Coleman Barks' attitude follows patriarchy; as a result, by manipulating the narration, he depicts the woman's inferiority to the man and limits the woman's role in the translation.

Keywords: Coleman Barks, Feminism, Mevlânâ, Noddings, Gilligan, Translation Studies.

Pastimes and entertainments of the Nasser era (with an emphasis on music)

ghazal Tahmasebi garkani

Abstract

Naser al-Din Shah Qajar, the fourth king of the Qajar dynasty, is one of the kings who, in addition to politics and governance, dealt with things such as art, tourism, and various entertainments. In addition to the manner and type of his governance, which has been examined many times from different angles, the type of his entertainments are also among the interesting and significant issues and it is obvious that it should be addressed. Naseruddin Shah was very interested in various entertainments and spent most of his time on it. The Nasser period was the source of extensive developments, both internally and externally, including the expansion of diplomatic relations with foreign countries, as well as the occurrence of some important developments such as the expansion of urbanization, transportation and communications. The importance of these issues is that the changes that took place in some non-political behaviors of the Shah, such as his entertainment, were effective. If traveling to foreign countries, which was in line with the country's policy and of course his desire to have fun and learn about the situation of foreign countries, it was also partly rooted in the changes that took place. This research, using library resources and using the descriptive-analytical method, seeks to investigate the entertainments of the Nasrid era (with an emphasis on music).

Key words: Qajar, Naseruddin Shah, entertainment, entertainment, music.

The aesthetic investigation of the visual effect of the stamp and its comparison in the political history of two different periods of Iran (before and after the revolution)

Fereshteh Hakimi Najafabadi

Master's degree in restoration of historical monuments of Isfahan University of Art

Abstract

A stamp or postal stamp is a printed document that indicates the prepayment of an amount for postal services. The stamp is usually prepared in the form of a small and square paper, which has a toothed shape on its four sides, and a special glue is applied on the back, which becomes sticky when it comes into contact with water. Affixing a stamp to a letter or postal package indicates that the sender has paid the amount necessary to send the shipment in full, or a part of it. If the value of the affixed stamp is lower than the price of the corresponding postal service, it is said that the shipment has a "deductible stamp". The printing of themed stamps after the Islamic Revolution is a continuation of the process of Mohammad Reza Shah's period, as in the previous two periods, with the difference that political and religious subjects were also added to them. In this research, an attempt is made to investigate the aesthetic effect of the stamp and compare it in the political history of two different periods of Iran (before and after the revolution).

Keywords: visual effect of stamps, Iran, after the revolution, before the revolution, political history.

Iranian EFL Learners' Perception of Motivational Strategies in Oral Communication in School Context

Ali Bardideh

Academic Center of Education, Culture and Research (ACECR), Khouzestan, Iran

Abstract

One of the goals of learning a language is to connect with others and open a window to another world. However, despite the fact that Iranian students study the language for six consecutive years, few of them succeed in gaining relative proficiency in speaking English. This general weakness can be attributed to factors such as the use of incorrect methods in teaching, teachers' inability to speak, lack of speaking opportunities, overcrowded classes, lack of motivation in students, and the way entrance exams are held. In this paper, qualitative descriptive approach was adopted and the motivation factors have been discussed and considered to be investigated through interviews. finally, the proposed solutions have been mentioned.

Keywords: Student, Speaking, Motivation Factors, Learning.

Manifestations of Fichte's Subjectivity in Sarah Kane's Phaedra's Love

Mahboobeh Mirzadeh Nodeh¹, Mariam Nouri^{2*}

¹Lecturer, Department of English Language and Literature, University of Gonabad, Gonabad, Iran

Abstract

Being concerned with invalidity of language, the postmodern writer produces elusive, fragmented literature which illustrates parameters essential to interpret literary works of the 1960s to the present. Since theatre is a means of delivering, it needs to be in ceaseless contact with realities of this shapeless world. Representing the union of art and reality through the body as a final resort to verify the authenticity of self, Kane's play *Phaedra's Love* provides a ground for exploring such parameters according to Fichte's idea of subjectivity, moral community and plurality of selves. Fichte investigates Self-consciousness structures toward world, as the product of the "I," explicating what it is to be an "I," and to make a subject a subject with a self-positing structure. Fichte and Kane believe that individual comprehends the world through actions. If not aligned with individual's gaining consciousness of self, others and world, these actions become destructive. To compensate, the characters adopt aimless activities, transfiguring them to shocking images of sexually graphic and violent scenes and self-inflicted pain. Not being able to apply language for expressing themselves, characters have no effect on inter/subjectivity between the "I" and the "Other" and cannot gain consciousness. It leads to the character's paralysis and death, guaranteeing his/her existence as a real, living being.

Keywords: "Absolute I," "Fichte," "Subjectivity," "Intersubjectivity," "Kane," "Phaedra's Love."

بررسی تکرار آوایی در غزل‌های سعدی

هانیه غفاری کومله

کارشناس ارشد زبان و ادبیات فارسی دانشگاه پیام نور رشت

چکیده

از جمله امکاناتی که باعث زایش موسیقی درونی شعر می‌شوند، تکرارها (در سطح آوا، واژه و جمله) هستند. این تکرارها غالباً بر برونی کلام تأثیر می‌گذارند و کمتر بر معنی اثر دارند. اما شاعر توانمند می‌تواند برخی از صناعات ادبی نظیر جناس‌ها و سجع‌ها را با مفاهیم همسو کند و بهره‌ای دو چندان از کلمات بگیرد. در آثار سعدی آرایش‌های لفظی و معنوی به شیوه‌ای میانه‌روانه به کار گرفته شده‌اند. بدان گونه که خواننده نخست شیفته‌ی مضمون دلپذیر و شیوایی و رسایی کلام می‌شود، آنگاه نظرش به صنایع بدیعی که با ظرافت خاص و به اقتضای معنی به کار رفته، معطوف می‌گردد. در این مقاله برای شناخت بهتر انواع جناس در غزل‌های سعدی و میزان ارتباط آن با مفاهیم و درونمایه‌ی شعر، پس از ذکر تعریف برای هر گونه، به ذکر مثال‌هایی پرداخته شده و در پایان با رسم نمودار، فراوانی و بسامد انواع جناس در غزل‌های سعدی نشان داده شده است. روش تحقیق در این مقاله، توصیفی-تحلیلی و با استناد به آمار است.

کلیدواژه‌ها: سعدی، غزل، تکرار آوایی، جناس.

بررسی شخصیت پردازی در رمان زقاق المدق نجیب محفوظ

دکتر محسن عابدی^۱ زهره روشن ضمیر^۲

^۱ استادیار گروه زبان و ادبیات عربی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد آبادیه، استان فارس

^۲ دانشجوی کارشناسی ارشد زبان و ادبیات عرب، دانشگاه پیام نور واحد شهرضا، استان اصفهان، ایران

چکیده

رمان کوچه مدق اثر نجیب محفوظ که در سال ۱۹۴۷ نوشته شده، واقعیاتی از دنیای معاصر عرب را در قالب داستان بیان می کند. این رمان با توصیف یک کوچه و شخصیهایی که در آن زندگی می کنند با توجه به عناصر تاثیر گذار سیاسی و اجتماعی، سبکی رئالیستی پدید آورده است که زنان و مردان در آن نقش های خاص خود را دارند. در این پژوهش به روش توصیفی-تحلیلی شخصیت زنان در رمان بررسی شده و نتایج پژوهش بیانگر آن است که وقایع این رمان در دوره ای اتفاق می افتد که اغلب زنان در تسلط مردان نیستند ولی برخی دیگر با همان تفکر مردسالارانه زندگی می کنند و نگاه کلی جامعه به زنان تغییر چندانی نکرده است. از این رو تقابل سنت و مدرنیته را در این رمان می بینیم. شخصیهای زن، دارای نقش ها و شرایط متفاوتی هستند. شخصیت اصلی که دختری زیباست تن به ازدواج با جوان فقیر نداده و خود را از قید خانواده می رها کند ولی در نهایت به خوشبختی نمی رسد. سایر زنان نیز تحت تاثیر مردان یا وابسته به آنها هستند و با این که آزادی هایی دارند نمی توانند به تنهایی زندگی کنند و ترجیح می دهند همسری داشته باشند که امور آنها را سامان بدهد.

کلید واژه ها: شخصیت پردازی، زنان، کوچه مدق، سنت، مدرنیته.

فناي کلی در مقابل معشوق باقی در دوبیتی های باباطاهر عریان همدانی

دکتر محبوبه مسلمی زاده

دانشیار گروه زبان و ادبیات فارسی، استان گیلان (واحد رشت)، دانشگاه آزاد اسلامی، رشت، ایران

چکیده

درباره احوال و آثار و مشرب فکری و اعتقادی باباطاهر، عارف و شاعر ایرانی قرن پنجم، پژوهش های بسیار انجام گرفته و نظرهای مختلف ایراد شده است. هدف این مقاله، نگاهی به دیدگاه های فناطلبانه او در قالب دوبیتی ها و چگونگی بیان اندیشه های اوست. فنا از اساسی ترین مراحل سلوک است و آن فانی شدن حالت بشریت عبد در جهت ربانیت و فناي صفات بشری در صفات الهی حق است. دوبیتی های باباطاهر ساده و دلنشین اما نغز و پرمغز و پر از احساسات از دل برآمده است. از تأمل در دوبیتی های او چنین حاصل آمد که در اندیشه وحدت وجودی باباطاهر نیز، تمام عالم تجلی یک حقیقت است و چنین تفکری به دست نمی آید مگر با فناي کلی و استغراق در وجود معشوق که پس از طی مراحل سیر و سلوک دست یافتنی است.

کلیدواژه ها: باباطاهر، دوبیتی، فناي کلی، معشوق باقی، وحدت وجود.

فرانقش تجربی در دیوان حافظ شیرازی: بررسی معانی فعل «داشتن» بر اساس دستور هلیدی

ندا شجیعی

دانشجوی زبان و ادبیات فارسی، گروه زبان و ادبیات فارسی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه مازندران، بابلسر، ایران

چکیده

یکی از موضوعات مهم در حوزه دستور زبان فارسی، «فعل» جمله می باشد که به عنوان اصلی ترین عامل تعیین کننده نقش سایر گروه های اسمی در جمله است. در همین راستا تعیین معنای فعل با توجه به نوع فرآیندی که در جمله اتفاق می افتد، بسیار ضروری است. این مقاله سعی کرده است بر اساس دستور هلیدی و انواع فرایندها، معانی مختلف فعل «داشتن» در دیوان حافظ شیرازی را مورد بررسی قرار دهد و آنچه را که به عنوان نتیجه نهایی کسب نموده این است که حافظ از فعل «داشتن» با مفاهیم مختلف استعمال کرده و اغلب افعال در دیوان وی از نوع فرایند مادی است و در میان افعالی که به فعل «داشتن» مرتبط هستند، فرایند رابطه ای بسامد بیشتری را داراست.

کلیدواژه ها: نقش گرا، فرایند ذهنی، فرایند رابطه ای، فرایند مادی، هلیدی، فرانقش های تجربی.

سیر تحول و تطور جریان تصوف از عصر صفویه تا عصر حاضر با تکیه بر آثار ادبی صوفیان این دوره

علی رشیدی

دانشجوی دکتری زبان و ادبیات فارسی، واحد سنندج، دانشگاه آزاد اسلامی، سنندج، ایران

چکیده

تصوّف، از گرایش‌های عرفانی در اسلام است که در ابتدا با هدف قرار دادن زهد و دنیاگریزی سعی بر تزکیه نفس داشتند و در ادامه با بارورسازی مبانی نظری در این حوزه، تزکیه نفس را مقدمه‌ای برای شناخت خداوند معرفی کردند. هدف این پژوهش بررسی سیر تحول و تطور آثار ادبی در باب تصوف و بعد از عصر صفوی بود. این پژوهش کاربردی و از نوع توصیفی - تحلیلی بود. در این پژوهش از سده دهم تا چهاردهم به بررسی آثار عرفانی و تصوف و ویژگی‌های آن پرداخته شد. مهم‌ترین نتایج در هر سده در باب آثار ادبی عرفا به این ترتیب بود که در سده دهم، شعر فارسی مانند زبان و سایر ابواب علم و ادب رونقی چنانکه باید نداشت. در سده یازدهم و دوازدهم اندیشه‌های صوفیانه به فراوانی در لابه‌لای اشعار شعرا دیده می‌شود که اغلب از نوع عرفان شیعی و اندیشه‌های وحدت وجودی ابن عربی است. در سده سیزدهم نیز اثر چشمگیر و درخوری در عرفان و تصوف تألیف نشد و می‌توان تنها تذکره‌ای را که رضا قلی خان هدایت به نام ریاض العارفین نوشت را نام برد. همچنین علاوه بر توجه به تعدد و تنوع تعاریف در سده‌های مورد مطالعه می‌توان دو دوره متمایز در آثار ادبی مشاهده کرد؛ دوره قبل از سده هفتم که مبتنی بر عرفان عملی است و مباحثی مانند ریاضت و نتایج سلوک قابل توجه است و در دوره پس از سده هفتم شاهد اصطلاحات خاص عرفان وحدت وجودی ابن عربی بوده که سبب شده است تا از تنوع محورهای مانند ریاضت و تصفیه دل کاسته و به شمار تعاریف در محور مباحث نظری تصوف افزوده شود و نتایج سلوک نیز با اصطلاحات خاص این طریقه توضیح داده شود.

کلیدواژه‌ها: سیر تحول و تطور، تصوف، عرفان، عصر صفویه، آثار ادبی.

رمان ملت عشق: بررسی ایرادات مذهبی و پادگویی های محتوایی با تکیه بر پنج اثر نوشته شده

ادریس بیداری^۱، عبدالله فتوحی^۲

^۱دانشجوی ترم ۷ کارشناسی زبان و ادبیات فارسی دانشگاه شهید مدرس سنندج

^۲معلم، کارشناسی علوم تربیتی

چکیده

رمان ملت عشق اثر الیف شافاک یکی از پرخواننده ترین رمان های ترجمه شده، در دهه اخیر است؛ که در زمانی کوتاه اقبال عوام و خواص را به خود جلب کرده است. اگر چه رمان در دو زمان و مکان متفاوت روایت شده است که تفاوت چشمگیری دارند؛ اما از آنجا که هر دو دارای یک بنمایه اند؛ به شکلی بی شباهت به یکدیگر نیستند. یکی از علل توفیق روزافزون شافاک به نحوه تلفیق سنت و مدرنیته و پیوند نامرئی این دو داستان بر می گردد؛ اما دلیل اصلی اقبال خوانندگان به این رمان را می توان معطوف به روایت دوم و نحوه آشنایی و ارتباط شمس و مولوی دانست. نگارندگان در این پژوهش، با رویکرد انتقادی و شیوه توصیفی -تحلیلی به بررسی ایرادات مذهبی، سانسور ها و نحوه نگارش و نقد ها و تناقضات تاریخی وارده پیرامون شخصیت های اصلی با تکیه بر مستندات و خلاصه پنج اثر نگارش شده، می پردازد. به نظر می رسد؛ خانم شافاک در داستان پردازی خود درباره شمس و کیمیا، دچار سردرگمی شده است. گفتنی است که نویسنده، کلیات رمان را مطابق با تاریخ به نگارش در آورده است؛ و تفاوت آن در جزئیات که با دیگر اثر ها دارد. در نهایت، خوانندگان این رمان نیز به مدد شبیه سازی، همدلی و تخیل توانسته اند به تقویت نقد درست خویش نائل آیند.

کلیدواژه ها: مولانا، ملت عشق، تناقضات، شمس الدین تبریزی.

مشکلات املا نویسی دانش آموزان و راهکارهای بهبود آن

امیر فتحی

کارشناس ارشد زبان و ادبیات فارسی

چکیده

املا یکی از موضوع ها و مهارت های تحصیلی است که خلاقیت در آن جایی ندارد و فقط الگویی است که ترکیب، ترتیب، اندازه و تعداد حروف و علامت ها به عنوان صورت صحیح کلمه در آن پذیرفته می شود. دانش آموزان دارای اختلال املا بیشتر در این الگوها مشکل دارند. روش های زیادی برای درمان اختلال مورد نظر وجود دارد. این اختلال می تواند ادامه دار باشد و به تمام حوزه های تحصیلی سرایت کند و بر اعتماد به نفس فرد اثر بگذارد. در املا باید نمادها را به گونه ای به کار برد که معنا و منظور به مقصد برسد و نه چیزی به آن افزوده و کاسته شود. تفاوت نوشتن با سایر مهارت های ارتباطی این است که نوشتن، سندی کتبی از خود به جا گذاشتن است. در سال های گذشته بیشتر بر جنبه خواندن سواد تاکید می شد اما امروزه بیشتر بر نوشتن به عنوان جنبه مهم رشد سواد تاکید می شود. در پژوهش حاضر نویسنده سعی کرده است با استفاده از روش تحقیق توصیفی از نوع زمینه ای، در ابتدا انواع غلط های املائی دانش آموزان را بررسی و ریشه شناسی کند و راهکارهایی جهت بهبود وضعیت املائی دانش آموزان بسته به نوع غلط، ارائه نماید. همچنین با ارائه الگوی پیشنهادی در زمینه املا و به کارگیری آن توانسته تا حد قابل توجهی غلط های املائی فراگیران را کاهش دهد. مبانی و نتایج به دست آمده از الگوی مورد نظر با نتایج تحقیقات پلاس (۲۰۰۳) و جونز (۲۰۰۲) همخوانی و مطابقت دارد.

کلیدواژه ها: اختلال املا، غلط های املائی، راهکار، الگوی پیشنهادی.

پیشنهاد و بررسی ریشه‌شناختی چند واژه از هنگامه هخامنشیان در کتیبه‌ها و گل‌نبشته‌های ایلامی، آرامی و بابلی بر پایه ایران پژوهی نوین

سعید کریمی

دانشجوی دکتری زبان‌های باستانی ایران، دانشگاه آزاد واحد علوم و تحقیقات

چکیده

با خواندن و ریشه‌شناسی کتیبه‌ها و گل‌نبشته‌های ایلامی، آرامی و بابلی‌ای که در هنگامه هخامنشیان نوشته شده‌اند، دریچه نوینی برای بیشتر شناخته شدن چگونگی زندگی ایرانیان باستان در زمینه‌های گوناگون مانند جهان‌بینی، دین، دانش و فن‌آوری باز شد که هر کدام شان می‌توانند رازهای بسیاری را برای ما رازگشایی کنند. در این کتیبه‌ها و گل‌نبشته‌ها پُر از نام‌ها و واژه‌هایی هستند که ریشه در زبان‌های ایرانی باستان مانند اوستایی، مادی و ایرانی هخامنشی (پارسی باستان) دارند. از این روی پرداختن به این واژه‌ها از اهمیت بسیار بالایی در ایران پژوهی نوین برخوردار است و می‌بایست با تیزبینی فراوان به آن‌ها پرداخته شود تا رازهای بیشتری از ایران باستان را برای ما آشکار کنند. در این نوشتار بر پایه ایران پژوهی نوین برای پیشنهاد و بررسی ریشه‌شناختی واژه‌های مورد نظر از دیگر گواه‌های ایرانی مانند اوستا، بُن‌دَه‌شن و دینکرد بهره‌ایسته گرفته خواهد شد. بدین معنی که برای برخی نام‌ها و واژه‌ها پیشنهادهای نوین داده خواهد شد و برای برخی دیگر از آن‌ها نیز چرایی‌های (دلایل) بیشتری از گواه‌های ایرانی آورده می‌شود تا درستی شان بیش از پیش استوار گردد. هم‌چنین می‌توان نشان داد که در نَسک‌های ایرانی میانه نیز رازهای پیشا مادی-هخامنشی فراوانی می‌توان یافت و اینکه تا کنون ارزش تاریخی این نَسک‌ها را تا هنگامه ساسانیان پایین می‌آورده‌اند نادرست بوده است.

کلید واژه‌ها: گل‌نبشته، ایلامی، آرامی، بابلی، اوستا، بُن‌دَه‌شن.

چند نمونه از کاربرد دانش رایش (ریاضی) و ستاره شناسی باستان برای رازگشایی از اوستا و نَسک‌های بُن‌دَهَشَن و وزیدگی‌های زادسپرم بر پایه ایران پژوهی نوین

سعید کریمی

دانشجوی دکتری زبان‌های باستانی ایران، دانشگاه آزاد واحد علوم و تحقیقات

چکیده

نوشته‌های ایرانی مانند اوستا، کتیبه‌های هخامنشیان و نَسک‌های پهلوی (پارسی میانه) دارای رازهای بسیار کهن و شگفت‌آوری هستند که با روش ایران‌شناسی کلاسیک کنونی نمی‌توان از آن‌ها رازگشایی کرد. این موضوع باعث شده است که همواره یک شکاف و گسست بسیار بزرگ میان اوستا و نَسک‌های پهلوی با مادها و هخامنشیان دیده شود. مخاطب روش کلاسیک کنونی ناخود آگاه این شکاف و گسست را درمی‌یابد. برای نمونه روش کلاسیک کنونی ارزش این نَسک‌ها را تا هنگامه ساسانیان پایین می‌آورد و بسیار ساده‌انگارانه به آن‌ها می‌پردازد و یا هیچ‌نگرشی (توجهی) به آن‌ها نمی‌کند. این بگونه‌ای است اگر با روش ایران پژوهی نوین که برای نخستین بار در کشور توسط نگارنده پیشنهاد شده است به اوستا و این نَسک‌ها پرداخته شود، رازهای گواه‌های ایرانی یکی پس از دیگری رازگشایی خواهند شد. در این هنگام است که پیوستگی بسیار کهن و ژرف این نوشته‌ها با گواه‌ها و یافته‌های باستان‌شناختی به دست آمده از مادها و هخامنشیان و حتی پیش از ایشان آشکارا دیده می‌شود. می‌توان استوار کرد در اوستا و نَسک‌های پهلوی پُر از رازهای پیشا مادی-هخامنشی است که هر کدامشان برای ایران پژوهی نوین مانند یک گنجینه ارزشمند هستند. در این نوشتار بر پایه این روش پژوهشی، با بهره‌گیری از دانش‌های رایش و ستاره شناسی باستان به چند نمونه از این رازها در اوستا و دو نَسک بُن‌دَهَشَن و وزیدگی‌های زادسپرم پرداخته خواهد شد.

کلید واژه‌ها: ایران پژوهی نوین، اوستا، بُن‌دَهَشَن، وزیدگی‌های زادسپرم، زیگ کیهان.

بررسی شگردهای آموزش زبان فارسی به غیر فارسی زبانان

مریم مردانی ورپشتی

دکترای زبان و ادبیات فارسی دانشگاه مازندران

چکیده

با توجه به اهمیت فراوانی که فرهنگ ایرانی و زبان فارسی در جهان دارد، ضرورت بررسی شگردهای آموزشی زبان فارسی به غیر فارسی زبانان، بسیار آشکار است. لازم است در این زمینه تلاش ها و پژوهش های بیشتری صورت گیرد تا بتوان اندیشه ها و فرهنگ غنی ایرانی را به بهترین شکل به تصویر کشید. این جستار که به روش توصیفی - تحلیلی بیان شده، در صدد است تا به شگردهای آموزشی زبان فارسی و اهمیت و ضرورت آن بپردازد. یافته های پژوهش حاکی از آنند که جهت آموزش زبان فارسی به غیرفارسی زبانان شگردهای بسیاری وجود دارد که از جمله آنها می توان به این موارد اشاره کرد: تدریس بر اساس سطح مهارت زبان آموز، شناخت و استفاده از علایق زبان آموز، تدوین و تألیف کتب آموزشی مفید و کاربردی، لزوم سفر و... به طور کلی باید اذعان داشت که در صورت که شرایط مساعد و محیط متناسب با اهتمام و همیاری مسئولین ذیربط به وجود آید، توسعه و پیشرفت زبان فارسی و و بسط و انتقال فرهنگ و تمدن اسلامی - ایرانی در دنیا بنانهاده خواهد شد.

کلیدواژه ها: زبان فارسی، شگرد، آموزش، ضرورت، غیرفارسی زبان.

بررسی عناصر فرهنگی اجتماعی در ضرب المثل های متداول در خراسان رضوی با تاکید بر شهرستان کاشمر

حمید زنده دل^۱، دکتر رضا مهربان قزلحصار^۲، دکتر جواد مهربان قزلحصار^۳

^۱دانشجوی دکتری

^۲استاد راهنما

^۳استاد مشاور

چکیده

یکی از مظاهر فرهنگ و تمدن و حتی ادبیات هر کشوری امثال و حکم و کلمات قصار و پرمغزی است که از بزرگان علم و ادب و یا از مردم عام پدید می آید و در زبان گسترده و کهن ما نیز هزاران مثل و سخن نغز وجود دارد که هر کدام دارای ذوق، اندیشه، ملاحظه و حسن تعبیر در گفتن مقصود است. در کشور ما به دلیل سابقه ی کهن، ضرب المثل های فراوانی وجود دارد. اگرچه در اقوام مختلف ایرانی این ضرب المثل ها دارای تفاوت هایی در زبان و لهجه است، ولی بسیاری از آن ها به جهت معنا و یا مفهوم مشترک هستند. از آن جا که مبنای این تحقیق بر اساس روش های تحقیق کیفی در متون ادبی است، اهتمام بر این بوده است، ضمن بررسی آثار ارزنده ی استادان مبرز، از منابع مکتوب محلی و مصاحبه با صاحب نظران استفاده شود. این مقاله قصد دارد ضمن جمع آوری، مکتوب و ماندگار کردن بخشی کوچکی از ضرب المثل های شهرستان کاشمر به منظور جلوگیری از به فراموشی سپرده شدن این امثال در گذر از دنیای سنتی به مدرن به عنوان یکی از اصیل ترین میراث فرهنگی، به بررسی عناصر فرهنگی اجتماعی در ضرب المثل های متداول در خراسان رضوی با تاکید بر شهرستان کاشمر بپردازد و آن ها را از حیث قلمروهای فکری، موضوعی، لهجه نگاری و موارد کاربرد مورد بررسی قرار دهد.

کلید واژه ها: ضرب المثل، فرهنگ، اجتماع، عناصر فرهنگی اجتماعی، شهرستان کاشمر.

بررسی عناصر فرهنگی-اجتماعی در ضرب المثل های رایج شهرستان کاشمر بر اساس ادبیات عامیانه

حمید زنده دل^۱، دکتر رضا مهربان^۲، دکتر جواد مهربان^۳

^۱دانشجوی دکتری

^۲استاد راهنما

^۳استاد مشاور

چکیده

ادبیات عامه ایرانی نمونه بارزی از گنجینه‌ی گران بهای ادبی جهان است که ما ایرانیان از ذخایر و مالکیت این گنج معنوی برخوردار هستیم که متأسفانه قدر آن را ندانسته‌ایم. ضرب المثل گونه‌ای از این گنجینه است که معمولاً تاریخچه و داستانی پندآموز در پس بعضی از آن‌ها نهفته است. بسیاری از این داستان‌ها از یاد رفته‌اند، و پیشینه برخی از امثال بر بعضی از مردم روشن نیست؛ باین حال، در سخن به کار می‌رود. از طرفی اعتبار ادبیات عامیانه به جنبه‌های هنری و زیبایی شناسی آن نیست بلکه اعتبارش را از پیوند با جامعه و واقعیت اخذ می‌کند و از جمله نکات عمده در تاریخ فرهنگ‌ها و خاصه فرهنگ عامه چگونگی روایتی آن با تأثیراتی است که از فرهنگ و اصول اعتقادی نو به آن می‌رسد. بی‌گمان فرهنگ‌ها به ندرت از تأثیر گذاری و تأثیر پذیری بر کنار بوده‌اند. در این راستا، نگارنده این مقاله قصد دارد ضمن جمع‌آوری، مکتوب و ماندگار کردن بخش کوچکی از ضرب المثل های شهر کاشمر به منظور جلوگیری از به فراموشی سپرده شدن این امثال در گذر از دنیای سنتی به مدرن، به عنوان یکی از اصیل ترین میراث فرهنگی، به بررسی عناصر فرهنگی اجتماعی در ضرب المثل های رایج شهرستان کاشمر بر اساس ادبیات عامیانه بپردازد و آن‌ها را از حیث قلمرو های فکری، زبانی، موضوعی، لهجه نگاری و موارد کاربرد مورد بررسی قرار دهد.

کلیدواژه‌ها: ضرب المثل، فرهنگ، اجتماع، قلمرو فکری و زبانی، عناصر فرهنگی اجتماعی، شهرستان کاشمر.

نمود ارتباط فرهنگی ایران و هند در هنر پارچه های قلمکار

ربابه تقی زاده بروجنی

عضو هیات علمی دانشگاه حضرت معصومه س قم

چکیده

پیوندهای عمیق فرهنگی و اجتماعی بین دو ملت هند و ایران و شرایط اجتماعی و سیاسی خصوصا در دوران صفوی سبب مهاجرت ایرانیان به هند شد که تأثیر آن در هنر این دو کشور نمود یافته است. در این زمان، تعدادی از نقاشان، صنعتگران و بعدها بافندگان ایرانی، به کشور هند مهاجرت کردند و کارگاههای سلطنتی با نفوذ هنر و فرهنگ ایرانی در هند راه اندازی شد. مهاجرت هنرمندان ایرانی به دربار هند، از سرنوشت سازترین عوامل پیوند میان سنتهای هنری ایران و هند گورکانی است. در این مقاله به بررسی نمود ارتباط فرهنگی ایران و هند در منسوجات قلمکار ایرانی و هندی پرداخته شده است. حضور نقوش و آرایه های ایرانی و همچنین ترکیب بندی ها در این پارچه ها که در کارگاه های هندی تولید شده اند نیز دیده می شود. در این دوره صحنه های شکار، تصاویر حیوانات، باغ های بهشتی، درختان و پرندگان بر روی منسوجات ایرانی نقش می شد که این نقوش و تصاویر در دربار گورکانیان هند هم رواج یافته بود. نقشمایه های محبوب از جمله طاووس، شیر و درخت سرو آنچنان استادانه کار شده اند به نحوی که همواره تشخیص میان طرح های ایرانی و هندی ممکن نیست. در این دوران توسعه هنر قلمکاری در شهرهای ایران (رشت، یزد و بخصوص اصفهان) و هند (ماسولیاتنام) و ارتباط تنگاتنگ این دو کشور با یکدیگر سبب تأثیرپذیری گسترده ای در انتقال نقوش و ترکیب بندی پارچه ها شد.

کلیدواژه ها: ارتباط فرهنگی، ایران، هند، پارچه قلمکار.

بررسی مفهوم درد و رنج در اشعار قیصر امین پور و احمد شاملو

آیدا حیاتی مهر

استادیار دانشگاه فرهنگیان، پردیس فاطمه زهرا، اهواز

چکیده

یکی از عواطف، احساسات و هیجانات بسیار مهم در ساحت نفسانی آدمی در مجموعه تاریخ هنر و ادبیات، «درد و رنج» است. در این میان مجموعه اندیشمندانی که به موضوع درد و رنج و متعلقات آن رویکرد ویژه‌ای نشان داده‌اند، طیف هنرمندان، ادیبان و شاعران هستند که به دلیل ذوق و نوع نگاه خاص به هستی و ارتباط بیشتر و ژرف‌تر با عنصر عاطفه و احساس، بیشترین نکات عاطفی و احساسی را در رویارویی با این مفهوم ابراز داشته‌اند. در ادبیات و شعر معاصر برخی از شاعران به دلیل تیپ، سنخ روانی و موقعیت و جایگاه فرهنگی اجتماعی ویژه، تجربیات شخصی و فردی و ... استعداد بیشتری برای طرح این مسأله داشته‌اند و در مواردی اشعار ماندگاری از خود به جای نهاده‌اند. از جمله این شاعران، قیصر امین‌پور و احمد شاملو هستند. در این پژوهش که به روش توصیفی و مروری انجام شد، به بررسی مفهوم درد و رنج در اشعار قیصر امین‌پور و احمد شاملو پرداختیم. در این پژوهش ماهیت درد و رنج، انواع درد و رنج، علل درد و رنج، و وظیفه‌شناسی و اخلاق درد و رنج در اشعار هر دو شاعر مورد بررسی قرار گرفت. از جمله این شاعران، قیصر امین‌پور و احمد شاملو هستند. در این پژوهش که به روش توصیفی و مروری انجام شد، به بررسی مفهوم درد و رنج در اشعار قیصر امین‌پور و احمد شاملو پرداختیم. در این پژوهش ماهیت درد و رنج، انواع درد و رنج، علل درد و رنج، و وظیفه‌شناسی و اخلاق درد و رنج در اشعار هر دو شاعر مورد بررسی قرار گرفت.

کلیدواژه‌ها: درد و رنج، قیصر امین پور، احمد شاملو، درد و رنج در اشعار شاملو، درد و رنج در اشعار قیصر امین پور.

منابع احادیث در مرزبان نامه

زهرة رحیمی زارع

دانشجوی دکتری دانشگاه قم

چکیده

شاعران و نویسندگان بزرگ ادب فارسی در حوزه های گوناگون ادبی با الهام از دین مبین اسلام و تحت تأثیر قرآن و احادیث ائمه اطهار آثاری را به شکل منظوم و منثور آفریده اند که سبب غنای آنها شده است. مرزبان نامه نیز متأثر از تعالیم دینی است و از جمله کتب ادبی در حوزه ادب تعلیمی است که به موضوعاتی چون محبت ورزیدن، تاکید بر انجام دستورات دینی و الهی، خودداری از گناه، غفلت، دنیا پرستی و ... می پردازد. در این مقاله نگارنده سعی کرده با استخراج احادیث موجود در مرزبان نامه شرح خطیب رهبر و مقایسه آن با تعلیقات و توضیحات محمد روشن به ذکر منابع احادیث پردازد؛ و تا آنجا که مقدور بوده است، منابع احادیث ذکر گردد.

کلید واژه ها: مرزبان نامه، احادیث، منابع احادیث.

تطبیق توصیف طبیعت در اشعار صنوبری و فرخی سیستانی

حبیب قربانی^{۱*}، خانم صدیقه قربانی^۲، دکتر علی نقی جهانی^۳

^۱ عضو هیأت علمی، دانشکده ی ادبیات و علوم انسانی، گروه زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران

^۲ مدرّس زبان و ادبیات فارسی

^۳ استاد مدعو دانشگاه های ایران

چکیده

«فرخی سیستانی» و «صنوبری» شخصیت های ادبی و شعری برجسته ای هستند که تقریباً دارای شئون همسانی در حیات فرهنگی و ادبی خویش بوده و نیز از زبان و ادبیات مشترکی در بیان حالات و توصیف مشاهدات خویش برخوردار بوده اند. چنانکه از روزگار آنان، کیفیت زندگانی و نیز مطالعه ی آثارشان استنباط می گردد؛ روحیات این دو شاعر در حیات اجتماعی، موقعیت و شرایط موجود در زمینه ی زندگی آنان تا حدود زیادی شبیه به هم و تقریباً مطابقت تام دارد. نگارنده ی مقاله سعی دارد شماری از شاخص های مشترک این دو ادیب را با تطابق زبان، بیان و اقبال آنان به طبیعت، همچنین توصیف مظاهر طبیعی_ که بارزترین ویژگی ادبی و هنریشان در موارد متعدّد بوده است_ واکاوی نموده، سپس باز نماید.

کلیدواژه ها: فرخی سیستانی، صنوبری، اشعار، توصیف طبیعت، تطبیق، مظاهر طبیعی، مناظر.

بررسی تطبیقی جایگاه زن در ورقه و گلشاه واصل عربی آن

لقمان سبحانی

کارشناسی ارشد ادبیات تطبیقی

چکیده

این تحقیق بادیدگاه تطبیقی مکتب آمریکایی، به بررسی جایگاه زن در ورقه و گلشاه واصل عربی آن می پردازد. ورقه و گلشاه نام منظومه ای عاشقانه ای است که از متن های فارسی به جای مانده از قرن پنجم هجری به حساب می آید. موضوعات درج شده در آن مکان ها، اشخاص و آداب و رسوم مربوط به قوم عرب می باشد و همچنین با حال و هوای سایر داستان های عاشقانه عرب تناسب دارد؛ زیرا با احساس ناامیدی و محرومیت توأم گشته و به عاقبتی تاثیر انگیز منتهی شده است. این داستان به طور صریح از رسومات و تعصبات اعراب بیابانگرد عرب که متعلق به تمدنی بسیار دور بوده اند سخن می گوید و اعمال سخت گیرانه در مورد زنان و همچنین غیرت و حمیت کورکورانه آنان را بازگو می کند. زمان وقوع اصل داستان (عروه و عفرا) به صدر اسلام بر می گردد و به دلیل عشق عذری و پاک قهرمانان داستان و همچنین ناکامی هایشان برسر زبان ها افتاده و به شکل داستانی کوتاه در منابع عربی که مولف آن مشخص نیست راه یافته است. با ورود اسلام در جهان عرب زن از رفاه حال اجتماعی بهتری برخوردار شد؛ اما بعلت وجود برخی اندیشه های قدیم جاهلی و وجود حمیت و غیرت و یا تعصبات کورکورانه ای که بعد از اسلام نیز در میان برخی از اقوام عرب وجود داشت و در این دو منظومه نیز دیده می شد و همچنین زن در جامعه حضور یافته و از حقوق خویش دفاع می کردند. همین موارد ما را بر آن داشت تا جایگاه زن را در این دو منظومه عاشقانه به روش تحلیلی-توصیفی بررسی نماییم. این پژوهش ابتداء به تاریخچه کوتاهی از جایگاه زن، در دوره های جاهلی و اسلام و همچنین زن را در دوران غزنویان مورد بررسی قرار می دهد و سپس به تحلیل و بررسی خلاصه ای از دو داستان می پردازد، بعد از آن نیز به خصلتهای زنانه گلشاه و مضامین زیبایی و جمال، پاکدامنی و نجابت و... در دو اثر فارسی و عربی آن پرداخته می شود.

کلید واژه ها: ادبیات تطبیقی، مکتب آمریکا، عروه و عفرا، ورقه و گلشاه، زن.

بررسی هویت فرهنگی، اجتماعی شاه در زبان و ادبیات فارسی

ملینا میرابی جبارنیا

چکیده

برخی واژگان علاوه بر معنای ظاهری و ساختاری، ریشه در تاریخ و هویت ملی یک سرزمین دارند. این مقاله در جهت شناخت تاریخی، جامعه شناختی و ریشه شناسی جایگاه و واژه "شاه" با بررسی متن و معنا و تفسیر آن تدوین شده است. در این مقاله در پی پاسخگویی به این پرسش‌ها بوده ایم: جایگاه فرهنگی تاریخی "شاه" در منابع ادبی و تاریخی ایرانیان چگونه است؟ گفتمان‌های روانشناختی و مبحث کهن الگوهای فرهنگی ایران در مقام "شاه" چیست؟ و نیز تلاش شده به شرح و توصیف این جایگاه در ادبیات عرفانی، غنایی، مذهبی و باورهای مردمی پرداخته و تغییرات آن در گذر زمان به تصویر کشیده شود. این پژوهش به شیوه کتابخانه‌ای و تحلیلی-توصیفی انجام شده و به این نتایج دست یافته است: بررسی منابع موجود تاریخی و فرهنگی ادبیات فارسی و ادبیات عامه نشان می‌دهد "شاه" تنها یک واژه برای نمایش یک جایگاه سیاسی و تاریخی در فرهنگ ایرانی نبوده و تاثیر و جایگاه غیرقابل انکار در مفاهیم فرهنگی، اجتماعی، دینی و عرفانی داشته و طبیعتاً جای پای خود را در ادبیات فارسی و ادبیات عامه نیز در طی هزاران سال محکم نموده است. علاوه بر این علی رغم اقدامات چند دهه گذشته مبنی بر نادیده گرفتن و در برخی موارد حذف عمدی این جایگاه فرهنگی و تاریخی از گفتمان‌های ادبی و جامعه‌شناختی، واژه و جایگاه "شاه" در قالب یک کهن الگوی فرهنگی ایرانی، پس از هزاران سال همچنان مورد توجه و اهمیت بوده و تبدیل به بخشی از حافظه تاریخی این مردم و سرزمین شده است.

کلیدواژه‌ها: شاه، ادبیات فارسی، ریشه شناسی، جایگاه اجتماعی، تاریخ.

بررسی تطبیقی دو اثر فیلم «خانه‌ی پدری» و نمایشنامه‌ی «خانه‌ی برناردا آلبا» (با نظر به نقد فرهنگ مردسالاری)

دکتر زینب ترابی^{۱*}، فاطمه جعفریان^۲

^۱استادیار دانشگاه بین‌المللی امام خمینی (ره)

^۲کارشناسی ارشد دانشگاه بین‌المللی امام خمینی (ره)

چکیده

بی‌شک یکی از اصلی‌ترین تجلی‌گاه‌های فرهنگ مردسالار، هنر و ادبیات است که گاه به شکلی ناخودآگاه در لایه‌های زیرین متن نفوذ کرده و باورهای درونی یا نگاه مسلط جامعه‌ی مولف را منعکس می‌کند و گاه به عنوان مضمون کانونی اثر عمل کرده، نقد تلخ و گزنده‌ی مولف را نسبت به تفکر مردسالار بازتاب می‌دهد. دو اثر «خانه‌ی برناردا آلبا» و «خانه‌ی پدری» به گروه دوم تعلق دارند و از همین منظر در این مقاله مورد مقایسه قرار گرفته‌اند. روش پژوهش این اثر توصیفی-تحلیلی است و در این مقاله سعی شده‌است به شباهت‌ها و تفاوت‌های این دو اثر و بررسی فرهنگ مردسالاری و پدرسالاری ترسیم شده در آن‌ها بر اساس مکتب آمریکایی ادبیات تطبیقی پرداخته شود. شباهت‌های فرهنگ مردسالاری موجود در دو جامعه موجب شده دو اثر کاملاً متفاوت با سطح بالایی از تشابه نگارش یابند. نتایج به دست آمده از این بررسی نشان می‌دهد که زنان در هر دو جامعه، فارغ از نوع دین و موقعیت جغرافیایی و پیشینه‌ی تاریخی به یک سبک و روش، مورد تبعیض و ستم قرار می‌گیرند.

کلیدواژه‌ها: ادبیات تطبیقی، نقد، مردسالاری، فیلم «خانه‌ی پدری»، نمایشنامه‌ی «خانه‌ی برناردا آلبا».

بررسی تطبیقی «سفرنامه ناصر خسرو» و «سفرنامه ابن فضلان»

دکتر زینب ترابی^{۱*}، فائزه غفوری^۲، صمدی خوشخو^۲

^۱استادیار دانشگاه بین المللی امام خمینی (ره)

^۲کارشناسی ارشد دانشگاه بین المللی امام خمینی (ره)

چکیده

دو سفرنامه ابن فضلان و ناصر خسرو که اولی در قرن چهارم هجری قمری و دیگری در قرن پنجم نوشته شده است، حاوی اطلاعاتی هستند که هم می توانند زمینه تحلیل افراد، اشخاص، مکان ها و رویدادهای سفری را فراهم کنند و هم باعث می شوند مخاطبان با پایه های فکری نویسنده، آشنایی حاصل کنند. روش پژوهش مقاله حاضر، توصیفی-تحلیلی است و زاویه دید روایات و همچنین مفاهیم متعددی که دو سفرنامه نویس به آن ها پرداخته اند، مورد تحلیل قرار گرفته است. نتیجه حاصل از تحلیل و بررسی سفرنامه های ابن فضلان و ناصر خسرو حاکی از آن است که نه تنها در حوزه ادبیات، بلکه در حوزه علوم دیگر نیز اعم از تاریخ، جغرافیا و علوم اجتماعی می توان از داده های موجود در سفرنامه ها بهره جست و برای بازشناختن فرهنگ مناطق مختلف کره زمین که مغفول مغفول بوده اند، استفاده کرد.

کلیدواژه ها: سفرنامه، ناصر خسرو، ابن فضلان، مذهبی، فرهنگی، سیاسی.

بررسی موردی عشق در روانشناسی

رامین یوسفی^۱، مریم آقایی ساروخیل^۲

^۱دکترای زبان و ادبیات فارسی دانشگاه آزاد واحد علوم و تحقیقات تهران

^۲کارشناسی ارشد روانشناسی دانشگاه آزاد واحد کرج

چکیده

عشق در کنار واژگانی چون تولد، زندگی، مرگ، واژه ای پر بسآمد در ادبیات، روانشناسی می باشد. ریشه عشق به لحاظ اتیمولوژی ایشنگ می رسد و ریشه ای هند و اروپایی دارد و در خانواده زبان های ترکیک، شاخه ترکی آذری نیز حضور دارد. و معنای خواستن و آرزو دارد، همان عشق است که در زبان عربی شکلی اینچنین به لحاظ نوشتاری به خود گرفته است. دیدگاه های مارکسیستی و سیاست زدگان نظام های سرمایه داری سعی بر آن دارند تا از این مهم، برای فریب و اهداف خویش سودجویی نمایند عشق، در نظریات فروم، یکی از تمنیات بسیار مهم بشری است؛ و پاسخی به مشکل هستی انسان است. در ادبیات عرفانی پروردگار می گوید: اگر عشق نبود، دست به آفرینش نمی زدم. فروید آن را گاه لیبیدو (عشق جنسی) و گاه انتخاب مطلوب و یا رانش (اروس) می خواند. کتاب «هپتامرون» نوشته است، برای اینکه یک زن بتواند با شرافت و افتخار عشق ورزد باید از خداوند کمک بخواهد. تا هنوز مکاتب و افراد روانشناس سوای موفقیت های بزرگ در عرصه ی روان و درمان آن، متاسفانه شاید بنا بر دلایلی مذهبی، عشق را به صورت آزمایشگاهی تحلیل ننموده اند. عشق افلاطونی، یا مدل سقراطی هریک تعریف و طرفدارانی دارند. شوپنهاور کل عاشق پیشگی را ریشه در تکانه های جنسی می داند.

کلیدواژه ها: عشق، اشک، فروید، یونگ، لاکان، درمان، لیبیدو.

اتیمولوژی واژه مزدا

رامین یوسفی

دکترای زبان و ادبیات فارسی دانشگاه آزاد واحد علوم و تحقیقات تهران

چکیده

بسیاری از لغت شناسانان مزدا را صحیح معنای کرده اند. در مقاله پیش رو، واژه مزدا پس از ریشه یابی در خانواده زبان های هند و اروپایی و نیز زبان های آریایی، به روش تطبیقی معنا شده است. در رأس هرم آفرینش، اهورا یا دانای کل و سروردانایان، قرار دارد. مزدا(ها) آموزگاران هستند که از دانای کل آموزش های مختلف دریافت می کنند و واسطه آفریده و آفریدگانند. پس از مزداها یا امشاسپندان، طبقه ایزدان و موکلان قرار دارد که بر عناصر حیات در کیهان و زمین مأمورند. مزداها، انبیا را آموزش داده و نبی از طریق شاه یا سلطان و روحانیان، آموزش خود را فراگیر می کند و این آموزش اهورایی به طبقات مختلف مردم می رسد. امروزه با جهانی شدن و گسترش رسانه های اجتماعی (Social media) دوران شعر و موسیقی آسمانی دستخوش تحول و تغییر شده و نشر ریتمیک، با گسترش امپراتوری خود، جایگزین موسیقی های کُتب مقدس گردیده، دورانی که تمامی طبقات اجتماعی در آن نقش دارند. در این مقاله نگارنده به روش علمی- پژوهشی واژه کاتوزیان (آموزیان) را که برخی آن را اصلاً در خانواده زبانی آریایی نمی دانند، همراه با مستندات و یافته ها، در زبان های هندو اروپایی پیگیری نموده، آنرا واژه ای از واژگان اصیل آریایی و شاهنامه دانسته و پس از آن واژه غلط مازندران را که در لغت نامه های دهخدا، مکنزی و چند فرهنگ نامه دیگر آمده، تصحیح نموده است. ریشه این کار همه باز می گردد به واژه «موزها»، که کارشان تعلیم و آموزش نحوه زندگی، پاسداشت محیط زیست و دیگر موارد، از طریق نبی و آموختن این قواعد و قوانین حیات به انسان ها بوده است. این واژه اکنون، به صورت مجاز در جمله ای دعایی، خطاب به عاشق، در گویش بختیاری بویاست: عاشقی، موز خُت باه! (āšeyī.mūze.xot.bāh!) یعنی موز و فرشته عشق همراه تو باد! پژوهشگران می بایست با تحقیقات میدانی، تلاش علمی اساتید را تکمیل نمایند. چرا که این میراث نیاز به بازنگری و اصلاح دارد.

کلیدواژه ها: مزدا، موزها، امشاسپندان، آموزگاران، کاتوزیان.

تحلیلی بر نقوش اشیاء باستانی تپه مارلیک رودبار

شهاب الدین سیاه پشت

دکتری مهندسی معماری، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تهران جنوب، تهران، ایران.

چکیده

تپه مارلیک (یا چراغعلی تپه) در دره گوهر رود در شهرستان رودبار گیلان واقع شده است. این گورستان روی صخره‌ای طبیعی قرار گرفته. ۵۳ گور در آن کاوش شده که در ترتیبی نامنظم در قسمت‌های آزاد بین تخته‌سنگ‌ها جای گرفته اند. این تپه آثار ارزنده قبرستان سلاطین و سرداران اقوامی را که در حدود اواخر هزاره دوم و اوایل هزاره اول پیش از میلاد، یعنی تقریباً در حدود سه هزار سال پیش، در شمال کشور ما فرمانروایی داشته اند آشکار نمود. در برخی گورها اشیاء مربوط به چند دوره دیده می شوند که احتمالاً نشان از چندین تدفین پی در پی در یک گور طی زمان‌های مختلف است. هر کدام از این گورها بنا بر عقاید مذهبی آن زمان مملو از آثار ارزنده و نفیس هنری بود که در مراسم تدفین مرده، با نظم و ترتیب خاصی که مطابق معمول عصر آهن بوده است، مرتب شده بود. مقاله پیش رو در نظر دارد با مطالعه تطبیقی نقوش اشیاء بدست آمده در حفاری‌های تپه مارلیک رودبار که بقایایی از عصر آهن می باشند و نقش مایه‌های دست بافت‌های ابریشمی گیلان به این پرسش پاسخ گوید که آیا در نقش مایه‌های دست بافتهای ابریشمی گیلان مشترکاتی با نقوش باستانی تپه مارلیک رودبار وجود دارد فرضیه بر این است که دست بافت‌های ابریشمی گیلان و نقوش اشیاء باستانی تپه مارلیک تحت تاثیر یک فرهنگ و شکل گیری در یک جغرافیا با یکدیگر شباهت دارند. شیوه کار در این پژوهش، بر مبنای تمرکز بر نمادگرایی استوار است و روش تحقیق به کار رفته مطالعه کتابخانه ای مبتنی بر تحلیلی تاریخی و مردم شناسی است. تصاویر با مراجعه به کتاب ها و مقالات و بازدید از موزه جمع آوری شده اند. با توجه به جداول تنظیم شده در این مطالعه تطبیقی به نظر می رسد هنرهای دستی میراث معنوی تاریخ اجتماعی محسوب می شوند که توانسته اند پیوندی میان بازه‌های زمانی زندگی بشر ایجاد نمایند

کلیدواژه‌ها: تپه مارلیک ، دست بافت‌های ابریشمی ، رودبار ، گیلان ، نقش مایه‌های باستانی.

ماه، نمادها و تصویرهای برخاسته از آن در دیوان خاقانی شروانی

دکتر مهدی سلمانی^۱، هومان اسدی دومکانی^۲

^۱استادیار گروه معارف و ادبیات فارسی دانشگاه صنعتی اصفهان

^۲دانش آموخته کارشناسی ارشد زبان و ادبیات فارسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد نجف آباد.

چکیده

در دیوان خاقانی موضوعات فراوانی وجود دارد که او درباره آنها زیاد سخن به میان آورده و هر بار هم از آن موضوع یک تصویر خیال انگیز یا یک تشبیه زیبا خلق کرده است. این کار علاوه بر نشان دادن هنر شعری وی و تسلط او بر این کار، روشن میسازد که آن موضوع تا چه اندازه دامنه دار است و گستره آن را در پهنه زبان و ادب فارسی نشان چگونه است. اگر او را «خلاق المعانی» می نامند بحق که شایسته اوست. خاقانی از جمله شاعرانی است که آب را از سرچشمه بر می دارد. این استعداد ذاتی کار اوست که خود برای اولین بار خرق عادت کند و دست به ابتکار بزند، نتیجه آن به وجود آمدن معانی بکر و مضمون های تازه و شگفت آور و خیال انگیز است. یکی از این موضوعات که در دیوان خاقانی کاربرد کلیدی و بسامد بالایی دارد، مسأله «ماه» است. اینکه او توانسته از یکی از پدیده های طبیعی که جلوی چشم همه شاعران بوده است، این همه تصویر گوناگون بسازد، بحق کار هر کسی نیست و اگر او خود را «شاعر ساحر» نامیده، اغراق نکرده است. تصویرهایی که خاقانی از ماه ساخته، اعجاب انگیز و در نوع خود بی نظیر است. این بیانگر آن است که تا چه اندازه وسعت دانش داشته که توانسته بیش از صد تصویر بدیع از «ماه» بسازد و حتی بسیاری از اعتقادات و باورهای کهنی پیشینیان را در شعر خود به تصویر بکشد. هدف از نگارش این مقاله، که به شیوه توصیفی – تحلیلی سامان یافته است، نشان دادن تصویرسازی های بدیع و نو خاقانی از «ماه» به طالبان این دانش است که به شناساندن بهتر دنیای اندیشه و شعر خاقانی کمک خواهد کرد. و با درک بهتر شعر وی، خواهیم توانست شناخت درست تری نسبت به شعر شاعرانی از جمله: نظامی، انوری و دیگر همعصران و همفکران او به دست آوریم.

کلید واژه ها: خاقانی، ماه، تصویرسازی، ابتکار و نو آوری، شعر، اعتقادات و باورها.

مقایسه حکومت صفویه و نظام جمهوری اسلامی ایران (با تاکید بر مذهب تشیع و مبانی فقهی)

ضرغام عابدی خواه^۱، آرش مرادی^۲، فریبا بهجتی خرگردی^۳

^۱ دانش آموزخته کارشناسی ارشد تاریخ ایران اسلامی، دانشگاه شیراز.

^۲ کارشناسی تاریخ، دانشگاه پیام نور اسلام آباد غرب.

^۳ کارشناسی تاریخ، دانشگاه بیرجند.

چکیده

این نوشتار به موضوع بررسی مقایسه ی حکومت صفویه و نظام جمهوری اسلامی ایران می پردازد ، با توجه به ماهیت دینی و شیعی حاکمیت در هر دو دوره بر محوریت حکومت امام زمان ، این دو حکومت (صفویه و نظام جمهوری اسلامی ایران) می توان در چگونگی به کار گیری از ابزار ها و شیوه های گوناگون در رسیدن به قدرت و همچنین حفظ قدرت باهم مقایسه کرد. شکل گیری نظام جمهوری اسلامی ایران در سال ۱۳۵۷ بر مبنای ولایت فقیه باعث حذف و کنار رفتن سایر احزاب و تشکل های فکری و سیاسی از حکومت شد . و این یادآور حکومت عصر صفویان می باشد که با تأسیس حکومت شیعی بر مبنای نیابت امام زمان ، شاهان صفوی ساختاری یکپارچه از لحاظ فکری و فقهی در ایران ایجاد کردند که کم کم باعث حذف جریانات فکری و مذهبی مانند اهل سنت و صوفیان از ساختار قدرت شد .

کلیدواژه ها: صفویان، جمهوری اسلامی ایران، مذهب، تشیع.

مطالعه تطبیقی نظام مدارس از دوره صفویه تا پایان دوره ناصرالدین شاه

ضرغام عابدی خواه

دانش آموخته کارشناسی ارشد تاریخ ایران اسلامی، دانشگاه شیراز.

چکیده

تعلیم و تربیت همانند بسیاری از دانش ها به مثابه یک نظام است؛ بدین معنا که اجزا و عناصری خاص و متناسب با خود دارد که باید شناسایی و بررسی دقیق شوند. این عناصر و اجزا در هر جامعه و فرهنگی متفاوت است و بر همین اساس مجموعه‌ای خاص از آموزش ها را در برمیگیرد. در ایران نیز نظام تعلیم و تربیت به نوع فرهنگ و ارزش های جامعه وابسته است که در طول تاریخ ایران به سبب عوامل و زمینه‌هایی دچار تغییر و تحولاتی شده است. برای نمونه سلسله صفویه نقطه‌ای عطف در تاریخ ایران دوره اسلامی محسوب می‌گردد؛ چراکه در این دوره، مذهب تشیع در کشور رسمیت یافت و پادشاهان صفوی به ترویج علوم شیعی پرداختند. در این راستا به تشویق دانشمندان و عالمان برای گسترش منابع شیعی اقدام نمودند. بنابراین ساخت نهادهای آموزشی و تعلیمی رونق یافت؛ زیرا آن ها در جامعه‌ای بودند که اکثریت مردم را سنی مذهب تشکیل می‌دادند. پس باید نهادهایی ساخته می‌شد که منابع شیعی در آن به آسانی در دسترس همگان قرار گیرد و هم‌چنین مدرسانی که به تدریس آن‌ها بپردازند. در دوره صفویه مدارس فراوانی در شهرهای مختلف ایران از جمله در شهر اصفهان بنا گردید. نمونه‌ی دیگر در این حوزه، دوره قاجار و نظام تعلیم و تربیت این عهد است. آموزش در دوره قاجار و قبل از آن که طولانی ترین دوره ی نظام تعلیم و تربیت در ایران به شمار می رود؛ به شکل مکتب خانه و تحت نظر مکتب داران بوده است. اگرچه عده زیادی به همین روش باسواد شده‌اند؛ اما به علت پایین بودن سطح سواد عمومی و به خصوص کم سوادی مکتب داران، آموزش عمومی رشد پیدا نکرده و فقط محدود به خواندن و نوشتن بود. در دوره قاجار و به سبب اندیشه‌های اصلاحی جدید، شیوهای ذکر شده در مکتب‌خانه مورد انتقاد بسیاری از روشنفکران و صاحب‌نظران قرار گرفت و آنان خواهان ایجاد و گسترش مدارس جدید شدند. بنابراین در این پژوهش سعی بر این است تا مدرسه و نظام مدارس از دوره صفویه تا پایان دوره ناصرالدین شاه مورد بررسی قرار گرفته و با تطبیق نظام های آموزشی دو حکومت صفویه و قاجار، سیر تحول آن نیز بررسی گردد. روش این پژوهش توصیفی تحلیلی و براساس منابع کتابخانه‌ای و تحقیقات مربوط به این حوزه می‌باشد.

کلیدواژه ها: نظام آموزشی، تعلیم و تربیت، صفویه، قاجار، تشیع، مکتب‌خانه، مدرسه.

تأثیر مناسبات حکومت صفوی با یهودیان در فروپاشی صفویه

ضرغام عابدی خواه^۱، وداد عساکره دریس^۲، حاصل داش^۳

^۱دانش آموخته کارشناسی ارشد تاریخ ایران اسلامی، دانشگاه شیراز.

^۲کارشناسی ارشد تاریخ ایران اسلامی، دانشگاه شهید چمران اهواز.

^۳کارشناسی تاریخ، دانشگاه دولتی یاسوج.

چکیده

یهودیان قومی تاجرپیشه بودند که توانستند بعد از ورود اسلام به ایران به حیات خود ادامه دهند. به دنبال رسمی شدن مذهب شیعه در ایران و نگاه متفاوت صفویان به این گروه دینی به ویژه تلاش‌های حکومت برای مسلمان کردن آن‌ها، یهودیان در جریان دشواری‌هایی قرار گرفتند که غیرمستقیم به حکومت صفوی لطمه وارد کرد. از نتایج مهم این رفتار، کاهش فعالیت یهودیان در عرصه مالی بود که در رکود اقتصادی صفویه و به دنبال آن فروپاشی حکومت مؤثر واقع شد. نوشتار حاضر بر آن است با توجه به اهمیت موضوع، پس از بررسی وضعیت یهودیان به این سؤال پاسخ دهد که چه دلایل و عواملی باعث تضعیف موقعیت یهودیان شد و نقش این گروه دینی در فروپاشی حکومت صفویه چه میزان بوده است؟ این پژوهش در صدد است با تکیه بر منابع و تحقیقات، نقش یهودیان در تنزل اقتصادی صفویه را واکاوی کند و ابهامات و پیچیدگی‌های موجود را برطرف کند.

کلیدواژه‌ها: یهودیان، شاهان صفوی، اقتصاد، فروپاشی.

کاربرد تحلیل گفتمان انتقادی در هنر اجتماعی

راضیه زارعی

دانشجوی دانشگاه ارم شیراز

چکیده

از بین روش‌های پژوهش کیفی، روش تفسیری زبان مبنا کاربرد زیادی در فهم و تبیین ساز و کارها و پویایی هنری-اجتماعی دارند و نگاه عمیق و انتقادی بر مسائل هنری را ممکن می‌سازد. با این وجود استفاده از این روش‌ها تا به حال از سوی پژوهشگران خیلی مورد توجه قرار نگرفته است. به این منظور این مطالعه به بررسی کاربرد تحلیل گفتمان انتقادی در هنر اجتماعی پرداخته است. تحلیل گفتمان انتقادی که جنبش تحقیقاتی بین‌رشته‌ای رو به رشد است که از چندین رویکرد نظری و روش‌شناختی متمایز برای مطالعه زبان تشکیل شده است. رویکردهای چندگانه تحلیل گفتمان انتقادی به طور صریح یا ضمنی تلاش می‌کنند تا بین پدیده‌های اجتماعی خرد، میانی و کلان پیوند برقرار کنند و تحلیل‌های گفتمانی را به ترتیب در این مقیاس‌ها ترسیم کنند. در این مطالعه ابتدا توضیحاتی در ارتباط با تحلیل گفتمان انتقادی و نظرات گوناگون مطرح شده در مورد آن آورده شد. سپس کاربرد این روش در هنر شرح داده شد. نتایج نشان داد که این روش می‌تواند در تحلیل روابط قدرت در شناخت ایدئولوژی‌های ساختار بخش و پیامدهای اجتماعی آن مفید باشد اما مطالعات بیشتری لازم است تا نقاط ضعف و قوت این روش را بیشتر مورد بررسی قرار دهند.

کلیدواژه‌ها: تحلیل گفتمان انتقادی، رویکرد نظری، پدیده‌های اجتماعی، هنر اجتماعی.

تحلیل انتقادی حجم‌های شهری (مطالعه موردی: کلان شهر شیراز)

راضیه زارعی^۱، سیامک صاحبی^۲

^۱دانشجو دانشگاه ارم شیراز

^۲استادیار دانشگاه ارم شیراز

چکیده

تحلیل انتقادی از جمله روش‌هایی است که گرچه می‌تواند در مطالعات شهری نقشی اساسی داشته باشد، اما تاکنون در پژوهش‌های اندکی به زبان فارسی از این روش بهره گرفته شده است. به این منظور در پژوهش حاضر کوشیده شده است تا «تحلیل انتقادی حجم‌های شهری» در شهر شیراز از نشانه‌شناختی انجام آن گردد. روش تحقیق در این پژوهش توصیفی-تحلیلی است. همچنین امروزه توجه به مفهوم نشانه‌ها در شهر، به عنوان یکی از دغدغه‌های حرفه‌مندان و نظریه پردازان شهری تبدیل شده است. به کارگیری نشانه‌شناسی به مثابه ابزاری برای تحلیل و ارزیابی هویت، استعاره‌ها و دلالت‌های تصریحی و تلویحی در ساختار شهر، نمودی از کاربرد نشانه‌شناسی شهری است. در مقاله حاضر، پس از تبیین مفاهیم پایه و تشریح ضرورت‌های نظری آنها در حوزه نشانه‌شناسی، به دستیابی اسلوبی در راستای بازشناسی و رمزگشایی از نظام‌های نشانه‌ای در شهر اشاره می‌شود و اصول و پارادایم‌های این رویکرد به اختصار مورد توجه قرار می‌گیرد. در حال حاضر، فرایندهای تاویلی نظام‌های نشانه‌ای در شهر، که هدف آنها نشان دادن معنی اجتماعی-فرهنگی محیط کالبدی است، کمتر مورد توجه بوده و واکاوی پیرامون آن حائز اهمیت است. رویکرد نشانه‌شناسی شهری درصدد است تا شکل شهر را بر اساس نظام نشانه‌ها تبیین کند. به عبارت دیگر نشانه‌شناسی شهری می‌خواهد بیان دارد که چگونه محیط کالبدی بر اساس عمل کردن به صورت نظام‌های نشانه‌ای معنای اجتماعی می‌یابد. یافته‌های برآمده از تحلیل مورد مطالعاتی نشان می‌دهد که روش مذکور می‌تواند در تحلیل روابط قدرت در فرایندهای برنامه‌ریزی و توسعه شهری، شناخت ایدئولوژی‌های ساختاربخش و پیامدهای سیاسی و اجتماعی آن‌ها در شهر، برنامه‌ریزی شهری، و شناخت گفتمان‌های غالب و رقیب در فرایندهای توسعه و فهم تحولات یا بازتولیدهای اجتماعی مرتبط با آن‌ها سودمند باشد.

کلیدواژه‌ها: نشانه‌شناختی، تحلیل گفتمان، حجم‌های شیراز، المان‌های شیراز.

جلوه‌های اندیشه اشعار عاشورایی یزد در قاب حماسه و عرفان

دکتر فضل‌الله رضایی اردانی^۱، دکتر مهدی صادقی^۲

استادیار گروه زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه فرهنگیان، یزد. ایران.

چکیده

بیان فکر و اندیشه شعر عاشورایی با توجه به مسائل روز و فلسفه عاشورا در خور توجه است. لذا در این جستار با هدف کشف اندیشه‌های شعر عاشورایی به شیوه تحلیلی و استنباطی، مختصات فکری شعر عاشورایی در دو محور حماسه و عرفان بررسی می‌شود. برخی از شاعران در سروده‌های عاشورایی خویش به بیان «چه شد؟» و نقل وقایع پرداخته‌اند و گروه دیگر به ترسیم اینکه «چرا شد؟» و به فلسفه قیام و پیام‌های آن واقعه دست زده‌اند اما هردو به جای خویش نیکو عمل کرده‌اند؛ چرا که پرداختن به «چرا» هم جز با آگاهی از «چگونه»، میسر نیست. امروزه مفهوم فلسفه عاشورا با لحن حماسی در باب‌های مختلف، چاشنی سروده‌های عاشورایی شده است که به همراه آن باریکه‌های نوری از اندرز و ادب تعلیمی و عرفان خودنمایی می‌کند. شاعر مضامینی را که برای آهنگ شعر عاشورایی در قالب نوحه انتخاب می‌کند، همچون روحی در تن آهنگ است، که هر شنونده‌ای را با هر سلیقه مسحور و شیدا می‌کند به همین جهت الفاظ برابر معانی می‌آید و آنچه باقی می‌ماند مربوط به سبک نیست بلکه با مضمون و محتوی اثر ارتباط دارد و به واسطه سوگ، پویایی جامعه را نمایان می‌کند.

کلیدواژه‌ها: فکر و اندیشه عاشورایی، حماسه و عرفان، یزد.

بررسی شگردهای طنز پردازي نظامي در خسرو و شیرين

حسين مقدسي نيا^{۱*}، علي گراوند^۲

^۱دانشجوی دکتری زبان و ادبیات فارسی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه ایلام

^۲استادیار گروه زبان و ادبیات فارسی و عضو هیئت علمی دانشگاه ایلام، ایران

چکیده

طنز در حقیقت اعتراضی است بر مشکلات اجتماعی، بی عدالتی‌ها، نابسامانی‌ها و بی‌رسمی‌های که در یک جامعه وجود دارد، و هر گاه امکان بیان مستقیم و بی‌پرده آن نبوده به صورت طنز پنهان و در قالب تعریض و کنایه و تمثیل ارائه شده است. موضوع این پژوهش بررسی گونه‌های طنز در منظومه خسرو و شیرین است. و هدف از آن بررسی و تبیین مفهوم طنز و شگردهای طنز نویسی، پیشینه آن در ادب فارسی و نهایتاً بررسی طنز و تعریض و تمثیل در منظومه خسرو و شیرین می‌باشد. روش پژوهش توصیفی-تحلیلی بر اساس مطالعات کتابخانه‌ای و منابع چاپی و اینترنتی بوده است؛ که از نتایج این پژوهش آشکار شدن هنر نظامی در تمامی شگردهای طنز نویسی در این اثر گرانسنگ است. طنز نظامی طنزی عقیف و فاخر است، که در قالب کنایه و تعریض و تمثیل و آیرونی بیان شده است. عموماً نظامی با بیان تمثیلی و با تعریض و کنایه انتقادات تند و تلخ خود را نسبت به حاکمان جامعه با هنرمندی به گونه‌ای کاملاً ظریف و پنهان بیان نموده؛ بی‌آنکه وادار به مستقیم گوی شود؛ فساد اخلاقی و خوی ستم‌گری حاکمان عصر خویش را با زبانی کنایی به باد انتقاد می‌گیرد.

کلیدواژه‌ها: نظامی گنجوی، خسرو و شیرین، طنز، آیرونی، طنز تمثیلی.

بررسی محتوایی مناظره مست و هوشیار پروین با مغ و مسلمان اسدی توسی

مژگان پورعبداله

دانشجوی ارشد رشته زبان و ادبیات فارسی دانشگاه ایلام ورودی ۹۹

چکیده

«مناظره»، به عنوان یکی از زیباترین گونه های ادبی است و از فنونی است که می توان به یاری آن آرا و عقاید را گسترش داد. مناظره، تقریباً در همه ی قالب های شعری وجود دارد و به خاطر شرایط و ساختار انحصاریش، در ادوار مختلف مورد توجه شاعران بوده است. کاربرد شیوه مناظره در ادبیات فارسی سابقه ای طولانی دارد. در میان شعرای پارسی گوی، اگر چه مناظره سرایان فحلی به چشم می خورد، لیکن آموزنده ترین نمونه های مناظره زیبای اجتماعی را پروین اعتصامی سروده است و اسدی توسی به عنوان مبتکر فن مناظره در شعر فارسی دری در میان عرب و عجم در دوره خود نسبت به گذشته بی سابقه بوده است. مناظره مست و هوشیار، سروده پروین و مناظره مغ و مسلمان سروده اسدی توسی از مناظرات زیبای ادب فارسی به شمار می روند که از جهات مختلف سبکی و محتوایی قابل بحث و بررسی هستند. در این گونه اشعار توجه خواننده به مسائل روز جلب می شود و از سویی، اندیشه ها و طرز تفکر منطقی شاعران در برخورد با شناخت واقعیت های اجتماعی و طبقات مختلف جامعه و درک صحیح و درست مسائل موجود نشان داده می شود، این پژوهش به بررسی محتوایی این دو مناظره زیبا می پردازد.

کلیدواژه ها: مناظره، پروین اعتصامی، اسدی توسی، مست و هوشیار، مغ و مسلمان.

استقلال سیاسی اشراف اشکانی در شاهنامه‌ی فردوسی، با تکیه بر روایت‌های بهرام چوبین و سوفرا و نقضی بر نظریه‌ی گفتمان «استبداد شرقی»

سید ارسلان بهاری سقاکساری^{۱*}، علی محمدی^۲

^۱ دانشجوی دکتری زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه بوعلی سینا

^۲ استاد گروه زبان و ادبیات فارسی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه بوعلی سینا

چکیده

«استبداد شرقی» یکی از مهم‌ترین رویکردهایی است که برخی از محققان غربی از دریچه‌ی آن به رویدادهای تاریخی شرق، نگریسته‌اند. براساس نظریه‌ی استبداد شرقی، در جوامع آسیایی، از جمله، در ایران، به دلیل عوامل جغرافیایی، کم‌آبی و کاستی‌های دیگر، دولت به مثابه‌ی یک نهاد بی‌رقیب سیاسی، با حذف همه‌ی ساختارها و نهادهای اجتماعی، از جمله به اضمحلال کشاندن اشراف مستقل، به صورت نیرویی قدرتمند و یگانه، در جامعه‌ی شرقی، نمودار گشته است. تأمل بر اقدامات سوفرا و بهرام چوبین، نشان می‌دهد که این اشراف با بهره‌مندی از پایگاه قدرتمند سیاسی‌شان، نقش مؤثری در تحدید و توازن قدرت داشتند. در نتیجه، این مقاله با روش توصیفی-تحلیلی، می‌کوشد به این پرسش پاسخ دهد که آیا طبقه‌ای که سوفرا و بهرام چوبین، آن را، نمایندگی می‌کردند، مطابق با نظریه‌ی استبداد شرقی، از زمره‌ی طبقه‌های وابسته به نهاد پادشاهی بود، یا با توجه به نهادهای دیگر قدرت و طبقه‌بندی‌های اجتماعی دیگر، نظریه‌ی دست‌خوش حکومت دانستن این طبقه‌ها، یک توهم تاریخی، بوده است؟ این مقاله، ضمن استناد به شاهنامه، تاریخ و مستندات کتابخانه‌ای، نشان می‌دهد که سوفرا و بهرام چوبین، (۱) با انتصاب و انحلال پادشاهان (۲) بهره‌گیری از موازین «شاه آرمانی» برای مجازات پادشاهان (۳) همچنین با ارتش مستقل و مجهزشان، مانع از حکومت خودکامه یا دسپوتیسم می‌شدند.

کلید واژه‌ها: شاهنامه فردوسی، استبداد شرقی، سوفرا، بهرام چوبین، استقلال سیاسی.

بررسی کاربرد تزئینات معماری ایرانی در طراحی زیورآلات معاصر (مطالعه موردی: هنر تنگ‌بری گچی)

ناهید محمودی^۱، آرزو پایدارفرد^۲*

^۱ کارشناس صنایع دستی و فارغ التحصیل کارشناسی هنر اسلامی از دانشگاه بیرجند، طراح و سازنده زیورآلات.

^۲ استادیار گروه فرش و هنر اسلامی دانشگاه بیرجند

چکیده

معماری سنتی ایران همواره تجلی گاه شکوه و زیبایی هنر ایرانی بوده است. تزئینات و نقوش غنی و چشم‌نواز معماری ایرانی، گویای این امر است. هنرمندان خلاق ایرانی، روش استفاده از تزئینات را در بخش‌های مختلف بناها از جمله ایوان، شبستان، گنبد، در و پنجره‌ها و ... یافته و به بهترین شکل از آن‌ها بهره بردند. متأسفانه برخی از این عناصر و تزئینات در معماری معاصر به چشم نمی‌خورد و جایگاهی ندارد. نقوش به کار رفته در زیورآلات از دوران باستان نمایانگر فرهنگ بصری هر دوره بوده است؛ به طور مثال در دوره هخامنشی نقوشی مانند گل نیلوفر در آثار هنری مختلف از جمله معماری، نقش برجسته و زیورآلات به صورت مشترک مورد استفاده قرار می‌گرفت. زیورآلات زمانی که دارای مفاهیم فرهنگی باشند دارای بار معنایی بیشتری خواهند بود. فرم‌ها و نقوش دلنشین و روح نواز برگرفته از معماری سنتی ایران می‌تواند جایگزین مناسبی برای طرح‌هایی باشد که اکثراً عاری از هویت فرهنگی ایرانی-اسلامی است و در طراحی زیورآلات معاصر از این موارد الگوبرداری کرد. مقاله‌ای حاضر به معرفی عناصر و تزئینات معماری، زیورآلات ملهم از عناصر و تزئینات معماری و همچنین آنالیز و معرفی زیورآلات ملهم از هنر تنگ‌بری گچی در برند shaazjewelry می‌پردازد. روش تحقیق از نظر هدف کاربردی و به شیوه‌ی توصیفی-تحلیلی انجام شده است. روش گردآوری اطلاعات به صورت کتابخانه‌ای بوده و تصاویر از سایت‌های اینترنتی و صفحه مجازی هنرمندانی که در حوزه طراحی و ساخت زیورآلات فعالیت دارند، اخذ شده است. نتایج حاصل از پژوهش مشخص کرد که با توجه به تنوع نقوش و تزئینات وابسته به معماری و همچنین اصالت و ظرافت به کار رفته در آن‌ها، اشکال مختلف شمشه، محرابی‌ها و تنگ‌های برگرفته از گلاب‌دان‌ها و ابریق‌ها بیشترین کاربرد را در طراحی و ساخت زیورآلات معاصر داشته‌اند.

کلیدواژه‌ها: معماری ایرانی-اسلامی، تنگ‌بری گچی، زیورآلات معاصر، شمشه، تزیین محرابی.

بررسی شکل و تزیینات تاج فتحعلی شاه بر اساس نقاشی‌های دوره قاجاریه

محمد رضائیان^۱، آرزو پایدارفرد^{۲*}

^۱فارغ التحصیل کارشناسی ارشد رشته پژوهش هنر از موسسه آموزش عالی فردوس مشهد

^۲استادیار گروه فرش و هنر اسلامی دانشکده هنر، دانشگاه بیرجند

چکیده

یکی از عصرهای تاریخ نگارگری ایران، دوره قاجاریه است که با سلطنت آقا محمدخان قاجار آغاز می‌شود. در حقیقت نقاشی مکتب قاجاریه بنا به اسناد مکتوب از دوره زندیه شروع و تا دوره قاجاریه ادامه دارد، اما از آنجایی که هنر قاجار در عصر فتحعلی شاه دارای دگرگونی‌هایی بنیادی شد، اهتمام به بررسی این هنر ایرانی، پژوهش حاضر را به‌سوی تک‌نگاره‌هایی از فتحعلی شاه قاجار سوق داد. با تأمل بر تک‌نگاره‌های فتحعلی شاه، بی‌درنگ و آشکارا درمی‌یابیم همه آن‌ها در دو وضعیت نشسته و ایستاده با یک‌شکل همانند، لباس مزین، تاج و عصا نمایان شده است. تاج شاهی از عناصر جدایی‌ناپذیر نگاره‌های فتحعلی شاه قاجار است و بر این اساس در پژوهش فرم و تزیینات تاج فتحعلی شاه قاجار بر اساس مستندات نقاشی قاجار مورد مطالعه قرار گرفته است. سؤال اصلی پژوهش حاضر این چنین بیان می‌شود که تاج فتحعلی شاه قاجار بر اساس مستندات نقاشی دوره قاجار چه ویژگی‌ها و تزییناتی دارد؟ تحقیق در این پژوهش به‌صورت مطالعه توصیفی - تطبیقی است و روش گردآوری اطلاعات، از طریق کتابخانه‌ای، اسنادی، موزه و منابع الکترونیکی معتبر صورت گرفته است. نتایج مشخص می‌کند، که تاج‌های فتحعلی شاه علاوه بر این که همانند یکدیگر نیستند بلکه از نظر تزیینات بر اساس آنالیزها، هر تاج به سبک‌هایی عم از نیم تاج، دندانه‌دار و در برخی به‌صورت گنبدی به همراه جقه ظاهر شده، از ویژگی‌های دیگر می‌توان به سبک استفاده از مروارید و طلا به همراه سنگ‌های قیمتی در یک چهارچوب هندسی منظم اشاره کرد که با ترکیب الماس و تزیینات شیشه‌ای مانند جلوه‌ای ویژه به هر تاج بخشیده است.

کلیدواژه‌ها: نقاشی ایرانی، مکتب قاجاریه، فتحعلی شاه، پیکرنگاری، تاج.

بررسی نمادپردازی در شعرهای شبگیر و ارغوان امیر هوشنگ ابتهاج

دکتر عبدالله ولی پور^۱، ذوالفقار مددی^۲

^۱دانشیار گروه زبان و ادبیات فارسی دانشگاه پیام نور

^۲دانش آموخته کارشناسی ارشد رشته زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه پیام نور مرکز مرند و دبیر آموزش و پرورش

چکیده

رمز یا نماد یکی از فنون بسیار هنرمندانه‌ای است که در فرهنگ و تمدن انسان جلوه‌های گسترده و متنوعی دارد و از دیرباز مورد توجه گویندگان و شاعران بزرگ زبان فارسی قرار گرفته است. اصطلاح نماد مفهوم بسیار وسیعی دارد؛ آن چنان که می‌توان از آن برای توصیف هر شیوه بیانی که به جای اشاره مستقیم به موضوعی، آن را غیرمستقیم و به واسطه موضوعی دیگر بیان می‌کند، استفاده کرد. با نماد پرده‌خیال رنگین‌تر می‌شود؛ چرا که نماد یکی از برجسته‌ترین انواع صور خیال است. شاعران و نویسندگان بسیاری از این نمادها استفاده می‌کردند که یکی از این شاعران گرانقدر امیر هوشنگ ابتهاج می‌باشد. هوشنگ ابتهاج، متخلص به سایه، شاعر و پژوهشگر ایرانی بود. وی یکی از شاعرانی با سبک ویژه بود که اشعاری خاص می‌سرود و هر یک از اشعار او دارای نمادهای خاص هستند. هدف این پژوهش بررسی نمادپردازی در اشعار امیر هوشنگ ابتهاج است. روش تحقیق به صورت توصیفی - تحلیلی می‌باشد و تحقیق حاضر از نظر نتایج از نوع کاربری، از روش گردآوری داده‌ها برای تدوین منابع نظری و پیشینه از نوع کتابخانه‌ای و ابزار مربوطه فیش برداری می‌باشد و نتیجه می‌گیریم که هوشنگ ابتهاج از جمله شاعران معاصر است که با رویکرد اجتماعی و انسانی، نمادهای فراوانی را در شعرهایش به کار برده است.

کلید واژه‌ها: هوشنگ ابتهاج، شعر فارسی، نقد، نماد و نماد پردازی.

گونه شناسی حروف اضافه با تکیه بر تاریخ بیهقی و ترجمه تفسیر طبری

حسن دهقانی پور

دکترای زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه علیفرد، کرج، ایران

چکیده

«حروف» در زبان فارسی به عنوان پیوند دهنده واژه ها و جمله ها و کامل کننده معنی جمله ها بسیار مهم هستند. بررسی کارکرد حروف و استخراج معانی آن در آثار زبان فارسی به شناخت و دسته بندی حروف کمک می کند. «حروف اضافه» در آثار گذشته زبان فارسی، جایگاه مهم تری نسبت به حروف دیگر دارند. تاکنون در زبان فارسی بررسی و دسته بندی کاملی درباره حروف اضافه، در گونه های مختلف زبان فارسی صورت نگرفته است. در این مقاله می کوشیم تا به گونه شناسی حروف در قرن های چهارم و پنجم با تکیه بر دو اثر تاریخ بیهقی و ترجمه تفسیر طبری از دو گونه خراسانی و ماوراءالنهری پردازیم و نود و نه حرف از حروف اضافه موجود در دو اثر مذکور را بررسی کنیم و به این سوال پاسخ دهیم که آیا حروف اضافه در گونه های گذشته زبان فارسی قابل تقسیم بندی هستند؟ و چه عواملی در ساخت، کاربرد و معنای حروف در این گونه ها تأثیر گذارند؟ پس از آن به این نتیجه می رسیم که دو اثر تاریخ بیهقی و ترجمه تفسیر طبری از منظر گونه شناسی حروف، قابل شناسایی و تقسیم بندی هستند.

کلیدواژه ها: گونه شناسی حروف، حروف گونه ای، حروف غیر گونه ای، حروف اضافه، حروف کنایه ساز.

نگاهی جامع به عقل و عشق در شعر مولانا

داریوش جهانی نمینی

دانشجوی دکتری تاریخ فلسفه دانشگاه آتاتورک ارزروم

چکیده

عشق در خلق شاهکارهای ادبی نقش بسزایی داشته و خود نیز در این آثار جلوه های گوناگونی یافته است. مقاله حاضر به بررسی نظریه مولوی و جان دیویی درباره عقل و عشق است. طنازی شنیدنی و خاطر نوازی مکرر که ذائقه فرد را شیرین می کند. در این مقاله به شیوه تطبیقی، عشق در غزلیات شاعر بررسی و بر مبنای گزینش برخی غزلیات آنان، ابیات حاوی نظرات مشترک و متفاوت بیان شده است. اگر چه می توان گفت عشق زمینی و آسمانی دو رنگ اصلی عشق هستند و عشق به قدمت عمر و گستردگی اش، وسیع و مبهم است اما تطبیق عقاید بزرگان ادبیات همچون مولانا درباره عشق می تواند در روشنگری پیچیدگی های این موضوع جهان شمول موثر باشد. همچنین با بررسی دیدگاه آنان علت شهرت هر یک در گونه ای از غزل عاشقانه مشخص خواهد شد. بر اساس نتایج حاصل از این پژوهش می توان در یک نگاه کلی بیان کرد که وجه غالب عشق از منظر سعدی مجازی و زمینی، از منظر مولانا عارفانه و حقیقی و از منظر جان دیویی رندانه است. عشق و اشتیاق آنان به سبب استغنائی معشوق کمرنگ نمی شود؛ زیرا بر پایه اخلاص است نه ایجاب و اقتضا. این شاعران به دشواری های بی پایان و ازلی و ابدی بودن عشق، رجحان عشق بر عقل و بی توجهی به عیب جویی های مدعیان تاکید دارند. بحث عقل و عشق از مباحث بسیار مهم و کلیدی مثنوی مولانا است. لذا در این نوشتار به بحث و تفحص در خصوص عقل و عشق در این دو اثر پرداخته شده است.

کلید واژه ها: عقل، عشق، اصول، روش، عقل جزئی، مولانا.

بررسی مفهوم آرمان شهر در شعر شاعران معاصر با تکیه بر اشعار مهدی اخوان ثالث، سیمین بهبهانی و طاهره صفار زاده

سپیده رفعیان

دانشجوی دکتری زبان و ادبیات فارسی دانشگاه شهرکرد

چکیده

آرمان شهر، نمادی از یک جامعه آرمانی و بدون کاستی است. همچنین می تواند نمایان گر حقیقت دست نیافتنی باشد. بشر در طول تاریخ آرزومند دستیابی به جامعه‌ای بوده است که در آن به خواسته‌هایش برسد و معنویت را با آرامش روحی- روانی و بی نیازی مادی درآمزد. انسان از دیرباز در برابر ناکامی‌ها، بیدادگری‌ها و ناهمواری‌های زندگی سعی کرده، بر بال خیال و اندیشه سوار شده، طرح یک جامعه آرمانی را تصویر کند. انگیزه او از بیان این شهر خیالی این بوده است که از دردها و رنج‌های خود بکاهد و معایب و نواقص جامعه خویش را بازگو کند. از این اندیشه در شعر فارسی با نمادهای مختلفی یاد می‌شود که نتیجه نوعی غم غربت در نهان شاعر است که او را به تخیل جامعه‌ای آرمانی سوق می‌دهد. ادبیات معاصر به خاطر جریان‌ها و شرایط حاکم بر ایران زمینه ساز مفاهیم آرمان شهری و مدینه فاضله در این دوره است. شاعران معاصر به دلیل خفقان سیاسی و اجتماعی و دست و پنجه نرم کردن با تمام مصائب و مشکلات که بر زندگیشان سایه افکنده بود، چه به صورت واضح، چه به صورت استفاده از استعاره و نماد زبان به اعتراض گشودند و به بیان تمام مشکلات در زمینه اجتماعی و سیاسی و شخصی پرداختند. این پژوهش بر آن است تا به بررسی انواع امید و امیدواری و نمود های آرمان شهری و ناامیدی های حاصل از خفقان و مسائل جامعه در شعر سه شاعر معاصر، مهدی اخوان ثالث، سیمین بهبهانی، طاهره صفار زاده بپردازد.

کلید واژه‌ها: آرمان شهر، شعر نو فارسی، اندیشه در شعر نو، شاعران معاصر ایران.

مطالعه نحوه شکل گیری مجموعه سکه های ایرانی در موزه های لهستان

شکیبا رحمانی^۱، طاهر رضازاده سراسکانرود^۲، الهام اعتمادی^۳

^۱ کارشناس ارشد پژوهش هنر، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

^۲ استادیار، گروه هنر، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

^۳ دانشیار، گروه مطالعات خارجی، دانشگاه هونان نرمال، چانگشا، چین

چکیده

سرزمین ایران از دیرباز به دلیل غنای فرهنگی، ثروت طبیعی و خدادادی، مردم خون گرم و از همه مهم تر موقعیت مناسب جغرافیایی، مورد توجه سیاحان، بازرگانان، پادشاهان، سفیران و... مختلف قرار گرفته و موجب فراهم آمدن زمینه هایی جهت مرادوات با کشورهای متعدد گردیده است که کشور لهستان نیز از جمله این کشورهاست. در طی دوران مختلف، تجار، سیاحان و سفیران مختلفی بطور مستقیم و غیرمستقیم کالاها و اشیائی را به کشور لهستان برده و همین امر موجب ایجاد مجموعه های نفیسی در لهستان شده اند که امروزه یکی از گنجینه های باارزش اشیاء ایرانی به شمار آمده و گویای فرهنگ و هنر کهن ایران زمین هستند. یکی از بخش های قابل توجه آثار ایرانی در مجموعه های لهستان، بخش سکه های ایرانی است که به دوره های مختلف تعلق داشته و در شرایطی متفاوت به این کشور انتقال داده شده اند. این سکه ها مربوط به دوره های ساسانیان، ساسانیان و صفویه هستند که مهم ترین مسئله ای که در این مقاله به آن می پردازیم، نحوه انتقال این سکه ها به کشور لهستان و در نهایت جای گیری هر کدام از آنها در مجموعه ها و موزه های این کشور است. به طور خلاصه با مطالعه نحوه انتقال این مسکوکات، مشخص شد که در دوره های یاد شده سکه های ایرانی عمدتاً از طریق بازرگانی و داد و ستد و نیز جنگ های متعدد با دول مختلف به اروپای شرقی به ویژه لهستان راه پیدا کرده اند. این مقاله توصیفی-تحلیلی است و گردآوری اطلاعات آن به روش کتابخانه ای و به شیوه اسنادی-تاریخی صورت گرفته است.

کلیدواژه ها: سکه های ایرانی، ساسانیان، ساسانیان، صفویه، مجموعه های لهستان.

تحلیل عناصر داستانی در منظومه های «یوسف و زلیخا» و «لیلی و مجنون» جامی

آزاده ستوده

استادیار گروه زبان و ادبیات فارسی، دانشکده فنی و حرفه ای دختران اهواز، دانشگاه فنی و حرفه ای استان خوزستان، ایران

چکیده

در پژوهش حاضر با در نظر گرفتن منظومه های «یوسف و زلیخا» و «لیلی و مجنون» جامی به بررسی عناصر داستانی این منظومه ها پرداخته ایم. در طرح داستان های جامی اصراری برای ایجاد گره نیست، بلکه او تلاش می کند تا ایدئولوژی گذر از عشق مجازی به عشق حقیقی را در قالب یک داستان توضیح دهد. اغلب شخصیت های محوری این منظومه ها زنان هستند. شخصیت زنان در منظومه های جامی نیز منفعل و تابع فرهنگ قبیله ای می باشند. فضا سازی جامی در حوادث داستان با حوادث آن مطابقت دارد و در القای مفاهیم مورد نظر شاعر بسیار مؤثر است.

کلیدواژه ها: تحلیل، عناصر داستانی، هفت اورنگ، جامی.

بررسی موسیقی و تضاد در خطبه جهاد

دکتر زینب خطیری

دانشگاه آزاد اسلامی واحد بناب

چکیده

موسیقی سخن و متن ادبی را تعالی می‌بخشد. نقش برجسته موسیقی در تولید اثری همچون نهج البلاغه، گرچه محصول تلفیق مؤلفه‌های بسیاری می‌باشد اما انکار ناپذیر است. نهج البلاغه به دلیل آمیختگی ذاتی اش با موسیقی همواره برای بشر تقلیدناپذیر و تکرارناشدنی باقی مانده است. علی (ع) در نثر بیانی کاملاً شاعرانه دارد. نهج البلاغه «اخو القرآن» بعد از قرآن از همان ابتدا تا به الآن همواره به عنوان یکی از منابع مهم و کلیدی ادبای عرب و ایران به شمار می‌رود. پژوهش حاضر بر آن است با روش توصیفی – تحلیلی به بررسی موسیقی و تضاد در الفاظ و مضامین گهربار خطبه‌ی معروف جهاد پردازد و با اشاره به جنبه ابداع و نوآوری در موسیقی کلمات و تضاد به کار رفته، اهمیت بیان موضوع را به نمایش بگذارد. با تحلیل و بررسی روند موسیقی کلمات و تضاد در این خطبه درمی‌یابیم فنون بیان و آشنایی‌زدایی در این خطبه تجلی‌یافته و ساختار کلمات متضاد هم سمایی و هم قیاسی است.

کلیدواژه‌ها: امام علی (ع)، نهج البلاغه، موسیقی، تضاد، خطبه جهاد.

ساختارشکنی در شعر نو و مکتب مدرنیسم (بررسی تطبیقی سه اثر از نیمایوشیج، بدر شاکر السیاب و تی.اس.الیوت)

زهرا رشادی نژاد

دانشجو دکتری زبان و ادبیات فارسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد نجف آباد

چکیده

ادبیات تطبیقی، دانشی مستقل و گسترده است که به بررسی تطبیقی ادبیات ملل و اقوام مختلف جهان می پردازد. بررسی تاثیر آثار ممتاز ادبی مبتنی بر تمایز زبانی از رویکرد های مهم ادبیات تطبیقی است که در مکتب فرانسه بر آن تاکید شده است. نیمایوشیج، از برجسته ترین شاعران معاصر در ادبیات فارسی است. او با تحولی که در شعر سنتی فارسی به وجود آورد، عنوان پدر شعر نو را به خود اختصاص داد؛ او در اشعارش به مضامین مختلفی مانند طبیعت، جامعه، وطن، آزادی پرداخته است. تی.اس.الیوت نیز نماینده ی شعر نو و مدرن در ادبیات انگلیس است، که با ساختارشکنی و دورریختن مرسومات هنری به شعری نو دست زده است که در زمره ی پیروان مکتب مدرنیسم جای میگیرد. بدرشاکر السیاب هم تحولی در شعر کهنه ی عرب ایجاد می کند و با برهم زدن قافیه و وزن شعر، خواننده را بر لذت بردن از محتوا و مضمون شعر ترغیب میکند. این پژوهش که به بررسی سه اثر منتخب از این افراد می پردازد، به شیوه توصیفی-تحلیلی، تلاش می کند به این پرسش پاسخ دهد که در این آثار، مهم ترین مؤلفه های نمود مدرنیسم کدام اند؟ و وجوه مشترک و متفاوت بین این سه اثر چیست؟ یافته ها حاکی از آن است که «گرایش به جهان درون شخصیت ها»، «جریان سیال ذهن»، «کشمکش درونی و تنهایی»، «شیوه متفاوت طبیعت نگری» و «توجه به مسائل روز» به صورت نمادین، از مهم ترین مؤلفه های نمود مدرنیسم در آثار مورد بحث هستند.

کلیدواژه ها: ساختار شکنی، ادبیات تطبیقی، برف نیمایوشیج، سرزمین بی حاصل تی.اس.الیوت، سرود باران بدرشاکر السیاب، مکتب نو و مدرنیسم.

فرآیندهای خطی در زبان فارسی

دکتر حمید طاهری

دانشیار دانشگاه بین المللی امام خمینی، ایران، قزوین

چکیده

زبان آدمی پیوسته در تغییر و تحول است و تعیین این که تحول زبان او به صلاح است یا فساد، کاری است دشوار اما آنچه مسلم است و انکارناپذیر، تحولی است که در زبان رخ می دهد. محققان مهم ترین عوامل تحول زبان را تحولات اجتماعی و قاعده اقتصاد یا کم کوشی ذکر کرده اند که زبان را در همه ساحت ها متحول می سازد. گاهی آوایی به مرور زمان به آوایی دیگر بدل می شود که این تبدیل گاه مشروط است به اقتضای زنجیره کلام یا واژگانی که آوا در آن زنجیره قرار می گیرد و واج یا آوای مجاور این تحول را ایجاد می کند و گاه این تغییر بدون قید و شرط و تاثیر محیطی است که آوا در آن قرار دارد. نکته حایز اهمیتی که در این مقاله ارائه شده است و زمینه پژوهش بسیار گسترده و همه جانبه ای را در راستای آن ایجاد خواهد کرد، این است که برخی تحولات آوایی زبان فارسی عصر تکوین، متأثر از خط فارسی است - که برگرفته از خط نسخ عربی است - به تعبیری در صورت های تلفظی چند گانه واژگان در قرون ۴-۷ صورت هایی مشاهده می شود که آن ها با هیچ یک از عوامل و قواعد تحول زبان هم خوانی ندارند و دلیل این گونه از تحول، صرفا خط فارسی است؛ چون خط نسخ که برای زبان عربی و ثبت و ضبط آواهای این زبان ساخته شده، با برخی ویژگی های آوایی و تعدادی از آواهای فارسی هم خوانی و سنخیت نداشته و این خط به مرور زمان متناسب با خط فارسی شده است و ایرانیان بعدها نویسه هایی را برای آواهای خاص فارسی وضع کرده اند و همین نبود نویسه برای آواهای خاص فارسی، منشاء تحولاتی چند در زبان فارسی گردیده است. تحولاتی که از فرایندهای واجی متفاوتند و دلایل علمی دیگری دارند.

کلیدواژه ها: فرآیند، تحول، گونه های تلفظی آزاد، تعریب، دوره تکوین، آواهای فارسی، تاثیر خط.

جهش یا رقص ضمیر متصل در اشعار واصف باختری

دکتر ام فروه موسوی^۱، ساره رحیمی^۲

^۱ عضو هیئت علمی دانشگاه تعلیم و تربیه کابل

^۲ دانش آموخته زبان و ادبیات فارسی دری دانشگاه تعلیم و تربیه کابل

چکیده

ضمیر در مقایسه با فعل، صفت، قید و اسم تنوع کمتری دارد و از آنجا که جانشین اسم می شود و نقش های اسم را می پذیرد، از نگاه زیبایی شناسی گسترده گی می یابد. گریز از هنجار نحوی از دشوارترین شگردهایی است که شاعران برای زدودن غبار آشنایی از زبان شعر به کار بسته اند و ضمائر شخصی متصل نیز به دلیل انعطاف پذیری بالایی که دارند از دیرباز در محور توجه شاعران ما قرار گرفته اند و اغلب اوقات به قصد و مراد برجسته سازی کلام و کاربرد متنوع این نوع ضمائر به آن روی آورده شده است. قابلیت نقش پذیری و جابه جایی این ضمائر، کارکرد این ضمائر را به شگرد شاعرانه مبدل می کند. هدف پژوهش حاضر، بررسی انواع هنجار گریزی و گوناگونی این نشست ها و جابه جایی ضمیر پیوسته در اشعار واصف باختری به شیوه تحلیلی و توصیفی در اشعار واصف باختری است. بررسی کارکردهای ضمیر در اشعار واصف باختری نشان می دهد این ضمائر علاوه بر کارکردهای معمول، معناهای تازه ای می یابند و آشنایی زدایی کلام را نیز در پی دارند. هنجار گریزی از زبان معیار نوعی کارکرد زیبایی شناسی و سبک فردی باختری در شعر است. بررسی نشان می دهد که این ضمائر در اشعار واصف باختری در تمامی نقش های دستوری به اسم، فعل، حرف، ضمیر، صفت، قید و در موارد بسیار محدود به ادات، از جمله ادات پرسش هم متصل شده اند.

کلیدواژه ها: واصف باختری، جابه جایی ضمیر، ضمائر شخصی متصل، هنجار گریزی، ادبیات معاصر افغانستان.

تفسیری از نمایش هراس هبوط در اشعار مهیار دمشقی

الیکا اشجعی

دانشجوی دکتری زبان و ادبیات فارسی دانشگاه آزاد واحد رودهن

چکیده

هراس یا ترس نهادینه در اشعار آدونیس شاعر معاصر سوری یکی از تشویشات ذهنی اوست که ماحصل آن درون یافت غربت است. او این حس را به خوبی در زیست عینی و نیز در ذهنیات و تخیلات خویش در موارد و مواقع متفاوتی آزموده، اما منبع بزرگ آن زمانی است که تجربه افتادگی، پرتاب و مطرودیت را لمس کرده و با واژه و مفهوم هبوط آشنا گشته است. در این پژوهش بر آنم تا از هراسی در شعر آدونیس سخن گویم که نشأت گرفته از تجربه و فلسفه هبوط است. اکثر اشعار او در کتاب مهیار دمشقی در برگرفته مفهوم هبوط در دو سطح متافیزیکی و زمینی (از مکانی زمینی به مکان زمینی دیگر) هستند که شاعر را مجبور می‌سازد تا برای ثبت جایگاه انسانی خویش در جهانی که روح او را در بند تجسد کشانده، با هراس ناشی از این برون زدگی به مقابله دست یازد؛ از این روی شاعر حل چالش ترس خویش را در «دیگری» می‌یابد. از رهگذر مطالعاتی که با روش تحلیلی-توصیفی انجام گرفت دریافتم که آدونیس تفکری نو نسبت به مفهوم دیگری بیان می‌کند و آن را شیوه مواجهه با هراس و ترس خود می‌یابد. او دست به عینیت و دیگریابی می‌زند؛ به همین سبب ما در این مقاله با چهره و روحیه انعطاف‌پذیری شاعر سوری آشنا می‌شویم.

کلیدواژه‌ها: هراس، هبوط، دیگری، مهیار دمشقی.

چند نکته درباره جغرافیای شاهنامه و منظومه های حماسی پس از آن «گرشاسب نامه، برزوانه، فرامرزنه، بهمن نامه، شهریارنامه»

حمیده پروان^۱، زهرا ریاحی زمین^۲

^۱دانش آموخته دکتری زبان و ادبیات فارسی، گرایش ادبیات حماسی، دانشگاه شیراز

^۲استاد بخش زبان و ادبیات فارسی دانشگاه شیراز

چکیده

شاهنامه، بزرگترین حماسه فارسی، مقلدان زیادی داشته است؛ شاعران پس از فردوسی، در تدوین روایات حماسی همواره به شاهنامه نظر داشته‌اند. هم چنان که در شاهنامه، از نام‌های بسیاری سخن رفته است، در دیگر منظومه‌های حماسی نیز چنین است. در پژوهش پیش رو که به روش توصیفی تحلیلی و با استفاده از ابزار گردآوری اطلاعات کتابخانه‌ای انجام شده است به بررسی اعلام جغرافیایی مشترک شاهنامه با منظومه‌های گرشاسب‌نامه، برزوانه، فرامرزنه، بهمن نامه و شهریارنامه پرداخته‌ایم. در شاهنامه و دیگر منظومه‌ها، به نام‌های یکسانی اشاره می‌شود که با بررسی موقعیت جغرافیایی آن، روشن می‌شود که بر محل یکسانی دلالت ندارند. گاهی درباره موقعیت جغرافیایی یک شهر در شاهنامه و منابع جغرافیایی اطلاعات کافی وجود ندارد و فقط با استفاده از اطلاعاتی که در دیگر منظومه‌ها درباره آن آمده، می‌توان جایگاه آن شهر را روشن کرد؛ برخی شهرهای یاد شده در شاهنامه و دیگر منظومه‌های حماسی، شهرهایی هستند که به دو یا چند نام مشهور بودند که یکی از نام‌های آن در منظومه‌های حماسی معرفی شده است. در منظومه‌های حماسی، نام‌هایایی نیز هستند که به دو صورت مختلف به کار رفته‌اند، اما بر مکانی واحد اطلاق می‌گردند.

کلیدواژه ها: جغرافیا، حماسه، شاهنامه.

تحلیلی بر آثار باستانی و تمدنی شهر حلوان (سرپل زهاب)

سلطانمراد مهکی^{۱*}، توران رازقی ریزوندی^۲

^۱دکترای تاریخ و تمدن ملل اسلامی، دانشگاه آزاد اسلامی، قم، ایران

^۲کارشناس ارشد اعجاز قرآن، دانشکده علوم قرآنی، کرمانشاه، ایران

چکیده

حلوان یکی از قدیمی ترین شهرهای ایران در غرب کشور نام قدیم شهر سرپل زهاب امروزی می باشد پژوهش حاضر در پی آنست آثار باستانی و تمدنی قدیمی حلوان را بررسی نموده و درجه اهمیت و قدمت شهر را از طریق آثار بجا مانده بداند، همچنین عوامل توجه حکام به این منطقه و درجه اهمیت آن را مشخص نماید روش پژوهش در این مقاله تاریخی و تحلیلی، تفسیری به صورت مشاهده میدانی که اطلاعات و نتایج بررسی های میدانی موجود در بررسی اسناد را تحلیل و تبیین و دسته بندی و تحریر کرده و مورد انتقاد قرار گرفت فرضیه پژوهش نمایش جایگاه کالبدی آثار باستانی این شهر مربوط به تحقیقات تاریخ و باستان شناسی ایران پیش از اسلام است موارد پژوهش حجم انبوه آثار باستانی شهر بوده که تحقیقات کافی و لازم برای استفاده کتابخانه ای در مورد آنها وجود ندارد. نتایج پژوهش نشان می دهد که با بررسی آثار باستانی به اهمیت و قدمت شهر که خاستگاه قوم لولویی قدیم ترین قوم باستانی ایران بوده است میرسیم همچنین این شهر به واسطه موقعیت استراتژیک و خروجی از فلات ایران به بین النهرین و راه مواصلاتی خراسان به بغداد و دروازه عتبات عالیات در طول تاریخ از درجه اهمیت برخوردار و مورد توجه شاهان و حکام قرار گرفته است این شهر دارای اهمیت قوم شناسی بوده که در آثار کنده کاری آنبانی نی این شهر که قدمت آن به چهار هزار سال قبل از میلاد می رسد معرفی شده است. شهر نمایشگاه آثار باستانی، کتیبه اشکانی، گردنه استراتژیک پاتاق از جمله ده آثار این شهر که پتانسیل پژوهش های تاریخی و باستان شناسی به حدی است که هنوز تحقیقات تاریخی و باستان شناسی جدید در آنجا ادامه دارد..

کلیدواژه ها: باستان، آثار، قلعه، زیج، حلوان.

تحلیل دلایل بینامتنیت شعری، با تکیه بر نمونه‌های شعری البیاتی و احمد عبدالمعطی حجازی

محمد یعقوبی^{۱*}، غلامعباس رضایی هفتادری^۲، علیرضا حسینی^۳

^۱استادیار زبان و ادبیات عربی، دانشگاه فرهنگیان، تهران، ایران

^۲دانشیار زبان و ادبیات عربی، دانشگاه تهران

^۳استادیار زبان و ادبیات عربی، دانشگاه کوثر بجنورد

چکیده

ادبیات زاده اذهان ادیبان به درازنای تاریخ بشریت است. در زایش ادبی، فقط کلام ادیبان نیست که در چهار چوب ادبیت و شعریت قرار می‌گیرد؛ بلکه کلام‌های مبتنی بر اندیشه و عقلانیت سایر نحله‌های علمی و فکری و فلسفی در گنجینه ذهنی شاعران و ادیبان می‌ماند و بعدها در کنش جریان خلق شعر و ادب، این کلام‌ها نیز پوسته شعریت و ادبیت به خود می‌گیرند. کاربست بینامتنیت در زبان شعری دلایلی بنیادین دارد که شاعر را وای دارد برای غنا بخشی و تعمیق شعری‌اش از آن کمک می‌گیرد. شاعران معاصر عرب همچون سایر شاعران جهان، برای خود منابعی دارند که از آن‌ها برای تعمق بخشی به تجربه شخصی و احساسات و عواطف و غنی سازی اندیشه‌های خود بهره می‌گیرند. از جمله این منابعی که شاعران معاصر در این بعد از آن بهره برده‌اند و در اشعار خود به کار برده‌اند می‌توان از متون مقدس هم چون قرآن کریم، انجیل، تورات، گاهی اوقات کتاب بودائی و تعالیم بودایی، اسطوره‌های جهانی چه شرقی و چه غربی، تاریخ و به‌ویژه تاریخ سرشار از ژینوساید و تراژدی معاصر عربی با نگاه به مصیبت فلسطین، متون شعری شاعران قدیم عرب و شاعران معاصر غربی و سنت‌های ملی نیز جزء منابع بینامتنیت این شاعران به شمار می‌روند. هدف این نوشتار تحلیل عوامل بنیادین شکل دهنده بینامتنیت شعری شاعران معاصر عرب می‌باشد. روش این پژوهش، تبیینی-تحلیلی و بر مبنای خوانش درون متنی شعری شاعران می‌باشد. یافته‌های پژوهش حاکی از این بود که در صدر عوامل بنیادین بینامتنیت شعری، دلایل هنری، روان شناختی، ملی گرایی و ناسیونالیسم، سیاسی-اجتماعی و فرهنگی قرار دارند.

کلیدواژه‌ها: شعر، ادب، بینامتنیت، هنر.

تجارب عرفانی و تاریخ

زیباچندی

دانشجوی دکتری زبان و ادبیات فارسی دانشگاه آزاد اسلامی فیروزآباد

چکیده

تاریخ و تجربه ی عرفانی مانند پيله و کرم ابریشم درهم تنیده شده اند؛ بازار راویان تاریخی و نقالان همواره از منظر تاریخ و بحث تجربه های عرفانی بزرگان و اندیشمندان در تاریخ زندگانی شان، گرم و پررونق بوده است؛ انسان عارف و وارسته ای که زندگی عادی خویش را می گذرانده و بایک تحول روحی و عرفانی روبرو شده و برای کشف و شهود عرفانی، ریاضت ها و مرارت های زندگی را بر خویش هموار کرده و در این مسیر باعث تحول روحی دیگران نیز گردیده است؛ تاریخ شم غربی برای کشف سره از ناسره دارد؛ مدعیان و داعیان کشف و شهود را به خوبی می شناسد و از کسانی که باشیوه ی تصوف بیگانه اند، پرده ریاکاری برمی گیرد و راه روشن تصوف را، نشان می دهد؛ بیهقی گریاندن قلم را بر این شیوه و برای اظهار تأسف بر از دادن مردان مرد، شروع کرد؛ حلاج ظرفیت شناخت وجودی اش بدان گونه لبریز شد که قلم عارفان به خون وی رقم خورد و بسیاری دیگر که در این وادی، به مرگ سرخ دوست رضا دادند و صفحه ای سبز در تاریخ از خویش به یادگار گذاشتند. این تحقیق براساس مطالعه ی کتاب و تحقیق و مقاله و یادداشت برداری و مواردی نیز اطلاعات و علاقمندی های شخصی نویسنده در باب تجربیات عرفانی نوشته شده است هدف از این نوشتار غوطه خوردن در دریای معرفت و کشف و شهود غیبی در آثار و اندیشه های نظم و نثر بزرگان است؛ امید که دوستان عرفان و تجربه ی عرفانی را سودمند آید.

کلیدواژه ها: تجربه عرفانی، تاریخ، کشف و شهود.

بررسی درون‌مایه سوگ در ترانه‌های عامیانه

محمدامین محمدپور

چکیده

در این جستار به شیوه توصیفی درون‌مایه سوگ در ترانه‌سرایی تحلیل و بررسی شده است و ویژگی‌های ترانه‌های سوگ را کاویده‌ایم و این ترانه‌ها از نظر کاربرد و مضمون و محتوا طبقه‌بندی شده‌اند و به نمونه‌های آن‌ها پرداخته‌ایم. ترانه اصطلاحی عام است که به انواع قالب‌های شعری ملحون یا همراه موسیقی به ویژه فهلویات، دو بیتی، رباعی و تصنیف گفته می‌شود. این جستار به دنبال طبقه‌بندی دقیق درون‌مایه سوگ در ترانه‌های محلی است. یافته‌های این پژوهش نشان می‌دهند که درون‌مایه سرور، بخش قابل توجهی از ترانه‌ها را شکل داده است و زیر لایه‌های گریه، غم فراق، فریاد و گلایه از جدایی در این ترانه‌ها بازتاب یافته است. این ترانه‌ها در سه بخش شامل ترانه‌های سوگ عزیزان، سوگ قهرمانان ملی و سوگ بزرگان دینی و مذهبی دسته‌بندی می‌شوند که در میان این بخش‌ها بیشترین بسامد مربوط به ترانه‌های سوگ عزیزان است. زبان این ترانه‌ها ساده و عامیانه و در آن‌ها کمتر به خیال‌پردازی توجه شده است.

کلیدواژه‌ها: شعر غنایی، ترانه، درون‌مایه، ترانه‌های سوگ.

نمود آرمانشهر در خسرو و شیرین نظامی

علی گراوند^۱، مریم سعیدیان^۲

^۱استادیار زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه ایلام

^۲دانشجوی دکتری زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه ایلام

چکیده

آرمانشهر یا اتوپیا شهری است که بر محور انسانیت و اخلاق می‌گردد. اساساً اندیشه‌های آرمانی در اعتراض به وضعیت موجود و اصلاح جامعه و مبارزه به ستم و ظلم به وجود می‌آیند. تفکر آرمانشهر و دست یافتن به اجتماعی مطلوب از جمله مواردی است که در خسرو و شیرین نظامی نیز می‌توان به آن دست یافت. نظامی شعر و زبان خود را ابزاری برای بیان درونیات خود قرار می‌دهد و اجتماعی را ترسیم می‌کند که در آن شاخصه‌های ایده‌آل برای برپایی جامعه‌ای آرمانی قابل استنباط است. این پژوهش که به روش توصیفی-تحلیلی صورت گرفته و هدف آن تحلیل مفهوم آرمانشهر و تبیین مؤلفه‌های آرمانشهری در منظومه خسرو و شیرین است. باید گفت که نظامی در پی پایه‌ریزی مدینه فاضله است و با وجود اینکه این اثر از عشق حکایت می‌کند، اما شاعر نگاه ریزین خود را متوجه ایده‌آل‌های موجود کرده و آن‌ها را به تصویر کشیده است. آرمانشهر از نگاه نظامی در خسرو و شیرین با مؤلفه‌هایی چون عدالت، صلح، خدمت به مردم، حاکمان مشروع و آرمانی، راستی و درستی، طبقات اجتماعی، مبارزه با ستم، خرد و دانایی و ... گره می‌خورد. شاعر در پی ترویج این مفاهیم و ترغیب جامعه در دست‌یابی به سعادت و کمال است.

کلیدواژه‌ها: آرمانشهر، نظامی، خسرو و شیرین.

جایگاه مهاجرت عرفا و بزرگان طریقت ایرانی آناتولی در مناسبات فرهنگی (قرن پنجم تا نهم هجری)

فاطمه تقوایی^۱، هیوا کریمی یگانه^۲

^۱ادبیر تاریخ آموزش و پرورش

^۲کارشناس مرکز فرهنگی اتیسم ندای عصر

چکیده

با فتح ملازگرد، توسط آلب ارسلان سلجوقی راه ورود به مناطق مفتوحه جدید بر مسلمانان گشوده شد و از آن پس گروههای مختلف مسلمان، از طبقات و اصناف گوناگون با انگیزه هایی متفاوت بسوی این منطقه رهسپار گشتند. در میان این گروه های مهاجر، دسته هایی از عارفان و بزرگان طریقت نیز حضور داشتند. مهاجرت این گروه به تدریج زمینه را برای رشد طریقت های صوفیانه و تبدیل آناتولی به یکی از پایگاه های تصوف در عالم اسلام فراهم نمود. بسیاری از آنان متصوفان و درویشانی بودند که از میان ترکان خراسان و ماوراءالنهر آمده بودند. پادشاهان سلجوقی همانند دیگر پادشاهان ممالک اسلامی که از دیر باز به علما و صوفیان احترام و توجه فراوان ابراز می کردند، طبعاً از آنان نیز حسن استقبال کردند این مهاجرت از قرن هفتم به بعدو با شروع حملات مغول گسترده گری بیشتری پیدا کرد. هنگامی که مغولان به ایران می تاختند خانقاههای ایران بی شمار بود و تقریباً در هر شهر و ناحیه ای یک یا چند از آنها دیده می شد. در گیر و دار حمله مغول عده ای از مشایخ بزرگ که حاضر به ترک مکان و یا مراکز تعلیمی خود نشدند، بقتل رسیدند و یا در همان اوان درگذشتند ولی برخی دیگر توانستند خود را از مرگ نجات دهند و به پناهگاههای فرهنگی جدید مانند آناتولی برسانند و بساط ارشاد در ناحیه های جدید بگسترانند. شکل گیری دولت سلجوقیان روم به زودی آناتولی را نه تنها به عنوان پایگاه جدید قدرت و رفاه، بلکه به عنوان کانون تحولات فرهنگی مطرح کرد که در آن رواج محسوس عنصر ایرانی بیش از همه جلب نظر میکرد. مسئله اساسی در تحقیق حاضر بررسی تاثیر حضور این عارفان طریقت در آناتولی و استمرار مناسبات فرهنگی دو منطقه از این طریق میباشد. نگارنده با استفاده از روشی تاریخی با رویکرد توصیفی و تحلیلی، به بررسی منابع و اطلاعات موجود پرداخته و حتی الامکان سعی نموده است منابع تحقیقی و پژوهشهای صورت گرفته را با منابع اصلی مقایسه نموده و در صورت وجود اختلاف به بررسی و نقد آنها بپردازد. در این راستا خانقاههای آناتولی و حلقه های تدریس در آن و آثار تالیف شده این عارفان مهاجر بررسی گردید. مهمترین یافته این پژوهش تاکید بر این نکته است که عرفان و طریقت ایرانی به همراه خود فرهنگ، آداب و رسوم و نشانه های بارزی از علم و هنر و دانش رایج در ایران عصر سلجوقی را رواج داد و آثار بسیاری که توسط این دسته از مهاجران خلق شد تاثیر بسزایی در توسعه و فرهنگ ایرانی در آناتولی بجای گذاشت. در این میان تعامل میان ایرانیان و حاکمان سلجوقی روم و شرایط مناسب فراهم شده توسط آنان نیز زمینه را برای رشد و شکوفایی فرهنگ ایرانی در این منطقه و استمرار آن در دورانهای بعدی ایجاد کرد.

کلیدواژه ها: مهاجرت، عرفان، طریقت، آناتولی، مناسبات فرهنگی.

نقد رمان پستیچی براساس رویکرد «هژمونی فرهنگی»

محبوبه مباشری^۱، الناز خجسته زنوزی^۲

^۱دانشیار و عضو هیئت علمی گروه زبان و ادبیات فارسی دانشگاه الزهراء

^۲محقق پسادکتری زبان و ادبیات فارسی دانشگاه الزهراء

چکیده

رویکرد مطالعات فرهنگی از جمله نظریه‌های نقد ادبی است که ادبیات را شکلی از بیانگری فرهنگ اصیل نمی‌داند. اندیشمندان این حوزه معتقدند آثار تولیدشده در اجتماع، صرفاً تابع فرهنگ اصیل نیست. ادبیات را می‌توان نوعی نیروی اجتماعی قوی دانست که با فرهنگ معاصر به گفتگوی انتقادی می‌پردازد و کارکردهای آن را از ابعاد گوناگون تحلیل می‌کند. انواع آثار ادبی، از جمله تولیدات ادبیات عامه‌پسند، باید در گستره مطالعات فرهنگی مورد نقد قرار گیرد. در نتیجه، نقد ادبی از منظر مطالعات فرهنگی را باید دنباله‌روی مباحث نظریه انتقادی مکتب فرانکفورت دانست که با بهره‌گیری از رویکردی انتقادی، به نقد چارچوب فرهنگ و تقابل بین سطوح گوناگون آن از جمله «فرهنگ اصیل» و «فرهنگ عامه» می‌پردازد. در این ساحت، طبقه حاکم از ادبیات در جایگاه ابزاری برای کنترل واکنش توده‌ها وام می‌گیرد و بدین ترتیب، نظریه «هژمونی فرهنگی» شکل می‌گیرد. رمان پستیچی از چيستایثربی که از جمله ده اثر داستانی پرفروش دهه نود محسوب می‌شود نیز تحت تأثیر همین بستر قرار گرفته است. این پژوهش با بهره‌گیری از روش توصیفی - تحلیلی، درصدد است مشخصه‌های عامه‌پسند این متن داستانی را براساس رویکرد نظری استوارت هال بررسی کرده، آشکار سازد پستیچی با وجود ظاهر رئالیستی، به شدت از اصول رئالیسم تخطی می‌کند. سه عامل تعلیقات داستانی پی‌درپی، توجه به عنصر تصادف و شکل‌گیری غیررئالیستی رویدادهای اتفاقی، از جمله اصلی‌ترین تمهیدات نویسنده برای طراحی پیرنگی است که بنیان اثر را به ضعف کشانده و از متن، صرفاً یک عامل بازدارنده و سرگرم‌کننده ساخته است.

کلیدواژه‌ها: پستیچی، مطالعات فرهنگی، هژمونی فرهنگی، استوارت هال.

مقایسه رمزگان در مخزن الاسرار و سه منظومه تقلیدی آن (مطلع الانوار، روضه الانوار و حُسن گلوسوز)

مریم صالحی نیا^۱، محبوبه یعقوبی^۲

^۱استادیار زبان و ادبیات فارسی دانشگاه فردوسی مشهد؛ مشهد؛ ایران

^۲دانشجوی کارشناسی ارشد زبان و ادبیات فارسی دانشگاه فردوسی مشهد

چکیده

حکیم نظامی گنجوی از جمله شاعران توانمندی است که علاوه بر زبانی پخته، آراستگی و پیراستگی در اندیشه و کلامش، بارز و مشهود است؛ او افزون بر استفاده از ذخایر خاص زبان شعر که در آفرینش ترکیبات و تعبیرهای جدید سهم به سزایی دارد، واژه‌گزینی و ترکیب‌سازی را دو نمود برجسته‌ی کلام خود قرار داده است. از آنجایی که هنرنمایی شاعران در بخش‌های آغازین منظومه‌ها بیش‌تر است و همچنین مضمون دیباچه - که عمدتاً توحید است -، به لحاظ محتوایی، هماهنگی بیش‌تری دارد، نگارنده‌ی پژوهش حاضر بر آن است تا دیباچه‌های مخزن الاسرار نظامی و سه منظومه‌ی تقلیدی از آن را یعنی مطلع الانوار امیرخسرو دهلوی، روضه الانوار خواجوی کرمانی و حُسن گلوسوز زلالی خوانساری با روش توصیفی - تحلیلی، با استناد به رمزگان‌های واژگانی، به نمادپردازی شاعران، رمزگان‌های سروده‌ی نظامی و نظایر موردبحث، پردازد. بررسی‌ها نشان می‌دهد رمزگان‌های این سه منظومه نیز همچون رمزگان‌های مخزن الاسرار در تقابل با مضمون و رسالت این آثار، بیشتر رمزگان‌های عرفانی است.

کلیدواژه‌ها: مخزن الاسرار، مطلع الانوار، روضه الانوار، حُسن گلوسوز، رمزگان.

جریان های ادبی عصر مشروطیت

طاهر عزیز پور^۱، مجید عزیز پور^۲، حامد عزیز پور^۳، ابراهیم توکلی^۴، مهدی خداداد^۴

^۱دبیر شاغل در آموزش و پرورش شهرستان هوراند

^۲آموزگار شاغل در آموزش و پرورش شهرستان هوراند

^۳دانشجوی رشته ی دبیری آموزش جغرافیا پردیس شهید بهشتی زنجان

^۴آموزگار شاغل در آموزش و پرورش شهر تبریز

چکیده

مقاله ی پیش رو با روش توصیفی و کتابخانه ای جمع آوری شده است و هدف آن بررسی و توضیح مشروطیت ، ادبیات عصر مشروطیت و ویژگی های آن ، تأثیر و تأثر نهضت مشروطیت از ادبیات ، تأسیس اولین فرهنگستان ، اصطلاحات و عناوین متداول عصر مشروطه ، داستان نویسان بزرگ عصر مشروطه ، جناح های ادبی دوران مشروطه و درون مایه های شعر عصر بیداری می باشد . درضمن مقاله به تعریف هایی از مشروطه و ادبیات مشروطه دست زدند و از شاعران بزرگی سخن به میان آورده است که با وجود مخالفت ها و دشمنی های سنت گرایان به تغییر سبک شعری در عصر مشروطه دست زدند . در این عصر ذکاءالملک فروغی موفق به تأسیس اولین فرهنگستان در ایران شد که هدفش زدودن خط و الفبای فارسی از کلمات غیر فارسی بود . در این عصر هم در نظم و نثر هم در داستان نویسی تغییرات قابل توجهی رخ داد که زبان شعر با زبان کوچه و بازار آمیخته شد و کسانی که حتی سر رشته ای از ادبیات نداشتند جسارت به سرودن شعر کردند که قبل از آن شعر به گونه ای قداست داشت . در پایان مقاله نظر یک منتقد عصر مشروطه که نهضت مشروطه را یک «انقلاب ناقص» می نامد و بر این اعتقاد است که «انقلاب ناقص مشروطه نتوانست به یکی از مهمترین آرزوهای مشروطه خواهان یعنی آرزوی اتحاد ملت و دولت جامه عمل بپوشاند و نقطه پایانی بر این اختلاف دیرینه نهد، اختلافی که از درون و برون فرهنگ دینی ما سر بر می کشید و در فضای استبداد زده جامعه ما می بالید تا به عنوان یکی از اساسی ترین موانع، سد راه رشد و گسترش جامعه مدنی گردد ، بیان شده است .

کلیدواژه ها : مشروطیت ، ادبیات، عصر بیداری ، داستان نویسی.

بررسی آرکائیسیم زبانی با رویکرد دو لایه واژگانی و نحوی در رمان اسفار کاتبان ابوتراب خسروی

سما محمدی^۱، پروانه درویش^۲

^۱ دانشجوی دکتری زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرج، کرج، ایران

^۲ دانشجوی زبان و ادبیات عرفانی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرج، کرج، ایران.

چکیده

ابوتراب خسروی، از برجسته ترین داستان نویسان معاصر است که آثارش مهمترین جوایز داستان نویسی را به خود اختصاص داده است. در آثار خسروی زبان ویژه‌ای را می‌بینیم که تمایل به باستان گرایی دارد. در این پژوهش که به روش تحلیلی – توصیفی و از طریق مطالعه کتابخانه ای صورت پذیرفته است تمام ویژگی های آرکائیسیم زبانی در دو سطح واژگانی و نحوی در رمان اسفار کاتبان مورد بررسی و ارزیابی قرار گرفته است. مهمترین روش های باستان گرایانه نویسنده در سطح واژگانی، استفاده از تلفظ های کهن از واژگان مستعمل زبان، به کار بردن واژگان سره فارسی، استفاده از افعال بسیط و پیشوندی، به کار بردن صفت و موصوف مقلوب، به کار بردن فعل ها، صفت ها و قیدها در معانی کهن می باشد و همچنین مهمترین روش های باستان گرایانه در سطح نحوی عبارتند از: به کار بردن فعل به صورت وجه وصفی و مصدری، به کار بردن دو حرف اضافه برای یک متمم، جابه جایی ارکان جمله، توالی عبارات قیدی یا وصفی، استفاده از جملات کوتاه و انواع تکرار، آوردن «ب» بر سر فعل ماضی و حذف آن از ابتدای فعل امر، آوردن «همی» به جای «می» بر سر فعل، استفاده از واژگان و عبارت های عربی و همچنین حذف فعل بدون قرینه می باشد.

کلیدواژه ها: رمان اسفار کاتبان، پست مدرنیسم، آرکائیسیم، باستان گرایی.

فرهنگ شناسی پوشاک زنان ترکمن ایران

عظیمه تیمورنژاد

دانشجوی کارشناسی ارشد طراحی پارچه و لباس، موسسه آموزش عالی مارلیک نوشهر.

چکیده

کشور ایران با وجود اقوام و طوایف مختلف در اقصای نقاط این مرزوبوم، دارای مردمانی با فرهنگ و آداب و رسوم متنوع و متفاوت است. نوع پوشش زنان در هر منطقه، ارتباط مستقیمی با سنن مردم آن ناحیه دارد. قوم ترکمن از جمله اقوام اصیل و دارای سبک خاص در نوع پوشش است. مردان و زنان ترکمن، نوع پوشش خاصی را برای خود برگزیده اند؛ که در یک نگاه می توان به اصالت و زیبایی آن پی برد. این پوشش آمیخته است با تاریخ و هنر و سنن کهن دیار ترکمن؛ که حاکی است از عمق فرهنگ اصیل آن مرزوبوم. پارچه و نقوش بکاررفته در این پوشاک، با بهترین کیفیت ممکن؛ و به صورت یک هنر دست ساز و روایتگر آداب و رسوم و فرهنگ غنی مردم ترکمن است. تا جایی که در جشنواره های گوناگون مدولباس، همواره از پوشاک زنان ترکمن به عنوان یکی از برترین انواع پوشاک یاد شده است. پژوهش حاضر درصدد رسیدن به پاسخ این پرسش است که فرهنگ شناسی پوشاک زنان ترکمن به چه گونه می باشد.

کلیدواژه ها: فرهنگ شناسی، پوشاک، زنان ترکمن.

بررسی تحلیلی و خاستگاه شناختی اسطوره سیمرغ در اثر نقاشی مرتضی حیدری با رویکرد دفاع مقدس و آراء عطار نیشابوری و شیخ شهاب الدین سهروردی

سمیه ویان^۱، روزبه سلطان محمدی^۲، محمد عارف^۳

^۱ دانشجوی دکترای پژوهش هنر، دانشکده هنر و معماری، واحد تهران مرکز، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

^۲ دانشجوی دکترای پژوهش هنر، دانشکده هنر و معماری، واحد تهران مرکز، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

^۳ دانشیار گروه نمایش، دانشکده هنر، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تهران مرکزی، تهران، ایران

چکیده

اساطیر و باورهای دینی دو عنصر تفکیک‌ناپذیر هر جامعه انسانی می‌باشند که از اندیشه، احساسات و نگرش افراد آن جامعه سرچشمه می‌گیرند و آثار هنری، از ابتدای شکل‌گیری جوامع بشری، مهمترین تجلی‌گاه تفکرات انسانی محسوب می‌شدند. اسطوره، به دلیل داشتن لایه‌هایی تو در تو همواره از زبان نمادین برای برقراری ارتباط استفاده کرده است. لذا آشنایی با زبان نمادین اساطیر، کلید فهم باورهای اسطوره‌ای هر زمان و ملتی است. در فرایند تحقیق در آثار نقاشی دفاع مقدس، نقش سیمرغ در اثر مرتضی حیدری، گفتمانی را ایجاد کرده که به شکل‌گیری مفهوم اثر کمک می‌کند. مسئله مورد پژوهش در این مقاله، تحلیل و خاستگاه شناختی نقش سیمرغ در اثر نقاشی مرتضی حیدری با استفاده از نگرش‌های نمادین عرفایی همچون عطار نیشابوری و شیخ شهاب‌الدین سهروردی است و این سوال مطرح می‌گردد که نگرش‌های نمادین عرفایی همچون عطار و سهروردی چه تاثیری بر نقش سیمرغ در اثر مرتضی حیدری داشته‌اند؟ در این پژوهش که به شیوه توصیفی-تحلیلی و با تکیه بر منابع کتابخانه‌ای و مصاحبه با نقاش اثر، تدوین شده، با این فرض که روح تجلی در هنرمند و اثر دمیده شده و متأثر از فضای دفاع مقدس نقش سیمرغ انتخاب و در اثر هنری به کار گرفته شده، بررسی شده است.

کلیدواژه‌ها: اسطوره، سیمرغ، نقاشی دفاع مقدس، مرتضی حیدری، عطار نیشابوری.

عدم و اعیان ثابتة در گلشن راز شیخ محمود شبستری

صدیقه دانشور

مدرس دانشگاه باهنر

چکیده

سابقهٔ ازلی و بازتاب آیهٔ «الست برّکم» در متون عرفانی، هدایتگرما به سوی موضوع «عین ثابت» می گردد. یک عارف، در عالی ترین مراتب کشف و شهود، عین ثابت خود یا دیگران را شهود می کند. اعیان ثابتة از اصطلاحات کلیدی عرفان ابن عربی است که با مباحث مهمی چون آفرینش، تجلّی شهودی یا اقدس، تجلّی مقدّس، عدم ذاتی و عدم اضافی ارتباط دارد. در میان حرکت های تودرتوی نظام هستی، تصویری دیده می شود که وجود تنهاییک محور را به نمایش می گذارد. جهان هستی به سوی یک مرکز در حرکت است و در این میان، با جلوه های گوناگون حق روبه رو می شود. شیخ محمود شبستری تحت تاثیر فلسفهٔ ابن عربی، مثنوی «گلشن راز» را آفرید. گلشن راز شرح مکاشفه خویش است که با حرکت ماندالایی صورت می گیرد. تاکنون شروح متعددی بر این مثنوی نگاشته شد که حاکی از توجه خاص علما و ادبا به مباحث بحث برانگیز آن است. در این مقاله که به روش توصیفی تحلیلی و بر مبنای مطالعات کتابخانه ای صورت گرفته است، بر آنیم ضمن بیان تعاریف اعیان ثابتة و بازتاب آن در عرفان، به تبیین آرای شیخ شبستر پردازیم و ابیات منظومه گلشن راز را با موضوع خاص اعیان ثابتة و اکاوی نماییم. این جستار نشان می دهد که در حرکت به سوی خدا، باید

نخست سایه و مانع درونی را شناخت: أَلَمْ تَرَ إِلَى رَبِّكَ كَيْفَ مَدَّ الظِّلَّ (فرقان/ ۴۵)

کلید واژه ها: عرفان، ابن عربی، اعیان ثابتة، تجلّی، گلشن راز، محمود شبستری.

نگاهی به عناصر تانورالیستی در داستان «عقیل، عقیل» از محمود دولت آبادی

پریسا صالحی

استادیار گروه زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات، تهران، ایران.

چکیده

ناتورالیسم از جمله مکاتب ادبی است که می‌کوشد به تشریح اوضاع کلی انسان در بستر شرایط جبری زمان و مکان بپردازد. مسئولیت نویسنده نشان دادن صادقانه جنبه‌های کزیه زندگی است. به همین دلیل اثر این داستان‌ها لحن تلخ و گزنده دارند. همه چیز بدبینانه و سیاه است، فرجامی تراژیک دارد. محمود دولت آبادی از مشهورترین نویسندگان دوران معاصر است که در آثارش بیشتر به مسائل اجتماعی و بحران‌های انسان امروزی و درمانده توجه می‌کند. رمان «عقیل عقیل» او داستان زلزله‌ای است که در یکی از روستاهای خراسان اتفاق می‌افتد. شخصیت اصلی داستان، عقیل خانواده و خویشان خود، به جز شهربانو دخترش و تیمور پسرش را از دست می‌دهد. عقیل به همراه دخترش برای دیدن تیمور که در سربازی به سر می‌برد می‌شود اما دخترش در مسیر تلف می‌گردد و به تنهایی به مسیر خود ادامه می‌دهد. عقیل بعد گشتن فراوان نمی‌تواند ردی از وی در پادگان می‌یابد. امیدوار برای دیدن او راهی پادگان می‌شود که در نهایت موفق به دیدن تیمور نمی‌شود. این داستان به علت موضوعش (فقر، بدبختی، رنج) و نوع زاویه دیدش (سوم شخص محدود به ذهن شخصیت اصلی) و توصیفاتش (شرح عینی رویدادها و به دست دادن تصویری با جزئیات کامل از مکان‌ها و شخصیت‌ها) و با داشتن درون مایه‌ای که القاکننده ناگزیری مرگ است به داستان‌های ناتورالیستی نزدیک می‌شود. این پژوهش به بررسی برخی از ویژگی‌های ناتورالیستی در این رمان پرداخته است.

کلید واژه‌ها: ناتورالیسم، دولت آبادی، عقیل عقیل، جبر، رنج.

بررسی کارکتر فریدون در شاهنامه

رویا نیکوبخت

نویسنده و پژوهشگر آزاد دانش آموخته آموزش زبان فارسی دانشگاه پیام نور واحد اصفهان

چکیده

مقاله پیش رو در نظر دارد به یکی از مهمترین کارکترهای شاهنامه بپردازد. شاهنامه بحق یکی از سترگ ترین آثار ملی و تاریخی وادبی فلات ایران محسوب می شود و هر میزان کار پژوهشی که در پیرامونش انجام گیرد زاویای تاریکی از ابعاد این داستان را بر ما نمایان می سازد. ابعادی که از جهات مختلف کمتر شناخته شده و مورد بررسی قرار گرفته اند. روش پژوهش این مقاله از نوع گردآوری اطلاعات از نوع مصاحبه با افراد مطلع. همچنین از روش مطالعات کتابخانه ای نیز بهره برده شده است. یافته های این پژوهش اشاره به شباهتهای داستان اسطوره گرشاسب در گرشاسب نامه و فریدون در شاهنامه و شناسایی بیشتر خصوصیات این فرد تاثیر گذار در ادبیات اسطوره ای ایران است. امید است این پژوهش راه را برای انجام این گونه پژوهشها هموار نماید. زیرا بهتر شناساندن کارکترهای اسطوره ای در فرهنگ و ادبیات اسطوره ای اکشور عزیزمان در این برهه زمانی که کودکان ونوجوانان ما بسیار شیفته کارکترهای بیگانه هستند ضروری و بسیار مهم به نظر می آید .

کلیدواژه ها : آفریدون، شاهنامه، کارکتر، گرز گاوسر، تاج کی .

زیرساخت های اخلاقی رهبری و مدیریت در شاهنامه فردوسی

معصومه ایرانمنش پاریزی

دانشگاه علمی و کاربردی نوین یاد سیرجان

چکیده

مقاله حاضر به زیرساخت های اخلاقی رهبری و مدیریت در شاهنامه فردوسی پرداخته است شاهنامه فردوسی، به عنوان اثر بی بدیل حماسی، اگر در چند خصیصه بارز خلاصه شود، مسلماً مهم ترین خصیصه اش «تضاد و کشمکش» و تبعات مثبت و منفی حاصل از آن که به مثابه بن مایه ای عمیق، بر سراسر داستان های این اثر هنری سایه افکنده است، خواهد بود. نگاه فردوسی به اخلاق در جامعه را می توان به رهبران و مدیران نسبت داد نامید در مطالبی که ارائه می شود هیچ رتبه بندی اخلاقی از حیث کمیت و کیفیت مدنظر نیست، ضمن اینکه آنچه می آید توصیه های اخلاقی شاهنامه شمرده نشود. هدف، نشان دادن دیدگاه های در خور توجه و برجسته فردوسی و ارائه راهکار و شیوه های مبتنی بر کنترل و حل تضادها و تعارضات میان فردی پیشامده در شرایط گوناگون است که می تواند الگویی قابل ملاحظه برای مدیران امروزی باشد. سوالی که مطرح است این که در توصیف فردوسی از مدیران، رهبران، شاهان، کارگزاران و پهلوانان چه ویژگیهای شخصیتی وجود دارد؟ آنان بر چه اصول اخلاقی در رفتار ارتباطی و کاری و مدیریتی پایبند بودند؟ و در نهایت به این نتیجه رسیده ایم که فردوسی با تبحر خاص یک مدیر مدرن، با اصول و نمود این علم کاملاً آشناست و درصدد است تا بهترین تصمیمات را در موقعیتهای مختلف، برای رهبران و مدیران اتخاذ و اجرایی کند و با احاطه کامل بر اوضاع حاکم، افراد را با توجه به نیازشان برانگیزد و در شرایط به ظاهر مشابه، تصمیمات متفاوت و متناسب بگیرد.

کلیدواژه ها: زیرساخت های اخلاقی، رهبری، مدیریت، شاهنامه فردوسی.

مثلث صلح داستان سیاوش شاهنامه فردوسی صلح دوستی ایرانیان در داستان سیاوش

محمدرضا کیوان فر^۱، پروانه عادل زاده^۲، کامران پاشایی فخری^۳

^۱ دانشجوی دکتری زبان و ادبیات فارسی، واحد تبریز، دانشگاه آزاد اسلامی، تبریز، ایران

^۲ دانشیار گروه زبان و ادبیات فارسی، واحد تبریز، دانشگاه آزاد اسلامی، تبریز، ایران.

^۳ استاد گروه زبان و ادبیات فارسی، واحد تبریز، دانشگاه آزاد اسلامی، تبریز، ایران

چکیده

کاوش در داستان سیاوش شاهنامه فردوسی که ۳۷۷۵ بیت شعر در موضوعات مختلفی از داستان های حماسی ایرانیان در آن بیان شده است، به این هدف بوده است که آیا صلح اندیشی ایرانیان در این داستان بلند دوره ی قهرمانی شاهنامه در قلم فردوسی و بیان داستان دیده میشود. همانطور که در فحوای این مقاله بصورت تحلیلی و توصیفی خواهیم دید غلبه در فضای داستان در مباحثی که به راه حل سوم یا همان صلح می انجامد حدود بیش از ۸۰٪ فضای کل داستان است. حتی در همان حدود بیست درصدی که جنگ ها و کینه توزیها توصیف شده اند هم برای چگونگی طرح یا رد جنگ ها از روش گفتگو و توجیه موضوع استفاده شده است، بصورت یک نامعادله که یک طرف آن گرسوز است با همه بدسگالی هایش و یک سوی آن سیاوش است با همه پاکی و حسن ظن و معصومیت هایش آن قدر این طرح ها و بحث ها که به راه حل سوم برای حل و فصل اختلافات می انجامند زیاد و متنوع اند که میشود بجای مثلث صلح اسم مانیفست صلح دوستی ایرانیان را برای این جستار پژوهشی انتخاب کرد حدود پنجاه فراز گفتگوی مصالحه در این داستان است که در سه حوزه ی سرزمین ایران ، سرزمین توران و دوباره سرزمین ایران اتفاق افتاده اند دسته بندی کرد که در این پژوهش فقط به ده فراز مهم از آنها پرداخته شده است، که به چهار فراز که دیگر پژوهندگان بیشتر توجه داشته اند ما هم کمتر به آن ها پرداخته ایم و درشش مورد دیگر که کمتر مورد عنایت سایر پژوهندگان قرار گرفته اند بیشتر پرداخته ایم.

کلیدواژه ها: فردوسی، شاهنامه، سیاوش، کیخسرو، گودرز، گیو.

از کثرت نقش تا به وحدت رسیدن طرح در ارسی خانه ابراهیمی اردبیل

مریم کیان اصل

عضو هیات علمی پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری

چکیده

سودمندی، عملکردگرایی و زیبایی برگرفته از مفاهیم دینی، از ارکان اصلی تزیینات معماری سنتی است. توحید نخستین اصل معماری اسلام به شمار آمده و از جمله ویژگی‌های آن وحدت است. کاربرد هندسه در اجرای نقوش برای رسیدن از کثرت به وحدت در تزیینات معماری الزامی است. هدف این پژوهش نشان دادن اصل وحدت در کثرت، در ارسی شاهنشین خانه ابراهیمی و بررسی عوامل به وجود آورنده آن است. این مقاله با روش تحقیقی توصیفی-تحلیلی گرد آمده است. در مورد خانه ابراهیمی مقالاتی در خصوص پیشینه، صرفه جویی انرژی، طراحی اقلیمی و معرفی تزیینات وابسته به معماری در بناهای مسکونی اردبیل از جمله این خانه، انجام شده ولی تاکنون به بحث تحلیلی نقوش مورد استفاده در ارسی‌های شاهنشین و دریافت حس وحدت از این آثار در نزد مخاطب، پرداخته نشده است. عواملی همچون ارکان اصلی ارسی، نقوش گره‌های هندسی، فضاها، مثبت و منفی، رنگ و تناسب، در کنار هم توانسته‌اند مفهوم کثرت عالم و وحدت همه اجزا در نقطه‌ای مشترک به نام خدا را متجلی سازند. بعد از قاب‌بندی ارسی، نقوش روی پیشانی یا لنگه‌های در ارسی و حاشیه‌ها، طراحی را در اجزای کوچکتر ساخته می‌شوند، به گونه‌ای که در هنگام اجرا، بدون واسطه با هم پیوند برقرار می‌کنند و ترکیب واحدی را می‌سازند.

کلیدواژه‌ها: خانه ابراهیمی، ارسی شاهنشین، گره چینی، کثرت در وحدت.

شخصیت پردازی در رمان گلنار و آینه

محمد درزی

استادیار گروه زبان و ادبیات فارسی، دانشکده‌ی علوم انسانی، جامعه المصطفی العالمیه نمایندگی گلستان

چکیده

گلنار و آینه برترین رمان رهنورد زریاب، نویسنده‌ی توانمند اهل افغانستان، است که درباره‌ی او و به طور ویژه این رمان وی تحقیق چندانی صورت نگرفته است. از این رو، پژوهش در باب این اثر امری ضروری به نظر می‌رسد. در این پژوهش نحوه‌ی شخصیت-پردازی رمان مزبور مورد بررسی قرار گرفته است. یافته‌های پژوهش حاضر نشان می‌دهد: زریاب در رمان گلنار و آینه، به موضوع هنر پرداخته است و نگاه منفی جامعه‌ی افغانستان بدان را نمایان نموده است. این رمان سبک رئالیسم جادویی دارد و شخصیت‌های آن، معمولاً در تنگنا قرار دارند و بیشتر رخدادهای حاکی از ناکامی و شکست‌انگیزی آنهاست.

کلیدواژه‌ها: شخصیت پردازی، ادبیات داستانی افغانستان، رهنورد زریاب، رمان، گلنار و آینه.

مطالعه‌ی تحلیلی نمودهای اساطیر در شاهنامه فردوسی (مطالعه موردی: انگره مینیو و سپنتا مینیو)

سمیه بلاغت نیا

دانشگاه شاهد تهران

چکیده

جلوه‌های اهورا و اهریمن معرفی کننده‌ی زیبایی‌ها در برابر زشتی‌های پادشاهان و پهلوانان و زنان و انسان‌های اهورایی، الهی و آزادی‌خواه در برابر اشخاص اهریمنی، ستمگر، زورگو و زیاده‌خواه است؛ در واقع بیانگر صف آرایی حق در برابر باطل و خوبی و نیکی در برابر زشتی‌ها و پلیدی‌هاست. در این طرح تحقیقی به طور مشخص به شناسایی چهره‌های اهورایی و اهریمنی در شاهنامه‌ی فردوسی پرداخته شده و با دلایل و شواهد روشن علل اهورایی و اهریمنی بودن آنها بیان شده است. آمیختگی نظم و نثر در یکجا و سادگی و صراحت در این طرح زیبایی خاصی به آن بخشیده است. جلوه‌های اهورا و اهریمنی در حقیقت از درد و رنج انسان‌های خداپسند، آزاده‌خواه، شجاع و حق‌طلب حکایت دارد و از زشتی‌ها، دروغ و نیرنگ، خیانت، ناپاکی و بیداد، و قدرت و شهرت طلبی پادشاهان و سرداران تورانی پرده برمی‌دارد. عملکرد و رفتار و خلق و خوی افراد در مسیر تحقیق کاملاً آشکار است، به طوریکه هر خواننده‌ای می‌تواند با خواندن جلوه‌ها مفاهیم قابل ملاحظه‌ای درک و دریافت کند. ایران و ایرانی که همواره بر پاکی و بزرگ منشی معروف بوده‌اند در مقابل زیاده‌خواهی‌ها، ستمگری‌ها و قدرت طلبی‌های تورانیان قرار می‌گیرند و در واقع شاهنامه صحنه‌ی جنگ تمام عیار عدل و داد مقابل ظلم و بیداد است. پژوهش حاضر به روش تحقیقی توصیفی بوده است و همچنین بررسی و جمع‌آوری مدارک به شیوه‌ی کتابخانه‌ای انجام گرفته است.

کلیدواژه‌ها: اسطوره، شاهنامه فردوسی، انگره مینیو، سپنتا مینیو.

افکار و اندیشه های اسلامی در شعر و ادب فارسی

امیرحسین سالمی

دانشجوی کارشناسی دبیری الهیات و معارف اسلامی دانشگاه فرهنگیان

چکیده

برای درک جایگاه شعر در شریعت، باید نگاه اسلام به ادبیات و هنر را بررسی کنیم و سپس نظریه های مختلف را در مورد شعر مورد بررسی قرار دهیم. در ادامه از هنر در روایات دینی میگوییم تا مخاطب دریابد که شعر فارسی در بدنه ی خود نیازمند به اندیشه های دینی است. نگرش دینی و تاثیر پذیری از قرآن و سخنان رسول اکرم (ص) از نکات توجه اشعار شاعران و نویسندگان است. دین باوری و نیز بهره مندی از خرد و اندیشه های دینی از دغدغه های مهم شاعران فارسی زبان معاصر است ؛ ادبیات معاصر در پرتو تجلیات باورهای دینی به مراحل ارزشمندی از تعالی محتوا دست یافته است. اندیشه های دینی در شعر شاعران فارسی زبان سابقه ی طولانی دارد که اشعار حافظ ، سعدی و مولوی نمونه و مصداق بارز آن است.

با پیروزی انقلاب و آغاز جنگ تحمیلی نیز شاعران معاصر به اندیشه ها و باورهای دینی روی آوردند.

کلیدواژه ها: ادبیات، اسلام، باور، دین.

تحلیل اهداف غایی متغیر عاطفه در قصاید متنبی

صدیقه دانشور

مدرس دانشگاه باهنر

چکیده

عاطفه، پربسامدترین عنصر سازنده شعراست که به ارزیابی موقعیت های واقعی و تخیلی می پردازد و جریان تعامل را پیش می برد. انطباق جهان واقع و ذهن ایدئال گرا در کنش عاطفی وجود ندارد؛ تنها حالات درونی شاعر به مخاطب انتقال می یابد. شعر نتیجه عملکرد عاطفی انسان در مواجهه با دنیای بیرون است؛ لیکن در این بین، عاطفه سبب می شود تمام عناصر دیگر شعر که همانا وزن و آهنگ، تخیل، کلام و اندیشه اند، در یک راستا سیر کنند. «متنبی» (۹۱۵-۹۶۵م)، شاعر مدیحه سرای عرب در عصر عباسی، با ظرافت و لطایف الحیل، تغزل و حکمت را درهم می آمیزد، از شگرد پراگماتیسمی تکرار برای اقناع مخاطب بهره می گیرد تا به اغراض دنیوی خویش دست یابد؛ نکته جالب توجه اینجاست که وی بارها احساس و عاطفه خود را قربانی دنیاطلبی نموده است. این پدیده در تاریخ زندگی کمتر شاعری مشاهده می شود. جستار حاضر با روش تحلیلی توصیفی و بر مبنای مطالعات کتابخانه ای صورت پذیرفته است. هدف اصلی این مقاله، تحلیل اهداف عنصر عاطفه از زوایای مختلف مثبت و منفی در شعر متنبی است.

کلیدواژه ها: عاطفه، عناصر شعر، مدیحه، متنبی، آمیختگی تغزل و حکمت.

نقد و بررسی فنون و سبک اشعاری نظام الدین ابوالفتح علی بن محمد بُست (مبتنی بر شناخت شاعر و ترجمه و شرح اشعار)

سید مهدی حق گو

دانشجوی کارشناسی ارشد زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه پیام نور، مرکز کرمان

چکیده

در این تحقیق به بررسی اغراض و فنون شعری، صنایع لفظی و معنوی در اشعار شاعر سیستانی، نظام الدین ابوالفتح علی بن محمد بُست پرداخته شده است. برای جمع آوری داده ها از روش مطالعه ی منابع کتابخانه ای و فیش برداری در آن استفاده شده است. به این منظور، منابع مربوط به موضوع بحث، شناسایی و به روش فیش برداری، اطلاعات مورد نیاز جمع آوری شد. آنگاه مطالب برحسب موضوع مرتب گردید. اساس کار در این تحقیق، مبتنی بر شناخت شاعر و ترجمه و شرح اشعار او می باشد؛ زیرا که آسان ترین مطمئن ترین منبع شناخت عقاید و جنبه های مختلف اغراض و فنون شعری هر شاعر است. در مباحث نتیجه گیری، سعی شده بادقت نظر عمل شود و از داوری شخصی و مغرضانه پرهیز گردد.

کلیدواژه ها: سبک اشعاری، ابوالفتح علی بن محمد بُست، اغراض.

واکاوی جایگاه عناصر طبیعت در سروده های حماسی (مطالعه موردی شاعران عصر عباسی)

صادق هاشمی امجد^۱، نسرین باقر زاده فسقندیس^۲

^۱دانشجوی زبان و ادبیات عربی دانشگاه حکیم سبزواری

^۲استادیار گروه زبان و ادبیات عربی، دانشگاه فرهنگیان، تهران، ایران

چکیده

دولت عباسی متشکل از چند دولت کوچک بود، برخی از این دولت ها به علت موقعیت جغرافیایی ویژه خویش همواره با دشمنان اسلام در نزاع بوده و در زیر سایه آنها شاعرانی متعهد رشد کردند. ابوالطیب متنبی و سری الرّفاء در دربار سیف الدوله حمدانی و ابو تمام در دربار المعتصم بالله مصداق بارز این نوع شاعران هستند. متنبی و سری الرّفاء به توصیف میادین نبرد سیف الدوله با رومی ها پرداخته و دلاوری ممدوح خویش و سربازانش را ستایش کردند. ابوتمام نیز نبرد معتصم با رومیان را به تصویر می کشید. سروده های حماسی عصر عباسی از آن جهت که در بردارنده شجاعت و دلاوری سپاهیان اسلام در برابر دشمنان است، و روحیه جهاد و پایداری را در میان مسلمانان تقویت می کند، و نیز از آن جهت که حافظه تاریخی دوران خویش به شمار می روند، حائز اهمیت بسیار هستند. پژوهش حاضر در تلاش است به معرفی شاعران حماسه سرای عصر عباسی، شیوه تصویر پردازی های آنان از میادین نبرد، ابداع و آفرینش آنها با بهره گیری از طبیعت و عناصر موجود در آن، پردازد. ارمغان این جستار که به شیوه مقایسه ای به بررسی عناصر مشترک طبیعت در سروده های حماسی شاعران مذکور می پردازد، حاکی از آن است که هر سه شاعر از عناصر طبیعی، برای توصیفات حماسی خویش بهره برده اند. متنبی و سری الرّفاء سپاهیان سیف الدوله را در ازدحام و کثرت به دریا و سیل و ابوتمام معتصم را در بخشندگی و سخاوت به دریا تشبیه کرده اند. متنبی و سری الرّفاء زمین را از کثرت و فراوانی سربازان سیف الدوله در تنگنا دانسته اند، حال آنکه ابوتمام زمین را به خاطر عزم و همت والای ممدوح که در راه خدا می جنگد، در اهتزاز و طرب توصیف کرده است.

کلید واژه ها: شاعران دوره عباسی، سروده های حماسی، عناصر طبیعت.

بررسی تطبیقی ساختار و محتوای لیلی و مجنون و خسرو شیرین نظامی

سید علی اکبر شریعتی فر^{۱*}، مرضیه جویمندی^۲

^۱استادیار گروه زبان و ادبیات فارسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد سبزوار، سبزوار، ایران

^۲دانشجوی دکتری رشته زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد سبزوار، سبزوار، ایران

چکیده

در میان منظومه‌های عاشقانه در حوزه‌ی ادبیات غنایی هستند لیلی و مجنون و خسرو و شیرین دو اثر برجسته به‌شمار می‌روند که نظامی به سرایش آن‌ها پرداخته است. هدف از پژوهش حاضر که به شیوه‌ی توصیفی-تحلیل و کتابخانه‌ای صورت گرفته، بررسی و مقایسه‌ی این لیلی و مجنون و خسرو و شیرین از حیث ساختاری و محتوایی است. در بعد ساختاری نظامی به مقوله‌هایی چون پیرنگ، فضا و رنگ، شخصیت، گفت و گو، لحن، زاویه دید توجه داشته است. نظامی به خوبی توانسته است شخصیت‌ها، ویژگی‌های و گفت و گوهای آن‌ها را به تصویر بکشد. فضای حاکم بر لیلی و مجنون نمایانگر جامعه‌ای بدوی تمدن ایرانی است سرشار از شادی و سرسبزی می‌باشد و عاشقانه است. لحن در داستان لیلی و مجنون غم‌بار است؛ اما در خسرو و شیرین لحن عمدتاً عاشقانه است و گاه‌ا لحن‌های طنز و کنایه آمیز نیز دیده می‌شود. زاویه دید در هر دو داستان دانای کل است. پیرنگ هر دو داستان نیز گویای کنش‌های متفاوت در میان شخصیت‌های داستان است. در بعد محتوایی نیز به موضوعات برجسته‌ی دو اثر پرداخته‌ایم که نشان داد موضوعات در خسرو و شیرین متنوع‌تر هستند. از حیث بن‌مایه نیز در لیلی و مجنون شاعر بیشتر به مقوله‌هایی چون عشق عذری، جایگاه زنان در جامعه بدوی، مناجات، شر و شرارات و مسائلی از این دست توجه داشته و در خسرو و شیرین نیز شاعر به عشق، فلسفه و حکمت، خداشناسی، نعت رسول (ص)، مسائل اخلاقی، دنیاگریزی، مرگ‌باوری، مدینه فاضله، عدالت‌گری و ... نظر داشته است.

کلیدواژه‌ها: منظومه‌های عاشقانه، نظامی، لیلی و مجنون، خسرو و شیرین، ساختار، محتوا.

نقش دختر ترسا در کمال عرفانی شیخ صنعان

علی حسین رازانی

گروه زبان و ادبیات فارسی ، واحد دورود، دانشگاه آزاد اسلامی ، دورود، ایران.

چکیده

در ادبیات عرفانی ما داستانها و تمثیلهای فراوانی در سیر و سلوک عرفانی سروده شده . « منطق الطیر » عطار نیشابوری از جمله این نوع است . نکته جالب آنست که در دل داستان سفر عرفانی پرندگان به سوی سیمرغ ، سفر « شیخ صنعان » و عشق او به دختر ترسا آمده است . عطار نیشابوری کل داستان را در ۴۰۸ بیت سروده است و نکات روحانی و عرفانی بسیاری را در لا به لای ابیات آن به صورت رمز و اشاره آورده است . اما نکته مهم که در این داستان که از دید محققین نادیده گرفته شده ، تاثیر و نقش « دختر ترسا » در سیر و سلوک عرفانی « شیخ صنعان » است . پس از انجام این تحقیق مشخص گردیده که حضور دختر ترسا در این داستان نمونه برجسته ای از تاثیر و نقش « زن » در سیر و سلوک عرفانی مردان است و عشق دختر ترسا ، زمینه ساز تحول درونی شیخ صنعان و نهایتا رسیدن او به معشوق است .

کلید واژه ها : عطار ، عرفان ، عشق ، دختر ترسا ، شیخ صنعان .

فرهنگ روستایی در دیوان شهریار

سید غلامرضا غیبی^۱، مهتاب امامی^۲

^۱استادیار رشته زبان و ادبیات فارسی دانشگاه پیام نور ، تهران، ایران

^۲دانش آموخته زبان و ادبیات فارسی

چکیده

سنجش تأثیر فرهنگ بر زوایای مختلف زندگی فردی و اجتماعی مشکل است. زیرا هنوز ما داده های کافی نداریم. اما بدون شک نفوذ عوامل فرهنگی بر رفتار انسان قطعی است. اولویتهای فرهنگی ضرورتاً اگرچه به خودی خود تعیین کننده نیستند. اما یک مؤلفه از نظام پیچیده عواملی هستند که می تواند عامل برانگیزاننده ی مهمی در بلند مدت باشند. بدون شک، مردم هر سرزمینی نسبت به دنیای اطراف و موجودات آن، عقاید و باورهای دارند، که طی قرون متمادی شکل گرفته به جای مانده است. با توجه به اینکه شاعران هر دوره ای، جزو قشر آگاه آن دوره به شمار می روند و زبان گویای مردم آن جامعه هستند، بنابراین اعتقادات و باورهایشان، خواه ناخواه در لابلای آثار آنها رسوخ پیدا کرده تا جایی که بدون درک این مفاهیم و باورها، استنباط مفاهیم مورد نظر آنان در شعر دشوار می باشد. در پایان نامه ی حاضر سعی شده است تا آداب و رسوم روستایی در دیوان شهریار مورد بررسی قرار گیرد.

کلیدواژه ها: فرهنگ، روستا و روستا نشینان، شهریار.

تاریخ نگاری سیاسی و فرهنگی جامعه مدنی با تکیه بر سوره آل عمران

علی سعیدی

چکیده

در سوره انفال که بر اساس روایت عبدالله بن عباس و در جدول ترتیب نزول قبل از سوره آل عمران، تمام تلاش پیامبر (ص) بر این مهم استوار بود که حکومت اسلامی را تحت لوای اسلام به اتحاد و یکپارچگی برساند تا بتواند از زیر یوغ مشرکان و توطئه های فرهنگی یهود و انسجام شکنی منافقان به سلامت به سرمنزل مقصود برساند. این جنبش در سوره ی آل عمران با عنایت بیشتری در حال پیگیری است و با معرفی و طبقه بندی دشمنان اسلام، این مقصود را دنبال می کند که مؤمنین را به توحید کلمه بخواند، تشویقشان کند تا هر چه زودتر به دور از فرافکنی منافقان و یهود، یک پارچه شوند، و خود را برای مقابله با دشمنان یعنی یهود و نصارا و مشرکین آماده سازند، باید در مقابل ناملایماتی که می بینند صبر کنند، زیرا موقعیتی بس دشوار دارند، چون دشمنان مشغول جمع آوری نیرو هستند و در خاموش کردن نور خدا با دست و دهان خود یکدل و یک جهت شده اند. در نتیجه خدای سبحان در این سوره از حقایق و معارفی که بشر را به سوی آنها هدایت فرموده، آن مقداری را که باعث دلگرمی مؤمنین است یادآور می شود، تا مؤمنین هم دلخوش شوند و هم آلودگی شبهات و وساوس شیطانی و تسویلات اهل کتاب از دلهایشان زایل شود، و هم برایشان روشن گردد که خدای تعالی هرگز از تدبیر ملک خود غافل نبوده، و خلق او را عاجز نمی کند. لذا در این نوشتار، تلاش بر آن است تا به این پرسش ها پاسخ داده شود که: ۱- قرآن در سوره آل عمران، برای برخورد با یهودیان، مسیحیان و مشرکان از چه اصول راهبردی بهره مند است؟ ۲- و از دل این راهبردها، چگونه می توان به محور اصلی سوره دست پیدا کرد؟. بنابراین هدف این تحقیق، استنباط و استخراج راهبردهای قرآن در سوره آل عمران و کاربست آن در زندگی مدنی در سال دوم و سوم هجری است که بر اساس روش توصیفی و تحلیلی به تحلیل داده ها خواهیم پرداخت.

کلیدواژه ها: سوره آل عمران، یهود، جنگ، پیامبر (ص).

جلوه‌های وحدت ملی در اشعار شاعران پارسی‌زبان

مهسا رستاخیز

دانشجوی کارشناسی ارشد رشته آموزش زبان فارسی به غیرفارسی‌زبانان دانشگاه محقق اردبیلی

چکیده

وحدت ملی به معنای یکی بودن، یگانگی و هماهنگی بودن عموم مردم، از جمله مفاهیم ارزشمندی است که پهنه و گستره شعر و ادب فارسی را به خود اختصاص داده و در اشعار بسیاری از شاعران نامدار، نمود پیدا کرده است. شرایط اجتماعی و سیاسی در دوره‌های مختلف تاریخی، باعث شد تا همبستگی و وحدت و پرداختن به امور جامعه و مردم، بخش مهمی از حوزه تفکر سیاسی اجتماعی شاعران را تشکیل دهد و به آنان کمک کند تا با بهره‌گیری از عناصر تخیل و عاطفه و با دانستنی‌های خود به بیان جایگاه و اهمیت وحدت ملی بپردازند. در این نوشتار که بر اساس روش کتابخانه‌ای صورت گرفته، اشعاری که دربردارنده معنا و مفهوم وحدت می‌باشد، در آثار برخی شاعران پارسی‌گو مورد تحلیل و بررسی قرار گرفته است. در پایان نتیجه به دست آمده این است که شاعران همواره بر این امر واقف بوده‌اند آنچه نجات‌دهنده جامعه از تنش‌ها، اختلاف‌ها و کینه‌ها می‌باشد و آنچه عامل استمرار حیات و تکامل است و برای جامعه، سعادت، قدرت و عزت به ارمغان می‌آورد، وحدت است و در برابر، آنچه نابودی و عقب‌ماندگی از کاروان تمدن و در نتیجه تسلط استعمارگران را باعث می‌شود، تفرقه و اختلاف است. شاعران همگان را به پاسداشت ارزش‌ها و رفتارهای اخلاقی همچون: عشق و نوع‌دوستی، گرایش به فطرت انسانی، تعقل و دوراندیشی، خدمت به هم‌نوع و گفت‌وگوی منطقی و پرهیز از صفات ناپسند انسانی چون: ستم و بی‌عدالتی، ستیزه‌جویی و کینه‌توزی فرا می‌خوانند.

کلیدواژه‌ها: شعر فارسی، شاعران، وحدت ملی، تفرقه.

فلسفه درس زبان انگلیسی در دوره های متوسطه اول و دوم

محمد مهدی حجری

کارشناسی پیوسته ، آموزش زبان انگلیسی ، دانشگاه فرهنگیان تربیت دبیر شهید رجایی تهران ، ایران.

چکیده

آموزش درس انگلیسی در برنامه درسی ملی را به عنوان اصلی ترین دروس متوسطه شناخته شده است. در حالی که مشکل اصلی آموزش به ویژه در کشورهای در حال توسعه هنوز حل نشده است، دسترسی به آموزش با کیفیت را به اثرات کاملاً مثبت در اصطلاحاتی چون توزیع نتایج، تولید و رفاه اجتماعی پیوند زده است. این سازمان سه اصل را برای آموزش اعلام کرده است: اصل اول، تکرار حق آموزش به عنوان حق انسانی اساسی به علاوه امکانپذیر نمودن این حق؛ اصل دوم، تأکید دوباره بر آموزش به عنوان یک کالای عمومی و سومین اصل، اولویت برابری جنسیتی و شمول آموزش به عنوان ابتکار جهانی برای سال های آینده. علی رغم همه تلاش ها، جوامع و نظام های آموزشی مختلف در این اصول شکست خورده اند. در این زمینه، فناوری به عنوان مکانیسمی برای تحقق آنها مورد تأکید بوده است. تغییرات فناوری امری است که تأثیر زیادی بر تغییر و تحولات شتابنده هزاره سوم میلادی داشته است. یکی از حوزه هایی که به شدت تحت تأثیر این تغییرات قرار گرفته است، حوزه آموزش و یادگیری است.

کلیدواژه ها: انگلیسی ، تاثیر ، زبان ، متوسطه .

بازخوانی نشانه های ترکیبی «و» در غزلیات سعدی و حافظ (حروف ربط مرکب مخفف)

هوشنگ مرادی^۱، علی امینی^۲، محمد مهدی ترابیخواه جهرمی^۳

^۱ مربی گروه زبان و ادبیات فارسی دانشگاه پیام نور، تهران، ایران.

^۲ استادیار، گروه زبان و ادبیات فارسی دانشگاه شیراز، شیراز، ایران.

^۳ استادیار دانشگاه آزاد اسلامی واحد لارستان، لارستان، ایران.

چکیده

این مقاله با در نظر داشتن پرهیز ارباب بلاغت نظم فارسی از کاربرد حرف ربط «و» در آغاز مصراع برای پیوند دو بیت یا دو مصراع به یکدیگر، با پیشفرض کاربردشناسی متفاوت نویسه «و» با دو مدلول صوتی O و Va در متون نظم فارسی، با رویکرد عام نشانه‌شناسی زبان، به بررسی نحو و معنی شناسی و کاربردشناسی حروف ربط مرکب و مخفف «وگر»، «ور»، «وگرنه»، «ورنه»، «وین»، «وان»، «وز»، «وند»، «وانگاه» و وابسته های آنها در غزلیات سعدی و حافظ پرداخته است. در خلال مقاله با تحلیل نمونه‌هایی از ابیات این دو شاعر، علاوه بر نقش و معنای ربطی این حروف، بر کشف مراد نحوی و بلاغی چنین ساختارهایی متناسب با اندیشه و سبک هر شاعر تأکید شده و در برخی نمونه ها با تمرکز بر نقش معنایی حروف، معنی بیت در قیاس با معانی مطرح در پیشینه شرح و معنی غزلیات سعدی و حافظ بازخوانی شده است. در پایان نیز به کاربرد این نوع نشانه های ترکیبی به منزله شگردهای گریز از قاعده منع حضور «و» در آغاز مصراع در سنت نظم فارسی اشاره شده است.

کلیدواژه ها: نشانه شناسی؛ نحو؛ معنی شناسی؛ کاربردشناسی؛ حرف ربط مرکب مخفف.

جایگاه تربیت دینی و فرزندپروری اخلاقی در سلامت خانواده و جامعه

سارا مقدم^۱، محمد مهدی ترابی خواه جهرمی^۲، هوشنگ مرادی^۳

^۱مربی دانشگاه علوم پزشکی جهرم، جهرم، ایران.

^۲استادیار دانشگاه آزاد اسلامی واحد لارستان، لارستان، ایران.

^۳مربی گروه زبان و ادبیات فارسی دانشگاه پیام نور، تهران، ایران.

چکیده

مسئله "تعلیم و تربیت" از نظر روشی و بینشی از موضوعات مورد بحث در فلسفه ی دین و فلسفه ی اخلاق است که در دانش های دیگری همچون روانشناسی، الهیات و ادبیات قابل بررسی است. نویسنده ضمن اذعان به گستردگی بحث با رویکرد فلسفی دینی کوشیده است، این مقوله را با توجه به زمینه های معرفتی و وجودشناسی بررسی کند. به همین منظور ابتدا به "اخلاق تعلیم و تربیت" و شاخه های مهم آن پرداخته شده است. این نوع واکاوی نشان می دهد که هدف معلم یا مربی از تعلیم و تربیت چیست؟ و گاه این دو واژه ؛ یعنی "تعلیم" و "تربیت" به معنای مشابه و گاه در معنای "education" به کار رفته است. معنای "فرزندپروری" نیز گاهی شامل جلوه های گوناگونی از زندگی اعم از تولد، نوجوانی، جوانی و ... می شود و گاهی مراد آن، مسائل زندگی اعم از درد و رنج، عشق، تناهی، شرور و آفات و ... است. با نگاهی به اندیشه های فلسفی که زیر بنای تربیت دینی است ، سعی بر آن شده تا دیدگاه های تعلیم و تربیت به طور کلی و مهم ترین راهکارهای برآوردن "نیاز"ها و "خواسته"های کودکان در جهت سلامت روانی و نیل به معرفت دینی بررسی گردد.

کلیدواژه ها: تربیت دینی، فرزندپروری، اخلاق اسلامی، خانواده، جامعه.

تجزیه و تحلیل و درک تفاوت های فرهنگی

امیدرضا زارع

چکیده

در این مقاله نیاز به درک تفاوت های فرهنگی مورد بحث قرار گرفته است. نشان می دهیم که چگونه می توان تفاوت های فرهنگی را تحلیل کرد. همچنین نحوه تبادل و تجزیه و تحلیل اطلاعات فرهنگی طریق اینترنت شرح داده خواهد شد. علاوه بر این، در مورد اینکه چگونه کتابخانه ها می توانند از تجربیات طبقه مشترک زمانی که در یک محیط چندفرهنگی عمل می کنند، استفاده کنند، بحث می شود. در این مقاله، فرهنگ به عنوان چارچوبی برای زندگی ما تعریف شده است، چیزی که بر ارزش ها، نگرش ها و رفتار ما تأثیر می گذارد. در تجزیه و تحلیل و درک تفاوت های فرهنگی، توجه به نحوه مشاهده اعضای فرهنگ های مختلف (ماهیت افراد، ۲) رابطه فرد با محیط بیرونی، ۲) رابطه فرد با سایر افراد، ۴) حالت اولیه مهم است. از فعالیت، ۷) جهت گیری افراد به فضا، و ۷) جهت گیری زمانی فرد. این ابعاد در مقاله توضیح داده خواهد شد. علاوه بر این، نویسندگان به زبان و سبک های ارتباطی به عنوان ابعادی از تفاوت های فرهنگی توجه دارند. چند پیشنهاد ارائه می شود (۱) درک رفتار مردم به عنوان بازتابی از پیشینه فرهنگی آنها، ۲) درک تفاوت در زبان و سبک های ارتباطی بین فرهنگ ها، ۳) درک این موضوع که همکاری در سراسر مرزهای فرهنگی و به اشتراک گذاری اطلاعات فرهنگی با هم اتفاق می افتد، و ۴) استفاده از اینترنت در عبور از مرزهای فرهنگی، اما فراموش نشود که مردم نگرش های مختلفی نسبت به اینترنت دارند و به همین دلیل برخی از مشتریان همچنان کتاب و تعامل رو در رو با متخصصان کتابخانه را ترجیح می دهند. تأکید می کنیم که ارتباطات و همکاری میان فرهنگی بدون درک فرهنگ های دیگر به طور مؤثر اتفاق نمی افتد.

کلیدواژه ها: تفاوت فرهنگی، ارزش، چهارچوب.

فرهنگ، ملیتی یا فراملیتی

امید رضا زارع

چکیده

در این مقاله، بررسی می شود که فرهنگ به درستی به عنوان فراملیتی شناخته شود، با همه پیامدهای فراملیتی، از جمله تحرک فرهنگی و همچنین امپریالیسم فرهنگی و میراث استعماری. ابتدا ثابت خواهد شد که همه ما فرهنگ داریم و فرهنگی که همه ما داریم همیشه فراملی است. البته ویژگی های زمینه ای فرهنگ ناب باید به رسمیت شناخته شود و مورد بررسی قرار گیرد، و همچنین همه فرهنگ ها به عنوان مجموعه های موقتی از مقیاس های متعدد و درهم تنیده در نظر گرفته شوند که همدیگر را ایجاد می کنند. سپس برخی از گزاره های روش شناختی، اخلاقی و سیاسی را برای پیشبرد مطالعات فرهنگی واقعاً فراملی ارائه خواهد شد، از جمله زمینه سازی ریشه ای فرهنگ، و غرب زدایی از دانشگاه. در پایان، پیشنهاد یک جریان اصلی فراملیتی در مطالعات فرهنگی، شناخت جهانی فرهنگ به عنوان فراملیتی و مشارکت جهانی با احساس فراملیتی از مکان در مطالعات فرهنگ داده خواهد شد.

کلید واژه ها: امپریالیسم فرهنگی، مطالعات فرهنگی، استعمار زدایی، غرب زدایی، جهانی شدن، زمینه گرایی رادیکال، مطالعات فرهنگی فراملی، فراملیت گرایی

بررسی استعاره‌های مفهومی و طرحواره‌های تصویری واژه «بهشت» در قرآن کریم

حسین بازوبندی^۱، امیرحسین مختاری اصل^۲

^۱استادیار زبان‌شناسی، دانشگاه ولی عصر (عج) رفسنجان

^۲دانشجوی کارشناسی ارشد، دانشگاه ولی عصر (عج) رفسنجان

چکیده

کاربرد طرحواره‌های تصویری و استعاره‌های مفهومی را می‌توان یکی از مفاهیم مهم در حیطه معناشناسی شناختی دانست. این طرحواره‌ها فطری نیستند و اغلب در بستر تعامل انسان با دنیای پیرامون شکل می‌گیرند و ابزارهای تحلیلی مهمی برای درک بسیاری از مفاهیم انتزاعی به شمار می‌آیند. طرحواره‌های تصویری، مباحثی جهان‌شمول و قابل تعمیم هستند و می‌توان آنها را به راحتی با متون دینی و ادبی تطبیق داد. پژوهش حاضر بر آن است که ضمن بررسی طرحواره تصویری در سه رویکرد حجمی (گنجایش)، جنبشی (حرکتی)، و قدرتی (نیرو) نشان دهد که این رویکرد تا چه میزان می‌تواند الگویی درخور برای مطالعه و بازنمود استعاره‌های موجود در قرآن کریم باشد. در این پژوهش، ضمن معرفی استعاره مفهومی و چستی طرحواره‌های تصویری، به بررسی استعاره مفهومی و انواع طرحواره‌های مورد استفاده در آیات ناظر بر بهشت در قرآن کریم، با استفاده از روش توصیفی-تحلیلی پرداخته می‌شود. این پژوهش، پژوهشی پیکره‌بنیاد می‌باشد که به منظور جمع‌آوری داده‌ها و نمونه‌ها، از سایت پیکره قرآن استفاده شده است. پیکره این پژوهش تمامی آیاتی است که در آنها واژه‌های «الجنة»، «روضة»، «فردوس»، «دارالمقامه»، «دارالسلام»، «عدن»، «صدق» و «سلسبیل» آمده است. پس از تحلیل داده‌ها، مشخص شد که طرحواره حجمی با ۱۱۹ مورد بیشترین و طرحواره حرکتی با ۱۱ مورد کمترین تعداد را به خود اختصاص داده‌اند. در این میان ۱۲ آیه حاکی از استفاده از طرحواره قدرتی بودند. بنظر می‌رسد از آنجا که کلمات ناظر بر بهشت در اغلب آیات قرآن کریم با حرف اضافه «فی» (به معنای: در، درون) همراه هستند و از طرفی بهشتی یا جهنمی بودن افراد وابسته به قدرت اختیار و انتخاب هر فرد است، طرحواره‌های حجمی و قدرتی بیشترین بسامد را نسبت به دیگر طرحواره مطرح شده دارند.

کلیدواژه‌ها: استعاره مفهومی، طرحواره تصویری، معناشناسی شناختی، قرآن کریم، بهشت.

بررسی و کاربرد کنایه در دوبیتی‌های عامیانه‌ی مازندران

ویدا ساروی

استادیار گروه زبان و ادبیات فارسی، واحد بابل، دانشگاه آزاد اسلامی، بابل، ایران.

چکیده

کنایه یکی از شیوه‌های هنری بیان غیرمستقیم است که از نظر لفظ و معنای ظاهری، در محور همنشینی و از نظر معنای پوشیده و دور، در محور جانشینی کلام قرار دارد. کنایه به اقسام مختلف در کلام مطرح و از جهات گوناگون قابل بررسی است. ادب عامه علمی برای شناخت آداب و رسوم و عقاید مردم است که افسانه‌ها، باورداشت‌ها، داستان‌ها، و ترانه‌ها را شامل می‌شود. ترانه‌های عامه به دلیل پاسداری از هویت فرهنگی- ملی و انتقال احساسات و عقاید گذشتگان، بخش مهمی از ادبیات شفاهی ما را تشکیل می‌دهند. در میان قالب‌های شعری، دوبیتی، صمیمی‌ترین و نزدیک‌ترین قالبی است که هم سراینده و هم مخاطب به آسانی با آن ارتباط برقرار می‌کند. در این پژوهش، با تکیه بر روش توصیفی- تحلیلی میزان بکارگیری انواع کنایه در دوبیتی‌های ادب عامه مازندران مورد بررسی قرار گرفته است. از آنجا که عاشق و معشوق در دوبیتی‌های عامیانه حضور چشمگیری دارند، از کنایه به عنوان ابزار ارتباطی ظریف بهره می‌گیرند. در بررسی ۲۰۰ دوبیتی مازندرانی، در ۵۰ دوبیتی، کنایه در اسم، کنایه از صفت و کنایه در فعل و مصدر مشاهده شده است که در این میان کنایه در فعل و مصدر با ۳۹ دوبیتی بیشترین بسامد را داراست. دلایلش را می‌توان در پویایی و تحرک بخشی آن افعال جستجو کرد.

کلیدواژه‌ها: کنایه، دوبیتی، ادب عامه، مازندران.

ارائه جهان شمول بودن اخلاق، حق، داد، در برگ اساطیری و حماسی در شاهنامه فردوسی

سعدالله رحیمی^۱، کبری رحیمی^۲

^۱ دانشجوی دکتری زبان و ادبیات فارسی، کرمان

^۲ دانشجوی مطالعات زنان، تهران

چکیده

اخلاق، مجموعه قواعدی است که رعایت آن ها برای نیکوکاری و رسیدن به کمال لازم است. قواعد اخلاق میزان تشخیص نیک و بد است. احترام به قواعد، ریشه در ضمیر و نهاد انسان دارد و بی آنکه نیاز به دخالت دولت باشد، انسان در وجدان خویش آن ها را محترم و اجباری می داند. اخلاقی بودن رفتار انسان به اراده و آزادی او ارتباط نزدیک دارد. مقصود از رفتار انسانی کاری است که انسان عاقل، به فرمان عقل و برای رسیدن به هدفی که عقل دارد، آزادانه انجام می دهد. بنابراین کاری می تواند موضوع اخلاق قرار گیرد که به آزادی انجام گرفته باشد. اعمال غیر ارادی و غریزی و اجباری، صفت اخلاقی، اعم از نیک و بد را دارا نیست. انسانی که به حکم عقل رفتار می کند درمی یابد که پاره ای کارها با هدف نهایی خود منطبق است و پاره دیگر مخالف. حقوق، علم به قواعد زندگی در اجتماع است. عدالت حفظ وضع راضی کننده و اجرای کاری است که بر حسب قانون و حق، پیگیری و دنبال می شود. عدالت اجتماعی در کل جامعه به منظور حفظ حقوق همه مردم است. این نکته که چگونه ممکن است عقل به کاری فرمان دهد که از نظر اخلاقی بد باشد؛ گفته شده است که چون خوب و بد نسبی است و هر کار زشت نیز از جهتی نیکوست، پس عقل ممکن است به خاطر یکی از این جهات، امری را مجاز شمرد که در آخرین تحلیل بد است. نمونه آن اشاره این مورد است که گفته می شود: انفاق برای جلب رضای خدا، با انفاق به منظور ریا تا چه اندازه تفاوت دارد. در نتیجه، ثمره اجرای توجه به اخلاق در همراهی حقوق فردی و اجتماعی منجر به بستر عدالت می شود. پژوهش با روش مطالعه کتابخانه‌ای و به شیوه توصیفی - تحلیلی انجام شده است.

کلید واژه ها: اخلاق، حقوق، عدالت، جامعه.

وجوه مشترک مفاهیم رمانتیسم اجتماعی و ادبیات پایداری در شعر مهدی اخوان ثالث

دکتر نظامعلی دهنوی* ، دکتر هادی شمیل پور ، دکتر نادر کریمی راد

چکیده

رمانتیسم مکتب همه جانبه فراگیر است و همانطور که در طول عصر خود با انقلابها همراه بوده و عجین شده است، خود نیز انقلابی در هنر، تاریخ، عاطفه، ادبیات و ... می باشد گرچه در ظاهر ادبیات پایداری موضوعی مجزا به نظر می رسد اما ویژگی های این مکتب در شعر شاعران رمانتیسم اجتماعی جلوگیری می باشد. در این مقاله بعد از اشاره مختصر به مکتب رمانتیسم و ادبیات پایداری بیشترین مفاهیم را در این دو مکتب شعری اخوان ثالث استخراج نموده و در پایان به این نتیجه میرسیم که مولفه های رمانتیسم اجتماعی همچون آزادی و نمادگرایی طبیعی، یاس ناامیدی و ... که از مهمترین مضامین ادب پایداری می باشند در شعر رمانتیسم اجتماعی اخوان ثالث نیز وجود دارد.

کلید واژه ها : رمانتیسم اجتماعی، اخوان ثالث، ادبیات پایداری.

بررسی روابط میان زبان، تاریخ و فرهنگ، با مروری بر آثار نویسندگان فرانسوی زبان الجزایر

زینب رضوان طلب

استادیار گروه زبان و ادبیات فرانسه، دانشگاه تهران.

چکیده

الجزایر از جمله مستعمرات سابق دولت فرانسه است، و حضور ۱۳۲ ساله کارگزاران استعمار فرانسوی در این کشور تأثیرات قابل توجه و غیرقابل انکاری را بر عرصه های مختلف از جمله زبان و ادبیات برجای گذاشته است. در واقع، علی رغم گذشت بیش از ۶۰ سال از استقلال الجزایر، هنوز ارکان مختلف حیات اجتماعی-فرهنگی این کشور به طرز مشهودی یادآور این واقعه سیاسی-تاریخی هستند. در این مقاله برآنیم تا ضمن مرور کوتاهی بر تاریخ الجزایر و به ویژه روابط این کشور با فرانسه، به تشریح چرایی و چگونگی پدید آمدن نسلی از نویسندگان الجزایری تبار پردازیم که زبان فرانسوی را به عنوان زبان نوشتار برگزیده و آثاری را در گونه های مختلف ادبی بدین زبان خلق کرده اند و در عین حال مبدع کارکرد جدیدی از زبان فرانسه آمیخته به گویش های محلی عربی و بربری رایج در الجزایر بوده اند. این مطالعه موردی و جزئی فرصتی را برای اندیشیدن در خصوص کلیت روابط میان زبان، تاریخ و فرهنگ فراهم می آورد.

کلیدواژه ها: زبان، ادبیات، تاریخ، استعمار، فرهنگ، الجزایر، فرانسه.

ترجمه متون دستوری (عربی به فارسی) با تکیه بر پارادایم اسکوپوس

زهرا کرم زادگان

استادیار دانشگاه علامه طباطبائی

چکیده

متون دستوری به متونی اطلاق می گردد که به توصیف یا تجویز قوانین حاکم بر عناصر سازنده زبان ها و رابطه بین آنها می پردازد. دستور زبان عربی از آنجایی که دارای قدمت در تدوین است و الگویی برای تدوین دستور زبان برخی زبان ها واقع شد، همواره مورد استقبال زبان شناسان مسلمان و غیر مسلمان است. در این میان الکتاب سیبویه به عنوان نخستین کتاب دستور زبان عربی از اهمیت بسیاری برخوردار است. لذا این پژوهش می کوشد با روش توصیفی - تحلیلی و با تکیه بر پارادایم اسکوپوس به ارائه راهکارهایی در ترجمه متون دستوری به طور عام و الکتاب سیبویه به طور خاص بپردازد. این پژوهش خاطر نشان می گردد که در ترجمه متون محتوا- مدار با ویژگی های سبکی ابهام زا، اولویت با انتقال شفاف مفاهیم است و مترجم در انتقال ساختارهای زبانی متن مبدأ به هدف خدمت به معنی، آزادی عمل دارد.

کلیدواژه ها: متون دستوری، الکتاب سیبویه، نظریه اسکوپوس، متون محتوا - مدار.

بررسی پی رفت های قصه نوح(ع) و تحلیل عناصر داستانی آن در قرآن کریم

حسین خانی کلکای^{۱*}، زینب جلیل زاده^۲

^۱ استادیار دانشگاه علوم و معارف قرآن کریم

^۲ دانش آموخته دانشگاه علوم و معارف قرآن کریم

چکیده

قرآن کریم، کتاب قانون زندگی و هدایت انسان برای رسیدن به سعادت دنیا و آخرت است. خداوند متعال برای انتقال مفاهیم نورانی و الهی آن، از ابزارهای مختلف هنری از جمله بیان برش های از زندگی پیامبران الهی در قالب داستان، استفاده نموده است. داستان حضرت نوح (ع) در آیات و سوره های مختلف بویژه در سوره نوح به شکل هنری و هدفمند نقل شده است. بنابراین این پژوهش به روش تحلیلی-توصیفی، داستان حضرت نوح (ع) را بر اساس پی رفت (سکانس) مورد بررسی قرار داده و با تاکید بر عناصر داستانی پی رفت های داستان تحلیل نموده است که نتایج حاصله نشان می دهد که ساختار داستانی حضرت نوح (ع) بر اساس فرهنگ روایت شناسی امروزی است و اکثر عناصر داستانی شناخته شده در ادبیات داستانی در آن قابل تحلیل و بررسی است که در لابه لای این عناصر، عبرت زایی و موعظه آفرینی و هدایت گری از درون مایه های این داستان قرآنی می باشد.

کلیدواژه ها: قرآن کریم، پی رفت، قصه نوح، عناصر داستانی.

استقلال سیاسی اشراف اشکانی در شاهنامه‌ی فردوسی، با تکیه بر روایت‌های بهرام چوبین و سوفرا و نقضی بر نظریه‌ی گفتمان «استبداد شرقی»

سید ارسلان بهاری سقاکساری^۱، علی محمدی^۲

^۱ دانشجوی دکتری زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه بوعلی سینا

^۲ استاد گروه زبان و ادبیات فارسی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه بوعلی سینا

چکیده

«استبداد شرقی» یکی از مهم‌ترین رویکردهایی است که برخی از محققان غربی از دریچه‌ی آن به رویدادهای تاریخی شرق، نگریسته‌اند. براساس نظریه‌ی استبداد شرقی، در جوامع آسیایی، از جمله، در ایران، به دلیل عوامل جغرافیایی، کم‌آبی و کاستی‌های دیگر، دولت به مثابه‌ی یک نهاد بی‌رقیب سیاسی، با حذف همه‌ی ساختارها و نهادهای اجتماعی، از جمله به اضمحلال کشاندن اشراف مستقل، به صورت نیرویی قدرتمند و یگانه، در جامعه‌ی شرقی، نمودار گشته است. تأمل بر اقدامات سوفرا و بهرام چوبین، نشان می‌دهد که این اشراف با بهره‌مندی از پایگاه قدرتمند سیاسی‌شان، نقش مؤثری در تحدید و توازن قدرت داشتند. در نتیجه، این مقاله با روش توصیفی-تحلیلی، می‌کوشد به این پرسش پاسخ دهد که آیا طبقه‌ای که سوفرا و بهرام چوبین، آن را، نمایندگی می‌کردند، مطابق با نظریه‌ی استبداد شرقی، از زمره‌ی طبقه‌های وابسته به نهاد پادشاهی بود، یا با توجه به نهادهای دیگر قدرت و طبقه‌بندی‌های اجتماعی دیگر، نظریه‌ی دست‌خوش حکومت دانستن این طبقه‌ها، یک توهم تاریخی، بوده است؟ این مقاله، ضمن استناد به شاهنامه، تاریخ و مستندات کتابخانه‌ای، نشان می‌دهد که سوفرا و بهرام چوبین، (۱) با انتصاب و انحلال پادشاهان (۲) بهره‌گیری از موازین «شاه آرمانی» برای مجازات پادشاهان (۳) همچنین با ارتش مستقل و مجهزشان، مانع از حکومت خودکامه یا دسپوتیسم می‌شدند.

کلید واژه‌ها: شاهنامه فردوسی، استبداد شرقی، سوفرا، بهرام چوبین، استقلال سیاسی.

تبیین مبانی مکتب فرمالیسم با تکیه بر تاثیر جنبش هنری ناب گرایی بر تکامل مکتب زیبایی شناسی

فرشته ناصری

استادیار گروه زبان و ادبیات فارسی، واحد یادگار امام خمینی (ره) شهرری، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

چکیده

توجه به ساختار بیرونی کالم بر اساس روابط و مناسبات شکل گیری واژگان، دارای سازوکارهای متعددی است که نظام قانونمند کالم را فراهم می آورد. از این رو میزان تاثیر گذاری واژگان در وهله ی نخست از معنای آن به مراتب بیشتر است. بر این اساس عناصر زیبایی شناسی و اسلوب کالم با برخورداری از شاخصه های فرم و ساختار، رویکردهای متعددی را جهت ساختارهای ادبی و زیبایی شناختی کالم فراهم می آورد. از این رو توجه به اصول و مبانی ناب گرایی و برگزیدن الویت های کالمی جهت بیان افکار و اندیشه های درونی، امری ضروری است. در این راستا توجه به شاخصه های دستوری و عناصر زیبایی شناختی کالم نظیر: صنعت های ادبی و آرایه های کالمی در بیان ساختار کالم مورد نظر گوینده و نویسنده، نقش مهمی را ایفا می نماید.

کلیدواژه ها: فرمالیسم، ناب گرایی، زیبایی شناسی، مکتب.